

Guia Docent

12/13

Facultat de Matemàtiques
i Estadística

Curs E. Galois

Grau de Matemàtiques

1811-1832

fMe

Facultat de Matemàtiques
i Estadística

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

Presentació

Amb el grau en Matemàtiques que imparteix la UPC rebràs una formació en matemàtiques exigent i de qualitat, alhora que desenvoluparàs la teva capacitat analítica i d'abstracció, així com la intuïció i el pensament lògic, en la titulació de matemàtiques amb més demanda entre els estudiants de secundària.

Si el teu objectiu és investigar en matemàtiques seguint la carrera acadèmica, aquest títol et donarà els coneixements generals bàsics necessaris per integrar-te amb èxit en els grups de recerca més capdavanters. Si vols fer docència a l'ensenyament secundari, aquest estudi et donaran una formació òptima per seguir aquesta carrera professional amb èxit. Si la teva opció és aplicar les matemàtiques a altres àmbits, l'aposta decidida de la UPC per les ciències bàsiques, l'enginyeria i la tecnologia, et situaran en una posició immillorable.

Pla d'Estudis

1r Curs - Fase Inicial

<u>Càlcul en una variable</u>	<u>Àlgebra lineal</u>	<u>Informàtica</u>	<u>Fonaments de la matemàtica</u>
<u>Càlcul diferencial</u>	<u>Geometria afí i euclidiana</u>	<u>Àlgebra lineal numèrica</u>	<u>Matemàtica discreta</u>

2n Curs

<u>Càlcul integral</u>	<u>Àlgebra multilinear i geometria</u>	<u>Algorísmica</u>	<u>Programació matemàtica</u>
<u>Funcions de variable complexa</u>	<u>Topologia</u>	<u>Física</u>	<u>Anàlisi real</u>

3r Curs

<u>Equacions diferencials ordinàries</u>	<u>Estructures algebraiques</u>	<u>Càlcul numèric</u>	<u>Teoria de la probabilitat</u>
<u>Equacions en derivades parcials</u>	<u>Geometria diferencial</u>	<u>Models matemàtics de la física</u>	<u>Estadística</u>

4t Curs

<u>Models matemàtics de la tecnologia</u>	Optativa 1	Optativa 2	Optativa 3
Treball de fi de grau	Optativa 4	Optativa 5	Optativa 6

Hi ha un total de 240 crèdits. S'han de superar 36 crèdits optatius.

Les assignatures obligatòries tenen totes 7,5 crèdits, llevat de Models matemàtics de la tecnologia (9 crèdits) i el Treball de fi de grau (15 crèdits). Les assignatures optatives són totes de 6 crèdits.

El primer curs es considera Fase Inicial del Pla d'Estudis. L'estudiant ha de superar un mínim de 15 crèdits durant el primer any acadèmic. Per superar la Fase Inicial, l'estudiant disposa d'un màxim de quatre quadrimestres consecutius.

El curs 2012-13 s'oferiran les optatives següents:

[Algorísmia i complexitat](#)

[Anàlisi funcional](#)

[Combinatòria i teoria de grafs](#)

[Geometria algebraica](#)

[Història de la matemàtica](#)

[Lògica i fonamentació](#)

[Matemàtica financera](#)

[Matemàtiques per a l'ensenyament secundari](#)

[Mètodes numèrics per a equacions diferencials ordinàries](#)

[Mètodes numèrics per a equacions en derivades parcials](#)

[Sistemes dinàmics](#)

[Teoria de control](#)

[Teoria de Galois](#)

[Topologia algebraica](#)

[Varietats diferenciables](#)

Igualment es podran cursar com optatives assignatures de 3r i 4rt curs del [Grau en Estadística](#).

200001 - CV - Càlcul en una Variable

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 727 - MA III - Departament de Matemàtica Aplicada III
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Castellà

Professorat

Responsable: JOSE ANTONIO LUBARY MARTINEZ

Altres:

JOSE ANTONIO LUBARY MARTINEZ - A, B
ANTONI RAS SABIDO - A, B
NATALIA SADOVSKAIA NURIMANOVA - A, B

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstroure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200001 - CV - Càlcul en una Variable

Metodologies docents

La docència de l'assignatura es dividirà en dos blocs marcats: teoria i problemes. A les hores de teoria es desenvoluparà els continguts teòrics de l'assignatura basats en els diferents resultats i les seves demostracions a més a més de d'inclusió d'exemples per tal de consolidar els conceptes introduïts. A les hores de problemes, es combinarà els problemes més teòrics i difícils per tal de fer que l'alumne obtingui un nivell de profunditat màxima en l'àmbit de l'anàlisi matemàtica d'una variable amb els exercicis més mecànics que l'alumne ha de dominar, com ara càlcul de límits o d'integrals. També s'inclouran sessions d'avaluació continuada, en hores de problemes, mitjançant entregues puntuals, tests virtuals i /o sessions d'interacció més directa entre l'alumne i l'assignatura per tal de motivar-lo per dur l'assignatura al dia.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu principal d'aquest curs és el de familiaritzar l'alumne amb els conceptes bàsics de l'anàlisi matemàtica d'una variable. Es pretén iniciar els alumnes en les tècniques de deducció de l'Anàlisi matemàtica i donar les bases de càlcul necessàries per una bona comprensió de les assignatures posteriors de la titulació.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h	Grup gran/Teoria:	45h	24.06%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.04%
	Activitats dirigides:	7h 30m	4.01%
	Aprenentatge autònom:	104h 30m	55.88%

Continguts

Els nombres reals. Successions en $\mathbb{R}$.	Dedicació: 42h Grup gran/Teoria: 8h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprenentatge autònom: 28h
Descripció: Estructura i propietats dels nombres reals. Valor absolut, intervals. Conjunts fitats. Successions de nombres reals. Successions fitades. Successions convergents. Càlcul de límits. Successions monòtones. Subsuccessions. Successions de Cauchy. Sèries: harmònica i geomètriques. Apèndix: Construcció de $\mathbb{R}$ a partir de $\mathbb{Q}$.	

200001 - CV - Càlcul en una Variable

<p>Funcions reals de variable real. Límits. Continuïtat.</p>	<p>Dedicació: 57h 30m Grup gran/Teoria: 10h Grup mitjà/Pràctiques: 9h Aprentatge autònom: 38h 30m</p>
<p>Descripció: Conceptes generals: domini, gràfica, injectivitat, operacions amb funcions. Límits. Càlcul de límits. Continuïtat. Teoremes de Bolzano i de Weierstrass. Continuïtat uniforme. Teorema de Heine. Repàs de les funcions elementals.</p>	
<p>Derivabilitat de funcions reals de variable real.</p>	<p>Dedicació: 48h 30m Grup gran/Teoria: 11h Grup mitjà/Pràctiques: 5h Aprentatge autònom: 32h 30m</p>
<p>Descripció: Concepte de derivada. Regles de derivació. Fórmules de derivació. Teoremes del valor mitjà. La regla de L'Hôpital. Monotonia i extrems relatius. Convexitat. Extrems absoluts en intervals tancats. Polinomi i residu de Taylor. Aplicacions a l'aproximació local i l'estudi local de funcions. Aplicació al càlcul de límits.</p>	
<p>Integració.</p>	<p>Dedicació: 39h 30m Grup gran/Teoria: 8h Grup mitjà/Pràctiques: 5h Aprentatge autònom: 26h 30m</p>
<p>Descripció: Càlcul de primitives: immediates, per parts, canvi de variable, racionals, irracionals. La integral de Riemann. Criteris d'integrabilitat. Propietats de la integral. El teorema fonamental del càlcul. La regla de Barrow. Càlcul d'àrees.</p>	

Sistema de qualificació

Es farà un examen parcial (P), un examen final (F) i dos controls (C).

La nota de l'assignatura (N), es calcularà segons la fórmula

$$N = \max (F ; 0,75 \cdot F + 0,25 \cdot P ; 0,60 \cdot F + 0,25 \cdot P + 0,15 \cdot C)$$

200001 - CV - Càlcul en una Variable

Bibliografia

Bàsica:

Ortega, Joaquim M. *Introducció a l'anàlisi matemàtica*. 2a ed. Bellaterra: Publicacions UAB, 2002. ISBN 8449022711.

Burgos, Juan de. *Cálculo infinitesimal de una variable*. 2a ed. Madrid: Mc Graw Hill, 2007. ISBN 9788448156343.

Bartle, G.B.; Sherbert, D.R. *Introducción al análisis matemático de una variable*. 2a ed. México: Limusa, 1996. ISBN 9681851919.

Complementària:

Apostol, T.M. *Análisis matemático*. 2a ed. Barcelona: Reverté, 1991. ISBN 8429150048.

Larson, R.E.; Hostetler, R.P.; Edwards, B.H. *Cálculo*. 8a ed. Madrid: Mc. Graw Hill, 2006. ISBN 9701052749 (V. 1).

Estela M.R., Serra, A. *Cálculo : ejercicios resueltos*. Madrid: Pearson Educación, 2008. ISBN 9788483224816.

Tomeo Perucha, Venancio [et al.]. *Problemas resueltos de cálculo en una variable*. Madrid [etc.]: Thomson, 2005. ISBN 8497322894.

Spivak, Michael. *Calculus*. Barcelona: Reverte, 1995. ISBN 84-291-5137-0.

Galindo Soto, Félix [et. al]. *Guía práctica de cálculo infinitesimal en una variable real*. Madrid: Thomson, 2003. ISBN 849732207X.

Magaña Nieto; José Antonio ; Lubary Martínez, José Antonio. *Càlcul I : problemes resolts*. Barcelona: Edicions UPC, 1994. ISBN 8476534434.

200002 - AL - Àlgebra Lineal

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 743 - MA IV - Departament de Matemàtica Aplicada IV
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JORDI QUER BOSOR

Altres:

MARTA CASANELLAS RIUS - A, B
JOAN CARLES LARIO LOYO - A, B
JORDI QUER BOSOR - A, B

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstroure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200002 - AL - Àlgebra Lineal

Metodologies docents

Les classes de teoria serviran per presentar i desenvolupar el temari. Els alumnes disposaran de material docent de cada tema. Aquest material servirà d'esquelet per a la presentació de la teoria, i ajudarà a concentrar l'explicació en la justificació i comprensió dels diferents conceptes del curs tot donant exemples, contraexemples i les demostracions dels diferents resultats.

En les sessions de problemes es resoldran, d'entre els exercicis i problemes proposats, aquells que es considerin més il·lustratius. S'insistirà en els aspectes conceptuals de l'assignatura sense descuidar les parts més mecàniques. Durant aquestes sessions es plantejaran les diferents estratègies disponibles per abordar els problemes i es justificarà l'elecció d'aquella que sigui més adient. En aquest sentit es procurarà fomentar la participació activa dels estudiants.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu general de l'assignatura és introduir els estudiants en diferents aspectes de l'àlgebra lineal estàndard i de l'anàlisi matricial. Són objectius específics d'aquesta assignatura l'estudi de les matrius, dels sistemes d'equacions lineals, dels espais vectorials i de les seves transformacions. Concretament:

- manipulació i operacions amb matrius; discussió i resolució de sistemes d'equacions lineals;
- introducció als espais vectorials, als espais duals i als espais euclidians i unitaris;
- estudi de les aplicacions lineals, dels endomorfismes i dels operadors; diagonalització.

A més l'assignatura ha de ser fonament i referència en cursos posteriors i, per això, el curs també té com objectius:

- potenciar la capacitat d'abstracció de l'estudiant;
- familiaritzar-lo en el desenvolupament del llenguatge abstracte;
- i iniciar-lo en l'ús de les estructures algebraïques com modelització de situacions diverses.

En acabar el curs, els coneixements, habilitats i les capacitats que l'estudiant ha d'adquirir són les següents:

- Saber operar amb matrius. Calcular rangs i determinants. Saber intepretar les matrius, les operacions i els resultats en diferents contextos. Discutir i resoldre sistemes d'equacions lineals. Saber plantejar sistemes i saber interpretar-ne les solucions.
- Reconèixer espais vectorials, subespais vectorials i aplicacions lineals. Entendre els diferents tipus d'espais (vectorial, dual, quocient, euclidià, unitari) i els diferents tipus d'aplicacions en aquests espais (tipus de transformacions lineals i d'operadors).
- Saber calcular relacions de dependència lineal. Comprendre les nocions de bases i dimensió. Saber calcular i canviar de coordenades. Comprendre les diferents operacions entre subespais i entre espais vectorials. Tenir facilitat en el seu càlcul. Familiaritzar-se amb l'espai dual i saber treballar en espais euclidians i unitaris. Comprendre la noció d'ortogonalitat.
- Determinar el nucli i la imatge d'una aplicació lineal. Calcular imatges i antiimatges d'elements i de subespais. Saber representar matricialment les aplicacions lineals. Entendre la relació amb els sistemes d'equacions i saber canviar de base. Entendre la necessitat de transformar una matriu a una forma predeterminada. Discutir i trobar la forma diagonal d'una matriu. Saber treballar amb tipus concrets de matrius.

200002 - AL - Àlgebra Lineal

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h	Grup gran/Teoria:	45h	24.06%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.04%
	Activitats dirigides:	7h 30m	4.01%
	Aprenentatge autònom:	104h 30m	55.88%

Continguts

Espais vectorials	Dedicació: 37h 30m Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprenentatge autònom: 22h 30m
Descripció: Cos. Espai vectorial. Combinació lineal. Vectors independents i generadors. Bases. Teorema de Steinitz. Dimensió. Coordenades. Canvis de base. Subespais. Intersecció, suma i suma directa. Fórmula de Grasmann.	
Matrius, sistemes lineals i determinant	Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprenentatge autònom: 15h
Descripció: Operacions amb matrius. Matrius i transformacions elementals. Rang. Formes esglaonades. Sistemes lineals. Teorema de Rouché-Frobenius. Determinant. Propietats. Adjunts. Regla de Laplace. Càlcul de la matriu inversa.	
Aplicacions lineals	Dedicació: 37h 30m Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprenentatge autònom: 22h 30m
Descripció: Aplicacions lineals. Nucli i imatge. Matriu d'una aplicació lineal. Canvi de base. Endomorfismes. Operacions amb aplicacions lineals i matrius. Espai dual. Base dual. Dual d'una aplicació lineal. Espai quocient i teorema d'isomorfisme.	

200002 - AL - Àlgebra Lineal

<p>Diagonalització</p>	<p>Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció: Vectors i valors propis. Subespais propis. Polinomi característic. Teorema de Cayley-Hamilton. Endomorfismes i matrius diagonalitzables. Introducció a la forma de Jordan.</p>	
<p>Espai euclidià</p>	<p>Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció: Producte escalar. Desigualtat de Cauchy-Schwarz. Norma, distància i angle. Dualitat. Matriu d'un producte escalar. Ortogonalitat. Bases ortonormals. Mètode de Gram-Schmidt. Endomorfismes simètrics. Teorema espectral.</p>	

Sistema de qualificació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà mitjançant l'avaluació continuada i un examen final. La nota d'avaluació continuada s'obtindrà d'un examen parcial no eliminadori de matèria (examen de les mateixes característiques que l'examen final), i de la valoració d'altres activitats realitzades durant el curs.

La nota de l'assignatura s'obté segons la fórmula:

Nota = $\max\{\text{nota examen final}; 70\% \text{ nota examen final} + 25\% \text{ nota examen parcial} + 5\% \text{ valoració d'altres activitats}\}$.

200002 - AL - Àlgebra Lineal

Bibliografia

Bàsica:

Castellet, M. ; Llerena, I. *Àlgebra lineal i geometria*. 4a ed. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions, 2000. ISBN 847488943X.

Meyer, Carl D.. *Matrix analysis and applied linear algebra*. SIAM, Society for Industrial and Applied Mathematics, 2000. ISBN 0898714540.

Complementària:

Axler, Sheldon Jay. *Linear algebra done right* [en línia]. 2nd ed. Springer, 1997. Disponible a:
<<http://ebooks.springerlink.com/UrlApi.aspx?action=summary&v=1&bookid=104527>>. ISBN 0387982582.

Chen, W.W.L. *Linear algebra (recopilació de notes de l'autor)* [en línia]. [Consulta: 18/06/2009]. Disponible a:
<<http://www.maths.mq.edu.au/~wchen/lnlafolder/lnla.html>>.

Jeronimo, G.; Sabia, J.; Tesauri, S. *Àlgebra lineal (recopilació de notes de l'autor)* [en línia]. Disponible a:
<http://mate.dm.uba.ar/~jeronimo/algebra_lineal/>.

200003 - FM - Fonaments de la Matemàtica

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 726 - MA II - Departament de Matemàtica Aplicada II
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: MIGUEL CARLOS MUÑOZ LECANDA

Altres:

JAUME MARTI FARRE - A, B
MERCÈ MORA GINÉ - A, B
MIGUEL CARLOS MUÑOZ LECANDA - A, B

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstroure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200003 - FM - Fonaments de la Matemàtica

Metodologies docents

Les classes de teoria seran essencialment exposicions del professor, incloent exemples detallats. A les classes de problemes hi haurà uns problemes resolts pel professor a tall de model, i altres que exposaran els estudiants.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu central de l'assignatura és ajudar a salvar el pont entre les matemàtiques del batxillerat i les de la universitat, tot donant als estudiants la fonamentació necessària per al desenvolupament dels seus estudis de grau.

Aquest objectiu es desenvolupa en dues línies entrelaçades. La primera és fer conscient a l'estudiant del paper essencial del concepte de demostració dins les matemàtiques. La segona, deixar sòlidament establerts continguts bàsics relacionats amb el llenguatge, amb els conjunts numèrics, i amb elements d'àlgebra.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h	Grup gran/Teoria:	45h	24.06%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.04%
	Activitats dirigides:	7h 30m	4.01%
	Aprenentatge autònom:	104h 30m	55.88%

Continguts

El llenguatge de les matemàtiques	Dedicació: 24h 24m Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprenentatge autònom: 14h 24m
Descripció: Demostracions. Tècniques de demostració. El llenguatge de la teoria de conjunts i de la lògica. Operacions amb conjunts, Aplicacions, operacions i relacions. El grup simètric.	
Sistemes numèrics	Dedicació: 73h 12m Grup gran/Teoria: 18h Grup mitjà/Pràctiques: 12h Aprenentatge autònom: 43h 12m
Descripció: Nombres naturals, nombres enters i nombres racionals. Descripció constructiva dels nombres reals. Numerabilitat. Nombres complexos.	

200003 - FM - Fonaments de la Matemàtica

Elements d'àlgebra	Dedicació: 47h 30m Grup gran/Teoria: 15h Grup mitjà/Pràctiques: 10h Aprentatge autònom: 22h 30m
Descripció: Divisibilitat a l'anell dels enters. Algorisme d'Euclides. Factorització. Congruències amb nombres enters. Teorema de Fermat. Mòduls primers. Elements primitius. Polinomis en una variable. Algorisme d'Euclides i factorització. Arrels i derivades. Polinomis irreductibles sobre els reals i sobre els complexos. Funcions racionals. Fraccions simples.	

Sistema de qualificació

Hi haurà un examen de la primera part de l'assignatura, i un examen final.
L'examen parcial representa el 35% de la nota final si la qualificació és superior a la del examen final; altrament, només comptarà la nota de l'examen final.

La resolució de problemes proposats al llarg del curs podrà tenir un pes del 10% de la nota final, si la qualificació és superior a la que resulti dels exàmens indicada al paràgraf anterior.

Bibliografia

Bàsica:

Bloch, Ethan D. *Proofs and fundamentals*. Boston: Birkhäuser, 2000. ISBN 0817641114.

Eccles, Peter J. *An Introduction to mathematical reasoning : lectures on numbers, sets, and functions*. New York: Cambridge University Press, 1997. ISBN 0521597188.

Krantz, Steven G. *The elements of advanced mathematics*. 2nd. Boca Raton: Chapman & Hall/CRC, 2002. ISBN 1584883030.

Rossen, Kenneth H. *Matemática discreta y sus aplicaciones*. 5a ed. Madrid: McGraw-Hill, 2004. ISBN 8448140737.

Complementària:

Antoine, R.; Camps, R.; Moncasi, J. *Introducció a l'àlgebra abstracta : amb elements de matemàtica discreta*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2007. ISBN 9788449025150.

Courant, R. *¿Qué son las matemáticas? : conceptos y métodos fundamentales*. México: Fondo de Cultura Económica, 2002. ISBN 9681667174.

Lang, S. *Basic mathematics*. New York: Springer, 1998. ISBN 0387967877.

Gowers, Tim. *Matemáticas: una breve introducción*. Alianza Editorial, 2008.

200004 - CD - Càlcul Diferencial

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 743 - MA IV - Departament de Matemàtica Aplicada IV
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JAIME FRANCH BULLICH

Altres:

JAIME FRANCH BULLICH - A, B
FRANCESC XAVIER GRACIA SABATE - A, B
ENRIC VENTURA CAPELL - A, B

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstroure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200004 - CD - Càlcul Diferencial

Metodologies docents

Els estudiants disposaran d'uns apunts de curs i de diverses llistes d'exercicis i problemes, elaborades pel professorat de l'assignatura:

1. Llista d'exercicis i problemes proposats (amb solució, però sense resolució), alguns dels quals es resoldran a classe.
2. Llista d'exercicis i problemes resolts (alguns dels quals provindran d'exàmens anteriors).
3. Llista setmanal d'exercicis elementals de tipus calculístic, a mode de suport a l'estudi continuat. L'objectiu és que l'estudiant que hagi assistit a classe pugui resoldre aquests exercicis (que no s'avaluaran) de manera autònoma i en poc temps.
4. Llista d'exercicis en anglès, per tal de familiaritzar l'estudiant amb la terminologia de l'assignatura en aquesta llengua.

* Al llarg del curs es planificaran diverses sessions tutoritzades on es duran a terme les següents activitats:

1. Repàs de temes coneguts pels estudiants, dels quals no tinguin el suficient domini.
2. Resolució de problemes dirigits (desglossats convenientment en apartats), sobre aplicacions del càlcul diferencial, o bé d'aprofundiment sobre algun tema concret de l'assignatura. Es posarà especial atenció a l'adquisició del llenguatge matemàtic en el redactat dels problemes.
3. Ús de programari matemàtic en la resolució de problemes (per exemple, amb dades numèriques menys senzilles, o aprofitant les capacitats gràfiques del programari).

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu fonamental de l'assignatura és l'estudi de la continuïtat i diferenciabilitat de les funcions de diverses variables i llurs aplicacions.

Es parteix dels coneixements sobre funcions reals d'una variable real, estudiats a l'assignatura Càlcul d'una variable. El pas d'una variable a diverses no és trivial. Entendre amb detall aquesta generalització ha d'augmentar la maduresa matemàtica de l'estudiant i li permetrà assolir un nivell superior d'abstracció, imprescindible en el seu progrés al llarg dels estudis de matemàtiques.

Entendre els teoremes fonamentals del curs, conèixer-ne el seu abast, tècniques de demostració i aplicacions.

Fomentar la intuïció geomètrica dels estudiants.

Adquirir destresa en tot tipus de càlculs, relacionats amb les funcions de diverses variables.

200004 - CD - Càlcul Diferencial

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h	Grup gran/Teoria:	45h	24.06%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.04%
	Activitats dirigides:	7h 30m	4.01%
	Aprenentatge autònom:	104h 30m	55.88%

Continguts

1. Topologia de $\mathbb{R}^n$. Successions.	<p>Dedicació: 25h</p> <p>Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprenentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Espais euclidiàns, normats i mètrics. Cas particular de $\mathbb{R}^n$. - Conjunts oberts i tancats. Interior, exterior i frontera. - Successions a $\mathbb{R}^n$. Límit. Successions de Cauchy. Completesa. Caracterització dels tancats mitjançant successions. - Conjunts fitats. Compacitat. Definicions equivalents. Cas particular de $\mathbb{R}^n$. Teorema de Bolzano-Weierstrass. - Conjunts connexos. 	
2. Límits i continuïtat de funcions.	<p>Dedicació: 25h</p> <p>Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprenentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Funcions de diverses variables. Conjunts de nivell i gràfica de funcions reals. - Límit d'una funció en un punt (especial èmfasi en el cas de dues variables). - Continuïtat en un punt i en un conjunt. Propietats de les funcions contínues. - Continuïtat i compacitat. Teorema de Weierstrass. - Continuïtat uniforme. Teorema de Heine-Cantor. - Normes i distàncies equivalents. 	

200004 - CD - Càlcul Diferencial

<p>3. Diferenciabilitat.</p>	<p>Dedicació: 32h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 8h Grup mitjà/Pràctiques: 5h Aprentatge autònom: 19h 30m</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Derivades parcials i direccionals. - Hiperplà tangent a la gràfica d'una funció real. Diferenciabilitat en un punt. Matriu jacobiana. Gradient d'una funció. - Diferenciabilitat i operacions. Regla de la cadena. Relació entre diferenciabilitat, continuïtat i derivades parcials. - Diferenciabilitat en un obert. Teorema del valor mitjà. Funcions de classe C^1. - Corbes diferenciables. 	
<p>4. Derivades d'ordre superior. Fórmula de Taylor. Extrems locals.</p>	<p>Dedicació: 25h</p> <p>Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Derivades parcials d'ordre superior. Teorema de Schwarz. Funcions de classe C^n. Algunes equacions de la física matemàtica. Canvis de variable en equacions que continguin derivades parcials. - Fórmula de Taylor. Expressions del residu. - Extrems locals. Punts crítics. - Classificació d'extrems locals: formes quadràtiques, matriu hessiana. 	
<p>5. Funcions inverses i funcions implícites.</p>	<p>Dedicació: 33h</p> <p>Grup gran/Teoria: 8h Grup mitjà/Pràctiques: 5h Aprentatge autònom: 20h</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Difeomorfismes. - Teorema de la funció inversa. - Teorema de la funció implícita. Derivació de funcions implícites. 	

200004 - CD - Càlcul Diferencial

6. Subvarietats de R^n i extrems condicionats.	Dedicació: 22h Grup gran/Teoria: 5h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 13h
Descripció: - Subvarietats de R^n . Vectors tangents. Espai tangent en un punt. - Varietats parametritzades i varietats implícites. Corbes i superfícies regulars. - Extrems condicionats. Multiplicadors de Lagrange. - Extrems absoluts.	

Sistema de qualificació

Nota Final= Màx(Examen Final, $0,7 \cdot \text{Examen Final} + 0,3 \cdot \text{Examen Parcial}$)

Eventualment podrà haver-hi altres notes d'avaluació continuada que modifiquin la nota de l'examen parcial

Bibliografia

Bàsica:

Mazón Ruiz, José M. *Cálculo diferencial: teoría y problemas*. Valencia: Universidad de Valencia, 2008.

Marsden, Jerrold E.; Hoffman, Michael J.. *Elementary classical analysis*. 2nd ed. New York: Freeman and Co., 1993. ISBN 0716721058.

Chamizo, F. *Cálculo III (notes d'un curs a la Universidad Autónoma de Madrid)* [en línia]. [Consulta: 19/06/2009]. Disponible a: http://www.uam.es/personal_pdi/ciencias/fchamizo/calculoIII.html.

Complementària:

Bombal Gordon, Fernando ; Marín, R. ; Vera. *Problemas de análisis matemático*. Madrid, 1988. ISBN 8472881008.

200005 - GAE - Geometria Afí i Euclidiana

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català, Castellà

Professorat

Responsable: PEDRO PASCUAL GAINZA

Altres:

JOSEP ALVAREZ MONTANER - A, B
PEDRO PASCUAL GAINZA - A, B
BERNAT PLANS BERENGUER - A, B

Capacitats prèvies

L'alumne ha de tenir un bon coneixement dels continguts de l'assignatura Àlgebra Lineal. També són necessaris els continguts de l'assignatura Fonaments.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions

200005 - GAE - Geometria Afí i Euclidiana

o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

11. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Les hores de classe setmanals es distribueixen en tres sessions teòriques i dues de problemes. A les classes teòriques s'exposen els continguts del programa, i s'acompanyen amb exemples i demostracions. L'alumnat compta amb unes notes resum dels continguts, la qual cosa permet dedicar el temps necessari a discutir els punts conceptualment més difícils.

A les classes de problemes es proposen diferents solucions a problemes relacionats amb els continguts de l'assignatura i es discuteixen amb l'alumnat.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu general de l'assignatura és que l'alumnat aprengui els conceptes bàsics de la geometria afí i euclidiana i arribi a manipular-los amb destresa. Més específicament, a nivell de continguts es pretén que l'alumnat:

- Conegui l'aproximació clàssica a la geometria i a l'hora compregui i assimili el que és el seu tractament modern fonamentat en els conceptes i mètodes de l'Àlgebra lineal.
- Compregui la noció d'espai afí (real) com a model matemàtic de l'espai físic i conegui amb cert detall les interioritats del model, en particular les nocions de varietat lineal, d'aplicació afí i els exemples bàsics d'afinitats.
- Conegui la noció de referència en un espai afí com a eina per tal de descriure els objectes anteriors en termes de coordenades.
- Entengui la noció de mètrica com a mètode de formalitzar la noció intuïtiva de distància
- Conegui tots els conceptes bàsics associats a l'estructura d'espai afí euclidià (distàncies, perpendicularitat, projeccions ortogonals,...), així com els conceptes més específics de les dimensions 2 i 3 (angles, producte vectorial), i sàpiga manipular-los (en particular, per a calcular àrees i volums).
- Conegui com són els desplaçaments de la recta, del pla i de l'espai.
- Conegui les figures geomètriques que corresponen a les equacions de segon grau en dimensió 2 i llurs característiques principals, així com algunes nocions referents al cas de dimensió 3.
- Conegui algunes aplicacions pràctiques dels conceptes anteriors, com ara aplicacions a la física i a la tecnologia.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h	Grup gran/Teoria:	45h	24.06%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.04%
	Activitats dirigides:	7h 30m	4.01%
	Aprenentatge autònom:	104h 30m	55.88%

Continguts

200005 - GAE - Geometria Afí i Euclidiana

<p>1. ESPAI AFÍ</p>	<p>Dedicació: 25h</p> <p>Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 10h</p>
<p>Descripció: Espai afí, varietats lineals, posicions relatives. Sistemes de referència cartesianes i baricèntriques, coordenades. Raó simple. Els teoremes de Thales, Ceva, Menelao i Desargues.</p>	
<p>2. AFINITATS</p>	<p>Dedicació: 29h 20m</p> <p>Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 7h Aprentatge autònom: 13h 20m</p>
<p>Descripció: Afinitats. Propietats bàsiques. El teorema central de la geometria afí. Varietats invariants. Famílies d'afinitats: translacions, homotècies, projeccions y simetries. Classificació de les afinitats en dimensions 1 i 2.</p>	
<p>3. GEOMETRIA EUCLIDIANA</p>	<p>Dedicació: 46h 40m</p> <p>Grup gran/Teoria: 13h Grup mitjà/Pràctiques: 7h Aprentatge autònom: 26h 40m</p>
<p>Descripció: Espai euclidià, mètriques. Distàncies, angles, àrees i volums. Perpendicularitat i projeccions ortogonals. Angles orientats. Producte vectorial. Alguns teoremes clàssics de la geometria plana. Moviments. Estudi i classificació dels moviments en dimensions 1, 2 i 3.</p>	
<p>4. CÒNIQUES</p>	<p>Dedicació: 27h 20m</p> <p>Grup gran/Teoria: 8h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 13h 20m</p>
<p>Descripció: Sistemes de referència adaptats. Punts i rectes rellevants. Classificació afí i mètrica. Polaritat respecte d'una cònica. Estudi de propietats afins i mètriques. Introducció a les quàdriques de l'espai; les còniques com a seccions.</p>	

200005 - GAE - Geometria Afí i Euclidiana

Sistema de qualificació

Es proposa una avaluació continuada (AC) basada en la realització d'un examen parcial a meitat de quadrimestre, l'entrega d'exercicis resolts desenvolupats a les classes "holandeses" i la participació a classe de problemes. L'examen final (EF) constarà d'una part dedicada a avaluar les destreses més mecàniques i calculístiques, una part de problemes i una part teòrica de síntesi o reflexió.
La nota final serà el resultat de: $NF = \max \{0.3 AC + 0.7 EF, EF\}$

Normes de realització de les activitats

Als exàmens escrits parcial i final els alumnes no poden portar cap tipus de material.

Bibliografia

Bàsica:

- Audin, M. *Geometry*. Berlin: Springer Verlag, 2003. ISBN 3540434984.
- Berger, M. *Geometry (vol.1; vol.2)*. Berlin: Springer Verlag, 1987. ISBN 3540116583.
- Coxeter, H.S.M. *Introduction to geometry*. 2nd ed. John Wiley and Sons, 1969. ISBN 0471182834.
- Hernández, Eugenio. *Álgebra y geometría*. 2ª ed. Addison-Wesley Iberoamericana/UAM, 1994. ISBN 8478290249.
- Xambó, S. *Geometria* [en línia]. Barcelona: Edicions UPC, 2001. Disponible a:
<<http://biblioteca.upc.es/EdUPC/locate.asp?txtAuthor=xambo&txtTitle=&x=0&y=0>>. ISBN 848301226X.

Complementària:

- Castellet, M.; Llerena, I. *Àlgebra lineal i geometria*. 4a ed. Publicacions de la UAB, 2000. ISBN 847488943X.
- Hartshorne, R. *Geometry : Euclid and beyond*. Springer-Verlag, 2005. ISBN 0387986502.
- Silvester, J.R. *Geometry : ancient and modern*. Oxford University Press, 2001. ISBN 978-0-19-850825-0.

Altres recursos:

- Programa GeoGebra

200006 - CI - Càlcul Integral

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
743 - MA IV - Departament de Matemàtica Aplicada IV
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: ANTONI RAS SABIDO

Altres:
JAIME FRANCH BULLICH - A, B
JOSE TOMAS LAZARO OCHOA - A, B
ANTONI RAS SABIDO - A, B

Horari d'atenció

Horari: A determinar

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions

200006 - CI - Càlcul Integral

o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Les classes de teoria serviran per presentar i desenvolupar els continguts de l'assignatura.

Hi haurà una llista de problemes extensa, que n'inclourà els resultats però no la resolució, de manera que alguns dels exercicis es resoldran a classe i d'altres es deixaran com a feina personal de les i els estudiants, a fi que puguin madurar, amb aquests exercicis, els conceptes explicats a classe.

A les sessions de problemes es resoldran els problemes més significatius de l'assignatura i aquells en els quals l'alumnat hagi tingut dificultats especials. Durant aquestes sessions es plantejaran diferents estratègies per encarar els problemes i es justificarà l'elecció d'aquella que sigui més adient. En aquest sentit, es procurarà fomentar la participació activa dels estudiants. Per això i per afavorir-ne el seguiment continuat, se'ls proposarà la resolució de determinats problemes de la llista, de forma individual o en grups petits.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- Saber decidir sobre el caràcter de les integrals impròpies d'una variable i calcular-les.
- Saber decidir sobre el caràcter de les sèries numèriques i sumar-ne algunes d'elles.
- Conèixer la construcció de la integral de Riemann per a funcions de diverses variables i saber-les calcular.
- Conèixer, comprendre i saber aplicar el teorema del Canvi de variables.
- Saber parametritzar corbes i superfícies.
- Saber calcular integrals de línia i de superfície.
- Conèixer, entendre i saber aplicar els teoremes integrals clàssics: Green, Stokes i Gauss
- Conèixer aplicacions geomètriques de les integrals.
- Entendre i saber operar amb formes diferencials.
- Conèixer i comprendre la versió amb formes diferencials del teorema de Stokes.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

200006 - CI - Càlcul Integral

<p>1. Integrals impròpies d'una variable i sèries numèriques</p>	<p>Dedicació: 37h Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 25h</p>
<p>Descripció: Definicions. Criteris de convergència per a sèries numèriques i integrals impròpies. Relació entre integrals impròpies i sèries. Integrals impròpies que depenen de paràmetres.</p>	
<p>2. Integrals de funcions de diverses variables</p>	<p>Dedicació: 60h 30m Grup gran/Teoria: 12h Grup mitjà/Pràctiques: 8h Aprentatge autònom: 40h 30m</p>
<p>Descripció: Construcció de la integral de Riemann per a funcions de diverses variables. Teorema de Lebesgue d'integrabilitat. Teorema de Fubini. Teorema del canvi de variable. Aplicacions.</p>	
<p>3. Integrals sobre corbes i superfícies</p>	<p>Dedicació: 24h Grup gran/Teoria: 5h Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprentatge autònom: 16h</p>
<p>Descripció: Corbes parametritzades. Integral de camps escalars i vectorials sobre corbes. Invariància respecte de la parametrització. Superfícies parametritzades. Integral de camps escalars i vectorials sobre superfícies. Invariància respecte de la parametrització.</p>	
<p>4. Teoremes integrals</p>	<p>Dedicació: 37h 30m Grup gran/Teoria: 7h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 5h Activitats dirigides: 25h</p>
<p>Descripció: Gradient, divergència i rotacional. Teoremes de Green, Stokes i Gauss. Aplicacions: camps conservadors i solenoidals.</p>	

200006 - CI - Càlcul Integral

5. Formes diferencials	Dedicació: 28h 30m Grup gran/Teoria: 6h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprentatge autònom: 19h
Descripció: Repàs d'àlgebra multilinear. Formes diferencials a $\mathbb{R}^n$ i a subvarietats. Derivada exterior. Integració de formes. Teoremes integrals.	

Sistema de qualificació

Hi haurà algunes proves curtes en hores de classe (C), un examen parcial (P) i un examen final (F). El calendari i les condicions de realització s'especificaran amb prou antelació.

La qualificació final s'obtindrà amb la fórmula:

$$\text{Màx } \{0'1 * C + 0'25 * P + 0'65 * F; F\}$$

Bibliografia

Bàsica:

- Cerdà Martín, J. L. *Càlcul integral*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2001. ISBN 848338261X.
- Marsden, Jerrold E.; Hoffman, Michael J. *Elementary classical analysis*. 2nd ed. New York: W.H. Freeman and Company, 1993. ISBN 0716721058.
- Marsden, Jerrold E.; Tromba, Anthony J. *Cálculo vectorial*. 5ª ed. Madrid: Addison Wesley, 2004. ISBN 8478290699.
- Pascual Gainza, Pere (ed.). *Càlcul integral per a enginyers*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, 2002. ISBN 8483016273.
- Zorich, Vladimir A. *Mathematical Analysis II*. Berlin: Springer, 2004. ISBN 3540406336.

Complementària:

- Bombal Gordon, F.; Rodríguez Marín, L.; Vera Botí, G.. *Problemas de análisis matemático. Vol. 3*. 2a ed. Madrid: AC, 1987. ISBN 8472881024.
- Bressoud, David M. *Second year calculus : from celestial mechanics to special relativity*. New York: Springer-Verlag, 1991. ISBN 038797606X.
- Greenberg, Michael D. *Foundations of applied mathematics*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1978. ISBN 0133296237.
- Spivak, Michael. *Cálculo en variedades*. Barcelona: Reverté, 1970. ISBN 8429151427.
- Wade, William R. *An Introduction to analysis*. 4th ed. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 2009. ISBN 0321656849.

200011 - INF - Informàtica

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 723 - LSI - Departament de Llenguatges i Sistemes Informàtics
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català, Castellà, Anglès

Professorat

Responsable: ALVARO VINACUA PLA
Altres: SALVADOR ROURA FERRET - A, B
ALVARO VINACUA PLA - A, B

Horari d'atenció

Horari: Hores a convenir

Capacitats prèvies

Capacitat de raonament abstracte.

Requisits

Coneixements d'eines informàtiques bàsiques de nivell d'usuari.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
2. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica

200011 - INF - Informàtica

i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

10. CG-4. Saber abstracteure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

A les classes de teoria es presenta el corpus teòric bàsic necessari per a la construcció de programes.

A les sessions de problemes es resolen exercicis, per consolidar els coneixements teòrics i dissenyar els algorismes necessaris per a la resolució dels enunciats plantejats. Estan pensades com una sèrie de sessions participatives en les quals l'estudiant participa amb les seves idees i presenta les seves solucions. Requereixen preparació prèvia per part de l'estudiant.

A les sessions de laboratori, l'estudiant realitza individualment, amb l'ajuda dels professors, exercicis pràctics de programació que mostren l'ús dels conceptes ensenyats a teoria.

Al llarg del curs s'introdueixen components teòriques, que han de ser assimilades pels estudiants. En aquest cas considerem que el mètode més convenient és la resolució de problemes que requereixen l'eina o el concepte introduït. En aquest sentit és fonamental el treball personal de l'estudiant en el disseny e implementació de programes. Aquest esforç es veurà suportat per eines d'autoaprenentatge.

Com a complement es proporcionaran eines d'autoaprenentatge de manera que l'estudiant pogui consolidar el seus coneixements de programació durant les hores d'estudi fora de l'aula. En concret es posarà a disposició dels estudiants una versió adaptada als continguts de la assignatura de una eina de autoaprenentatge de la programació, el "Jutge", desenvolupada dintre del Departament de Llenguatges i Sistemes Informàtics per un equip de professors liderat pels professors Jordi Petit i Salvador Roura.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu general de l'assignatura és que l'estudiant sigui capaç d'escriure amb fluïdesa programes correctes i llegibles que resolguin problemes de dificultat mitjana de tractament de seqüències i de dificultat elemental en altres àmbits, en particular problemes amb formulació matemàtica. A més es vol familiaritzar els estudiants amb un entorn informàtic i amb un llenguatge de programació actual, en aquest cas C++. Els estudiants han d'aprendre, d'una banda, a dissenyar i implementar algorismes i d'una altra a utilitzar altres eines informàtiques com editors i compiladors.

Objectius específics:

- Aconseguir que els estudiants se sentin còmodes i siguin fiables en el disseny de programes escrits en un llenguatge imperatiu.
- Conèixer els algorismes bàsics amb dades elementals i estructurades (nombres primers, mcd, recorreguts, cerques, ordenació, matrius...).
- Aplicar el mètode inductiu per resoldre problemes complexos.
- Adquirir uns coneixements de programació orientada a objectes de nivell d'usuari.

200011 - INF - Informàtica

- Utilitzar eines d'edició, compilació i execució per codificar i executar programes.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h	Grup gran/Teoria:	30h	16.04%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	45h	24.06%
	Activitats dirigides:	7h 30m	4.01%
	Aprenentatge autònom:	104h 30m	55.88%

Continguts

1. L'estructura d'un ordinador.	Dedicació: 15h Grup gran/Teoria: 2h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprenentatge autònom: 9h 30m
<p>Descripció: Processos i instruccions. Hardware i software. Estructura bàsica d'un ordinador. Entorn informàtic. Llenguatges de programació. Compiladors i intèrprets. Programació i resolució de problemes. Programes i algorismes. El cicle de vida del software.</p> <p>Ordres bàsiques en Linux. Editors de textos.</p>	
2. Variables i instruccions elementals.	Dedicació: 31h 30m Grup gran/Teoria: 5h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprenentatge autònom: 20h
<p>Descripció: Tipus de dades: domini i operacions. Tipus d'expressions. Assignació. Composició alternativa. Composició iterativa. Algorismes bàsics.</p> <p>Terminació i correctesa.</p> <p>Sintaxi de les instruccions elementals en C++. Escriptura, compilació i execució d'un programa en C++.</p>	

200011 - INF - Informàtica

<p>3. Tractament de seqüències</p>	<p>Dedicació: 41h</p> <p>Grup gran/Teoria: 7h Grup mitjà/Pràctiques: 10h Aprentatge autònom: 24h</p>
<p>Descripció: Concepte de seqüència. Recorregut i cerca de seqüències. Exemples de recorregut, cerca i mixtes.</p>	
<p>4. Accions i funcions</p>	<p>Dedicació: 29h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 5h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 5h Aprentatge autònom: 19h</p>
<p>Descripció: Concepte de paràmetre. Mecanismes d'implementació del pas de paràmetres.</p> <p>Accions i funcions. Exemples. Introducció a la recursivitat.</p> <p>Mètodes i funcions en C++. Efectes laterals.</p>	
<p>5. Dades no elementals</p>	<p>Dedicació: 41h</p> <p>Grup gran/Teoria: 7h Grup mitjà/Pràctiques: 10h Aprentatge autònom: 24h</p>
<p>Descripció: Taules. Representació de matrius. Algorismes per operacions matricials (suma, matriu simètrica, matriu transposada, multiplicació de matrius). Algorismes d'ordenació per taules (inserció, selecció, bombolla, radix).</p> <p>Disseny descendent. Eficiència.</p> <p>La classe vector. Sintaxi en C++.</p>	
<p>6. Tuples i classes</p>	<p>Dedicació: 28h</p> <p>Grup gran/Teoria: 5h Grup mitjà/Pràctiques: 5h Aprentatge autònom: 18h</p>
<p>Descripció: Agrupacions de dades no homogènies. Primeres nocions d'objectes. Exemples d'utilització.</p> <p>Disseny orientat a objectes.</p>	

200011 - INF - Informàtica

7. Límits de la computació	Dedicació: 11h 30m Grup gran/Teoria: 3h 30m Aprentatge autònom: 8h
Descripció: Classificació de problemes amb relació a l'existència de solucions algorísmiques. El problema de l'aturada (terminació). Verificació de programes (correctesa). Models de computació.	

Sistema de qualificació

L'avaluació té en compte les següents components:

- Coneixement i utilització dels algorismes i les tècniques introduïdes en el curs.
- Resolució algorísmica de problemes.
- Habilitat per la programació en C++ de programes senzills.
- Capacitat per la resolució de problemes de programació de nivell mitjà.

Hi haurà una prova parcial (PL), de programació, que es fa al laboratori; una prova final (FL) de programació, que es fa al laboratori; un examen final (FT) escrit, d'exercicis.

La nota final es calcula d'acord amb la fórmula:

$$0,6 \max\{0,3 \text{ PL} + 0,7 \text{ FL}, \text{FL}\} + 0,4 \text{ FT}$$

Normes de realització de les activitats

El "Jutge" es farà servir en la realització dels examens de laboratori, parcial i final, proporcionant així el mateix entorn de desenvolupament de programes, amb les mateixes ajudes, durant les proves. Aquesta eina també donarà suport a la realització del projecte.

A cap de les proves es podran fer servir llibres i/o apunts.

200011 - INF - Informàtica

Bibliografia

Bàsica:

Franch Gutiérrez, Xavier [et al.]. *Informàtica bàsica*. 3a ed. Barcelona: Edicions UPC, 2002. ISBN 8483016605.

Savitch, Walter J. *Problem solving with C++*. 6th ed. Boston: Addison Wesley, 2007. ISBN 9780321412690.

Beekman, George. *Introducción a la informática*. 6ª ed. Madrid: Pearson Educación, 2005. ISBN 8420543454.

Xhafa, Fatos [et al.]. *Programación en C++ para ingenieros*. Madrid: Thomson, 2006. ISBN 8497324854.

Complementària:

Cohen, Edward. *Programming in the 1990s : an introduction to the calculation of programs*. Study ed. New York: Springer-Verlag, 1990. ISBN 0387973826.

Vancells, Joan; López i Ruestes, Enric. *Programació: introducció a l'algorísmica*. Barcelona: Eumo, 1992. ISBN 8476025610.

Hromkovic, Juraj. *Algorithmic adventures : from knowledge to magic*. Berlin: Springer, 2009. ISBN 9783540859857.

Sipser, Michael. *Introduction to the theory of computation*. 2nd ed. Boston: Thomson Course Technology, 2006. ISBN 0619217642.

200021 - FIS - Física

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 720 - FA - Departament de Física Aplicada
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: FRANCISCO MARQUES TRUYOL

Altres:

ELVIRA GUARDIA MANUEL - A, B
FRANCISCO MARQUES TRUYOL - A, B
ANA MARIA SERRA TORT - A, B

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstroure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200021 - FIS - Física

Metodologies docents

L'activitat docent s'articula en cinc hores setmanals, tres de teoria i dues de problemes. Les classes de teoria serviran per presentar i desenvolupar el temari. Els alumnes disposaran de material docent de cada tema, en forma de resums i col·leccions de problemes que apareixeran a la web de l'assignatura.

En les sessions de problemes es resoldran, d'entre els exercicis i problemes proposats, aquells que es considerin més il·lustratius. Es procurarà fomentar la participació activa dels estudiants.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Coneixer les lleis de Newton.

Saber deduir les equacions de la dinàmica de sistemes de partícules.

Coneixer la cinemàtica i dinàmica en sistemes accelerats.

Entendre els conceptes de treball i energia.

Manejar el potencial gravitatori.

Coneixer les lleis que governen el camp elèctric, i el potencial i l'energia electroestàtica..

Coneixer i saber aplicar les lleis de Kirchhoff en circuits elèctrics.

Coneixer les lleis que governen el camp magnètic, i el potencial i l'energia magnetostàtica.

Entendre les simetries i invariàncies de les equacions de la mecànica i l'electromagnetisme, i la seva relació amb les magnituds conservades.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

1. Cinemàtica del punt.	Dedicació: 5h Grup gran/Teoria: 3h Grup mitjà/Pràctiques: 2h
2. Lleis de Newton.	Dedicació: 22h 30m Grup gran/Teoria: 5h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprenentatge autònom: 13h 30m

200021 - FIS - Física

3. Dinàmica de sistemes de partícules puntuals.	Dedicació: 12h 30m Grup gran/Teoria: 3h Grup mitjà/Pràctiques: 2h Aprenentatge autònom: 7h 30m
4. Treball i energia.	Dedicació: 15h Grup gran/Teoria: 4h Grup mitjà/Pràctiques: 2h Aprenentatge autònom: 9h
5. Canvis de sistema de referència.	Dedicació: 12h 30m Grup gran/Teoria: 3h Grup mitjà/Pràctiques: 2h Aprenentatge autònom: 7h 30m
6. Dinàmica del sòlid rígid.	Dedicació: 12h 30m Grup gran/Teoria: 3h Grup mitjà/Pràctiques: 2h Aprenentatge autònom: 7h 30m
7. Electroestàtica.	Dedicació: 20h Grup gran/Teoria: 5h Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprenentatge autònom: 12h
8. Condensadors i Dielèctrics.	Dedicació: 17h 30m Grup gran/Teoria: 4h Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprenentatge autònom: 10h 30m

200021 - FIS - Física

9. Conducción eléctrica.	Dedicació: 22h 30m Grup gran/Teoria: 5h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprenentatge autònom: 13h 30m
10. Camp magnètic estacionari.	Dedicació: 20h Grup gran/Teoria: 5h Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprenentatge autònom: 12h
11. Camps depenents del temps i equacions de Maxwell.	Dedicació: 20h Grup gran/Teoria: 5h Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprenentatge autònom: 12h

Sistema de qualificació

L'avaluació de l'assignatura es farà amb un examen parcial (P) i un final de tota la matèria (F), així com algunes activitats (resolució de problemes) d'avaluació continuada (AC). La nota final s'obindrà així:
 $\max\{F, 0.8F + 0.2AC, 0.8(0.3P + 0.7F) + 0.2AC\}$

Bibliografia

Bàsica:

- Alonso, Marcelo; Finn, Edward J. *Física. Vol. 1 - 2*. Ed. revisada y aumentada. México: Addison-Wesley Iberoamericana, 1986.
- Martínez Sancho, Vicent. *Fonaments de Física*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1991.
- Feynman, Richard; Leighton, Robert; Sands, Matthew. *Física. Vol. 1 - 2*. Mexico: Pearson Educación, 1998.
- Kittel, Charles; Knight, Walter D.; Ruderman, Malvin A. *Mecánica*. 2ª ed., [reimp.]. Barcelona: Reverté, 2005. ISBN 8429142827.
- Purcell, Edward M. *Electricidad y magnetismo*. 2ª ed. Barclona: Reverté, 1988. ISBN 842914319X.

Complementària:

- Goldstein, Herbert. *Mecánica clásica*. Barcelona: Reverté, 1992. ISBN 8429143068.
- Jackson, John David. *Electrodinámica clásica*. 2ª ed. Madrid: Alhambra, 1980. ISBN 8420506559.

200101 - FVC - Funcions de Variable Complexa

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JAUME AMOROS TORRENT

Altres:

JAUME AMOROS TORRENT - A, B
ALBERT COMPTA CREUS - A, B
RAFAEL RAMIREZ ROS - A, B

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstroure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200101 - FVC - Funcions de Variable Complexa

Metodologies docents

L'assignatura té cinc hores de classe setmanals, tres de teoria i dues de problemes. Hom preveu un quadrimestre amb 13-14 setmanes lectives.

A les classes de teoria s'exposen els continguts del programa, combinats amb demostracions i exemples.

A les classes de problemes el professor i els alumnes s'alternen en la resolució a la pissarra de problemes de la llista de l'assignatura. El professor anunciarà amb antelació els problemes que es faran de cada llista, de manera que els alumnes els puguin pensar abans de que es discuteixin a classe, i presentar-se voluntaris a resoldre'ls a la pissarra. Si el professor de problemes jutja que la participació voluntària dels alumnes és insuficient, pot dedicar una de cada quatre sessions a que els alumnes treballin a classe en problemes escollits de la llista, i treure'n algun a la pissarra a resoldre'l.

A la classe de teoria el professor presentarà breument diferents temes complementaris, per a que els alumnes interessats puguin formar grups de 3 persones i elaborar un treball expositori d'algun dels temes. Aquest treball opcional es farà per escrit i s'exposarà als professors de l'assignatura al final del quadrimestre.

Aprofitant que els alumnes han practicat amb MATLAB a Àlgebra Lineal Numèrica, a la classe de problemes es faran visites puntuals a l'aula informàtica per a representar funcions complexes com a camps vectorials i fer càlcul i representació de fluxos i transformacions conformes.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Presentar les funcions holomorfes en una variable segons les propietats equivalents de ser transformacions conformes i de ser analítiques complexes.

Aplicar el Teorema de Cauchy i l'índex de camins al càlcul d'integrals per residus.

Operar amb sèries de potències reals i complexes, discutir el radi de convergència i el comportament a la frontera.

Il·lustrar així les nocions de convergència puntual, uniforme, uniforme sobre compactes.

Mostrar aplicacions de les funcions holomorfes i transformacions conformes en Matemàtiques i Física.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

1: El pla complex	Dedicació: 4h Grup gran/Teoria: 2h Grup mitjà/Pràctiques: 2h
2: Funcions holomorfes	Dedicació: 16h Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 7h

200101 - FVC - Funcions de Variable Complexa

3: Sèries de potències	Dedicació: 11h Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 5h
------------------------	---

4: Integració local de funcions holomorfes	Dedicació: 12h Grup gran/Teoria: 8h Grup mitjà/Pràctiques: 4h
--	---

5: Integració global de funcions holomorfes	Dedicació: 15h Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 6h
---	---

6: Geometria	Dedicació: 12h Grup gran/Teoria: 8h Grup mitjà/Pràctiques: 4h
--------------	---

Temes complementaris

Descripció:

Aquests temes no entren en el temari del curs. Se'n presentarà breument alguns a classe de teoria, per a que els alumnes interessats puguin llegir sobre ells i, si volen, fer en grup un treball expositori.

- Les funcions gamma i beta d'Euler (es canviaran per altres funcions especials en cas de que aquestes s'estudien a Anàlisi real).
- Funcions generatrius en problemes combinatoris.
- La funció zeta de Riemann i la factorització de nombres primers.
- Funcions multivaluades i les superfícies de Riemann: les funcions el·líptiques.
- El disc com a model de la geometria hiperbòlica.
- Ordre d'una funció entera.

200101 - FVC - Funcions de Variable Complexa

Sistema de qualificació

Es farà un examen parcial a mig quadrimestre, i un examen final en el període previst per la Facultat a tal efecte. Les altres activitats que formaran part de l'avaluació continuada seran opcionals: la resolució de problemes a la pissarra a classe de problemes, i l'elaboració, en grups de tres alumnes, d'un treball expositori sobre algun dels temes complementaris presentats al curs.

L'alumne obtindrà mig punt d'increment de la nota final per cada problema resolt a la pissarra que el professor jutgi ben resolt i no trivial, fins un màxim de dos problemes en el quadrimestre.

Els grups que presentin un treball complementari veuran incrementada la seva nota final en un 15% de la nota que rebí el treball (per exemple, en 1.5 punts sobre 10 si el treball rep un 10).

La nota inicial de l'assignatura serà el màxim entre la nota de l'examen final, i el promig de les notes dels examens parcial i final comptades amb uns pesos del 20% i 80% respectivament.

La nota definitiva de l'assignatura serà la nota inicial més els increments de nota que els alumnes hagin rebut per la resolució de problemes a la pissarra i l'elaboració de treball complementari.

D'aquesta manera l'avaluació continuada té un pes del 30% pels alumnes que participin a la classe de problemes, que pot pujar al 45% fent el treball expositori.

Bibliografia

Bàsica:

Beck, Matthias; Marchesi, Gerald; Pixton, Dennis. *A first course in complex analysis* [en línia]. San Francisco State University, EE.UU., 2009. Disponible a: <http://math.sfsu.edu/beck/complex.html>.

Levinson, Norman; Redheffer, Raymond M. *Curso de variable compleja*. Barcelona: Reverté, 1981. ISBN 8429150935.

Ortega Cerdà, Joaquim. *Anàlisi Complexa*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya. Departament de Matemàtica Aplicada I, 1997.

Complementària:

Ahlfors, Lars Valerian. *Complex analysis : an introduction to the theory of analytic functions of one complex variable*. 3th ed. New York: McGraw Hill, 1979. ISBN 0070006571.

Conway, John B. *Functions of one complex variable*. 2nd ed. New York: Springer-Verlag, 1978. ISBN 0387903283.

Freitag, Eberhard; Busam, R. *Complex Analysis*. Berlin: Springer-Verlag, 2005. ISBN 3540257241.

Narasimhan, Raghavan. *Complex analysis in one variable*. Boston: Birkhäuser, 1985. ISBN 0817632379.

Needham, Tristan. *Visual complex analysis*. New York: Clarendon Press, 1997. ISBN 0198534477.

200102 - AR - Anàlisi Real

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JUAN DE LA CRUZ DE SOLÀ-MORALES RUBIÓ

Altres:

MARIA DEL MAR GONZALEZ NOGUERAS - A, B
JUAN DE LA CRUZ DE SOLÀ-MORALES RUBIÓ - A, B
JORDI VILLANUEVA CASTELLTORT - A, B

Capacitats prèvies

Coneixements de Càlcul Diferencial i Integral en una i diverses variables.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions

200102 - AR - Anàlisi Real

o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Les classes de teoria consistiran en exposicions per part del professors de les definicions, els enunciats, les demostracions i els exemples. En les classes de problemes es faran exercicis d'una llista, però podrien compartir les exposicions els professors i alguns estudiants. També s'encarregaran exercicis que els estudiants hauran d'entregar.

Entre els objectius de l'assignatura tindrà més pes la resolució de problemes que la simple adquisició de coneixements, i per aquesta raó el foment de la intuïció i la creativitat seran prioritzats. Aquest major pes també es veurà reflectit en les avaluacions.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'assignatura ha de representar per a l'estudiant una transició entre el Càlcul i l'Anàlisi Matemàtica. Per tant un objectiu primordial és que l'estudiant s'acostumi a la utilitat de l'abstracció i dels mètodes conceptuals.

L'assignatura ha de servir com a preparació per a la utilització de l'Anàlisi Matemàtica en assignatures com Equacions Diferencials Ordinàries (on s'usa més la convergència uniforme), Equacions en Derivades Parcial (on s'usa més la convergència en mitjana quadràtica) i Anàlisi Funcional (on es desenvolupen els coneixements sobre els espais de funcions). També ha de poder servir com a preparació per a cursos a nivell de postgrau en temes com anàlisi de senyals o teoria de funcions.

Tot i que el caràcter abstracte i conceptual és prioritari, els aspectes de càlcul de certs temes (sèries de Fourier, funcions Gamma i Beta) han de ser plenament assolits.

Pel que fa als temes, s'ha resumit en tres grans apartats (convergència uniforme, sèries de Fourier i mesura i integració) els coneixements que l'estudiant ha d'adquirir.

L'assignatura ha d'estimular el coneixement actiu i aplicat, i no solament acumulatiu o erudit.

200102 - AR - Anàlisi Real

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

Aproximació uniforme de funcions contínues	<p>Dedicació: 34h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprenentatge autònom: 19h 30m</p>
<p>Descripció: L'espai de les funcions contínues sobre un compacte de $\mathbb{R}^n$. Teorema de Stone-Weierstrass. Famílies equicontínues.</p>	
Sèries de Fourier	<p>Dedicació: 62h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 15h Grup mitjà/Pràctiques: 10h Aprenentatge autònom: 37h 30m</p>
<p>Descripció: Polinomis trigonomètrics Sèries de Fourier de funcions periòdiques Convergència puntual i uniforme Bases ortogonals Transformada discreta</p>	
Mesura i integració de Lebesgue a $\mathbb{R}^n$	<p>Dedicació: 62h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 15h Grup mitjà/Pràctiques: 10h Aprenentatge autònom: 37h 30m</p>
<p>Descripció: Conjunts mesurables i funcions mesurables Integració de funcions mesurables Convergència dominada Teorema de Fubini Càlcul integral i integrals que depenen de paràmetres Espais de Hilbert de funcions i successions</p>	

200102 - AR - Anàlisi Real

Sistema de qualificació

Hi haurà tres notes (sobre 10 punts): la nota de classe (C), la nota d'un examen parcial (P) i la nota de l'examen final (F). La nota final de l'assignatura serà el màxim entre F i $(0,1 \cdot C + 0,2 \cdot P + 0,7 \cdot F)$.

Bibliografia

Bàsica:

- Dalmasso, R. ; Witomsky, P. *Analyse de Fourier et applications : exercices corrigés*. Paris: Masson, 1996. ISBN 2225852995.
- Rudin, Walter. *Principios de análisis matemático*. 3ª ed. México: McGraw-Hill, 1980. ISBN 007054235X.
- Batlle Arnau, Carles ; Fossas Colet, Enric. *Anàlisi real : apunts*. 2002.
- Gasquet, C. ; Witomsky, P. *Fourier analysis and applications : filtering, numerical computation, wavelets*. New York: Springer, 1999. ISBN 0387984852.
- Bartle, Robert Gardner. *The elements of integration and Lebesgue measure*. New York: Wiley, 1995. ISBN 0471042226.

Complementària:

- Whittaker, E.T.; Watson, G.N. *A Course of modern analysis : an introduction to the general theory of infinite processes and of analytic functions : with an account of the principal transcendental functions*. 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 1927. ISBN 0521067944.
- Lang, Serge. *Real and functional analysis*. 3rd ed. New York: Springer-Verlag, 1993. ISBN 0387940014.
- Bruna, Joaquim. *Anàlisi real*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1996. ISBN 8449006929.

200111 - AMG - Àlgebra Multilineal i Geometria

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: MARTA CASANELLAS RIUS

Altres:
JOSEP ALVAREZ MONTANER - A, B
MARTA CASANELLAS RIUS - A, B
BERNAT PLANS BERENGUER - A, B

Capacitats prèvies

L'alumne ha d'haver assolit els objectius de les assignatures Àlgebra lineal i Geometria afí i Euclidiana.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

200111 - AMG - Àlgebra Multilineal i Geometria

11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Les hores de classe setmanals es divideixen en tres sessions teòriques i dues de problemes. A les classes teòriques s'exposen els continguts del programa, i s'acompanyen amb exemples i demostracions. A les classes de problemes es proposen diferents solucions a problemes relacionats amb els continguts de l'assignatura i es discuteixen amb l'alumnat.

Comptarem també amb sessions amb càmeres de fotografia digitals en les què l'alumnat cooperarà amb el professorat per a resoldre un problema real de geometria de la visió. En aquestes sessions l'alumnat treballarà en equips de 3 persones i realitzarà un treball que serà avaluat en la nota d'avaluació continuada.

Quan s'escaigui s'usaran els paquets de software que l'alumnat conegui per a fer càlculs propis de l'assignatura (per exemple, reducció a forma de Jordan o càlcul d'elements característics de quàdriques).

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu general de l'assignatura és que l'alumnat conegui les nocions bàsiques d'àlgebra multilineal i les tècniques de geometria projectiva i arribi a manipular-les amb destresa. Els objectius específics a nivell de continguts són:

Assimilació del procés de reducció a forma canònica de Jordan.

Comprendre la relació entre producte tensorial i aplicacions multilineals.

Conèixer el producte exterior d'un espai vectorial per entendre les formes diferencials.

Comprendre la noció d'espai projectiu i la seva relació amb l'espai afí.

Familiarització amb les coordenades homogènies i els punts de l'infinit.

Saber classificar quàdriques des del punt de vista afí i projectiu.

Familiarització amb la resolució analítica i sintètica de problemes geomètrics.

Aproximació a un problema real mitjançant les tècniques estudiades a classe (geometria de la visió).

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

200111 - AMG - Àlgebra Multilineal i Geometria

<p>- Forma de Jordan d'un endomorfisme.</p>	<p>Dedicació: 25h</p> <p>Grup gran/Teoria: 5h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 16h</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Vectors propis generalitzats. · Cicles de veps generalitzats. · Estructura d'endomorfismes d'espais vectorials complexos. · Forma canònica de Jordan. 	
<p>-Àlgebra multilineal</p>	<p>Dedicació: 17h</p> <p>Grup gran/Teoria: 4h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 9h</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Aplicacions multilineals · Producte tensorial d'espais vectorials. · L'espai dual i el bidual. · Aplicacions lineals i producte tensorial. · Tensors covariants i contravariants. · Tensors alternats i simètrics. · Producte exterior. 	
<p>-Geometria projectiva</p>	<p>Dedicació: 90h</p> <p>Grup gran/Teoria: 21h Grup mitjà/Pràctiques: 14h Aprentatge autònom: 55h</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Espai projectiu (real i complex). · Interpretacions del pla projectiu. · Completació projectiva d'un espai afí. · Varietats lineals. · Sistemes de referència i coordenades projectives. · Projectivitats. · Raó doble. · Dualitat. · Aplicacions a visió per ordinador. 	

200111 - AMG - Àlgebra Multilineal i Geometria

<p>-Quàdriques</p>	<p>Dedicació: 55h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Activitats dirigides: 5h Aprentatge autònom: 35h 30m</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Hiperquàdriques d'un espai projectiu. · Polaritat. · Classificació projectiva de quàdriques (reals i complexes). · Classificació afí de quàdriques (reals i complexes). · Cònica de l'absolut en geometria de la visió. 	

Sistema de qualificació

La qualificació constarà d'un examen final (nota EF) i d'una avaluació continuada on es tindrà en compte la realització d'un examen parcial a mig quadrimestre (nota EP), la participació de l'alumne a classe de problemes i el treball en equip realitzat (nota T) .

L'examen final constarà d'una part de problemes i d'una part teòrica.

La qualificació final de l'assignatura vindrà donada per:

$$\max \{ EF, 0.7 EF + 0.2 EP + 0.1 T, 0.9 EF + 0.1 T \}$$

Bibliografia

Bàsica:

Audin, Michèle. *Geometry*. Berlin: Springer, 2003. ISBN 3540434984.

Friedberg, S. H.; Insel, A. J.; Spence, L. E. *Linear algebra*. 4th ed. Upper Saddle River, N.J.: Pearson Education, 2003. ISBN 0130084514.

Greub, Werner Hildbert. *Multilinear algebra*. New York: Springer-Verlag, 1967.

Hitchin, Nigel. *Projective geometry : b3 course 2003* [en línia]. Disponible a:
<<http://people.maths.ox.ac.uk/~hitchin/hitchinnotes/hitchinnotes.html>>.

Complementària:

Berger, Marcel. *Geometry*. Berlin: Springer-Verlag, 1987. ISBN 3540170154.

Eliashberg, Yakov. *Math 52H: multilinear algebra, differential forms and Stokes' theorem* [en línia]. 2010 Disponible a:
<<http://math.stanford.edu/~eliash/Public/52h-2010/52htext.pdf>>.

Hartley, R.; Zisserman, A. *Multiple view geometry in computer vision*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. ISBN 0521540518.

Hartshorne, Robin. *Foundations of projective geometry*. New York: W. A. Benjamin, 1967.

Xambó Descamps, Sebastià. *Geometria* [en línia]. 2a ed. Barcelona: Edicions UPC, 2001 Disponible a:
<[http://catalog.upc.edu/search~S1?/.b1247284/.b1247284/1,1,1,B/1856~b1247284&FF=&1,0,,1,0](http://catalog.upc.edu/search~S1?/.b1247284/.b1247284/1,1,1,B/1856~b1247284&FF=&1,0,,1,0>)>. ISBN 8483015110.

200112 - EALG - Estructures Algebraiques

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JOSE BURILLO PUIG

Altres:
JOSE BURILLO PUIG - A
ABDÓ ROIG MARANGES - A
ENRIC VENTURA CAPELL - A

Capacitats prèvies

Sobre tot, els continguts abstractes obtinguts a Fonaments de la matemàtica (teoria de conjunts, aplicacions injectives i exhaustives, relacions d'equivalència), així com l'aritmètica modular i els primers conceptes de divisibilitat (algorisme d'Euclides). Igualment, els coneixements d'Àlgebra Lineal (subespai, espai quocient).

Requisits

Les assignatures de Fonaments de la matemàtica i d'Àlgebra Lineal.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
5. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
6. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
7. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
8. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.

200112 - EALG - Estructures Algebraiques

9. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
10. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
11. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Tradicional: Classe de teoria i de problemes, amb una llista de problemes que serà tractada a classe de grup reduït. Excepcionalment (dos o tres cops durant el curs) hi haurà classes "aplicades" de temes interessants que no són exactament del curs, però relacionats amb ell.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu últim de l'assignatura és familiaritzar els estudiants amb els conceptes bàsics de l'àlgebra més enllà de la lineal, així com aprofundir en l'abstracció que proporcionen els continguts de caire algebraic.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

Conceptes previs	Dedicació: 12h 30m Grup gran/Teoria: 3h Grup mitjà/Pràctiques: 2h Aprenentatge autònom: 7h 30m
Descripció: Conjunts, aplicacions, injectivitat i exhaustivitat. Relacions d'equivalència, conjunt quocient. Operacions internes i externes. Homomorfismes i isomorfismes. Operacions compatibles amb una relació d'equivalència i descens de l'estructura algebraica al quocient. El primer teorema d'isomorfia per a conjunts.	

200112 - EALG - Estructures Algebraiques

<p>Grups</p>	<p>Dedicació: 50h</p> <p>Grup gran/Teoria: 12h Grup mitjà/Pràctiques: 8h Aprentatge autònom: 30h</p>
<p>Descripció:</p> <p>Definició de grup, primeres propietats i exemples. Subgrups, classes laterals, subgrup normal i grup quocient. Homomorfismes, teoremes d'isomorfia. Teorema de Lagrange, ordre d'un element, grups cíclics. Conjugacions, commutadors, centralitzadors, normalitzadors. Grups simètric i alternat. Grups simples, simplicitat de A_n, $n > 4$. Accions de grups en conjunts. Teorema de Cayley. p-grups, teoremes de Sylow. Aplicacions a la classificació completa de grups finits de certs cardinals. Grups infinits, grup lliure (no abelià). Presentacions d'un grup per generadors i relacions.</p>	
<p>Anells</p>	<p>Dedicació: 37h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 22h 30m</p>
<p>Descripció:</p> <p>Definició d'anell commutatiu, domini, cos de fraccions. Ideals i anell quocient. Ideals primers i maximals. Divisibilitat. Anells factorial, principals, i euclidià, implicacions i exemples. L'anell de polinomis. Lema de Gauss. Polinomis simètrics.</p>	
<p>Mòduls</p>	<p>Dedicació: 37h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 22h 30m</p>
<p>Descripció:</p> <p>Definició de mòdul sobre un anell (conmutatiu). Similituds i diferències amb l'àlgebra lineal. Submòdul, mòdul quocient. Generadors, mòdul lliure, torsió. Teorema d'estructura de mòduls finitament generats sobre dominis d'ideals principals. Aplicacions a la classificació de grups abelians finitament generats i a la forma de Jordan.</p>	
<p>Cossos</p>	<p>Dedicació: 37h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 22h 30m</p>
<p>Descripció:</p> <p>Exemples de cossos. Característica, immersió, adjunció d'elements. Cossos finits, classificació. Extensions algebraiques, extensions finites, grau d'una extensió. Clausura algebraica. Extensions transcendents, grau de transcendència.</p>	

200112 - EALG - Estructures Algebraiques

Sistema de qualificació

Exàmen parcial i final. La nota s'obtéindrà com la millor de les dues qualificacions següents: la de l'examen final, o bé 70% de la nota del final més 30% de la nota del parcial.

Bibliografia

Bàsica:

Artin, Michael. *Algebra*. 2nd. Boston: Prentice-Hall, 2011. ISBN 9780132413770.

Lang, Serge. *Algebra*. 3rd ed. rev.. New York: Springer, 2002. ISBN 038795385X.

Dummit, D.S.; Foote, R.M.. *Abstract algebra*. 3rd ed.. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2004. ISBN 0471452343.

Garrett, P.B.. *Abstract algebra* [en línia]. Boca Raton, FL: Chapman & Hall/CRC, 2008 [Consulta: 31/05/0011]. Disponible a: <http://www.math.umn.edu/~garrett/m/algebra/Whole_with_TOC.pdf>. ISBN 9781584886891.

Jacobson, Nathan. *Basic algebra (vol.1)*. 2nd ed.. Mineola, NY: Dover, 2009. ISBN 9780486471891.

Complementària:

Hungerford, T.W.. *Algebra*. New York: Springer-Verlag, 1974. ISBN 0387905189.

Albert, A.A.. *Modern Higher Algebra*. Chicago: University of Chicago Press, 1937.

Sigler, L.E.. *Algebra*. New York-Heidelberg: Springer, 1981. ISBN 3540901957.

Bogopolski, Oleg. *Introduction to group theory*. Zürich: European Mathematical Society, 2008. ISBN 978-3-03719-041-8.

Atiyah, M.F.; Macdonald, G.. *Introducción al álgebra conmutativa*. Barcelona: Reverté, 1973. ISBN 8429150080.

Shafarevich, I.R.. *Basic notions of algebra*. Berlin: Springer, 2005. ISBN 3-540-25177-4.

200121 - TOP - Topologia

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català, Castellà

Professorat

Responsable: AGUSTIN ROIG MARTI

Altres:

EVA MIRANDA GALCERÁN - A, B
FRANCESC D'ASSIS PLANAS VILANOVA - A, B
JORDI QUER BOSOR - A, B
AGUSTIN ROIG MARTI - A, B

Capacitats prèvies

Càlcul en una variable
Càlcul diferencial
Àlgebra lineal
Geometria afi i euclidiana
Fonaments de la matemàtica

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.

200121 - TOP - Topologia

9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Teoria. Classes magistrals en les quals es desenvolupa tot el cos de l'assignatura. Donat que, a més d'informativa (vocabulari topològic) és una assignatura formativa, es demostren tots els resultats (amb l'excepció de la triangulació de superfícies al tema 8 que excedeix les possibilitats del curs). Procurem introduir cada tema amb alguna motivació que faci referència a coneixements previs de l'estudiant, o bé a problemes de la pròpia matèria. Resultats i definicions són il·lustrats amb exemples, contra-exemples i exercicis senzills. L'estudiant disposarà, a més de la bibliografia recomanada, d'uns apunts sobre la matèria.

Problemes. Les classes de problemes pretenen que l'estudiant s'exerciti en l'ús del vocabulari d'acord amb les seves "regles" (resultats) introduïts a teoria.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- * Comprendre el concepte d'espai topològic. Ús dels conceptes de base, subbase i entorn. Saber comparar topologies.
- * Comprendre els conceptes de connexió i compacitat en espais topològics. Capacitat de comprovar aquestes propietats en exemples concrets.
- * Comprendre el concepte d'homeomorfisme. Capacitat per definir-ne i construir-ne en exemples senzills. Capacitat per argumentar quan dos espais topològics no poden ser homeomorfs.
- * Capacitar per a la utilització de topologies induïdes, producte i quocient. Especialment, identificació d'espais quocients via homeomorfismes i propietats universals i capacitat de treball amb aplicacions definides en espais quocient.
- * Entendre les caracteritzacions alternatives dels conceptes topològics en els espais mètrics.
- * Entendre els conceptes bàsics d'homotopia entre aplicacions contínues i la construcció del conjunt de classes d'homotopia $[X, Y]$. Entendre el concepte de tipus d'homotopia d'espais topològics. Saber identificar retractes de deformació senzills.
- * Entendre l'estructura de grup abelià de $H^1(X) = [X, S^1]$ i els morfismes induïts per aplicacions contínues. Càlcul quan X és contràctil o la circumferència. Entendre el concepte d'elevació de camins i homotopies i de grau.
- * Comprendre el concepte d'índex d'una corba tancada del pla respecte al punt i la seva relació amb els conceptes de grau i d'homotopia. Saber-lo calcular.
- * Entendre com el concepte d'índex permet demostrar els teoremes bàsics de la topologia del pla i l'esfera: Brouwer, Borsuk-Ulam, invariància de la dimensió... Capacitat d'aplicar-los a diferents situacions.
- * Saber classificar una superfície compacta a partir de la seva superfície poligonal.

200121 - TOP - Topologia

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

Espais mètrics	Dedicació: 10h Grup gran/Teoria: 3h Grup mitjà/Pràctiques: 2h Aprentatge autònom: 5h
Descripció: Boles obertes i tancades. Conjunts oberts. Aplicacions contínues. Distàncies equivalents.	
Espais topològics	Dedicació: 24h Grup gran/Teoria: 7h Grup mitjà/Pràctiques: 5h Aprentatge autònom: 12h
Descripció: Oberts i tancats. Bases, subbases, entorns. Aplicacions contínues, homeomorfismes. El primer axioma de numerabilitat: caracterització de propietats topològiques mitjançant límit de successions. Espais de Hausdorff.	
Construcció d'espais topològics	Dedicació: 24h Grup gran/Teoria: 7h Grup mitjà/Pràctiques: 5h Aprentatge autònom: 12h
Descripció: Subespais. Productes d'espais topològics. Espais quocient. Exemples: superfícies topològiques.	

200121 - TOP - Topologia

<p>Compacitat</p>	<p>Dedicació: 14h</p> <p>Grup gran/Teoria: 4h Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprentatge autònom: 7h</p>
<p>Descripció: Espais compactes. Continuitat i compacitat. Teorema del valor màxim. Productes i quocients d'espais compactes. Compacitat en espais mètrics: lema del nombre de Lebesgue.</p>	
<p>Connexió</p>	<p>Dedicació: 14h</p> <p>Grup gran/Teoria: 4h Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprentatge autònom: 7h</p>
<p>Descripció: Espais connexos. Components connexos. Continuitat i connexió. Teorema del valor intermedi. Espais arccnexusos. Components arccnexusos.</p>	
<p>Introducció a l'homotopia</p>	<p>Dedicació: 20h</p> <p>Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 10h</p>
<p>Descripció: Homotopia d'aplicacions contínues. Tipus d'homotopia d'un espai. Espais contràctils. Retractes de deformació. El conjunt de les classes d'homotopia $[X, Y]$. El grup abelià $H^1(X) = [X, S^1]$: functorialitat i invariància homotòpica. Càlcul de $H^1(S^1)$: grau d'una aplicació, lema d'aixecament de camins i homotopies.</p>	
<p>Aplicacions a la topologia del pla</p>	<p>Dedicació: 22h</p> <p>Grup gran/Teoria: 7h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 11h</p>
<p>Descripció: Índex d'una corba tancada. Teoremes de Poincaré-Böhl i Rouché. Teorema del punt fix de Brouwer. El teorema fonamental de l'àlgebra. El teorema de Borsuk-Ulam. Invariància de la dimensió.</p>	

200121 - TOP - Topologia

Classificació de superfícies compactes	Dedicació: 22h Grup gran/Teoria: 7h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 11h
Descripció: Triangulació de superfícies compactes. Superfícies poligonals. Superfícies estàndards. Suma connexa de superfícies. Teorema de classificació. Orientació, gènere i característica d'Euler.	

Sistema de qualificació

Examen parcial no eliminadori de matèria.

Examen final que inclourà una pregunta de teoria i una part de resolució de problemes.

La nota final serà el resultat d'un màxim entre la nota de l'examen final i el resultat de considerar també la nota de l'examen parcial (amb un pes del 25%).

Bibliografia

Bàsica:

Kosniowski, Czes. *Topología algebraica*. Barcelona: Reverté, 1992. ISBN 978-84-291-5098-8.

Munkres, James R. *Topología*. 2ª ed. Madrid: Prentice-Hall, 2002. ISBN 8420531804.

Pascual Gainza, P.; Roig, A. *Topologia*. Barcelona: Edicions UPC, 2004. ISBN 8483017504.

Sieradski, A. *An introduction to topology and homotopy*. Boston: PWS-KENT, 1992. ISBN 0534929605.

Viro, O. Ya. *Elementary topology : problem textbook*. Providence: American Mathematical Society, 2008. ISBN 9780821845066.

Complementària:

Jänich, Klaus. *Topology*. New York: Springer-Verlag, 1984. ISBN 0387908927.

Massey, William S. *A basic course in algebraic topology*. New York: Springer-Verlag, 1991. ISBN 038797430X.

Navarro Aznar, V.; Pascual Gainza, P. *Topologia algebraica*. Barcelona: Edicions UB, 1999. ISBN 8483381230.

Wall, C.T.C. *A geometric introduction to topology*. New York: Dover, 1993. ISBN 0486678504.

200122 - GD - Geometria Diferencial

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: PEDRO PASCUAL GAINZA

Altres:

EVA MIRANDA GALCERÁN - A, B
PEDRO PASCUAL GAINZA - A, B
AGUSTIN ROIG MARTI - A, B

Capacitats prèvies

Coneixements de Càlcul Diferencial i Integral en diverses variables.

Coneixements d'Àlgebra i Geometria Lineals. Coneixements bàsics de Topologia.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
5. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
6. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
7. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
8. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
9. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
10. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir

200122 - GD - Geometria Diferencial

aquest objecte en contextos diferents.

11. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Les classes es distribuïràn en sessions de teoria, sessions de problemes i sessions de pràctiques amb ordinador. A les classes de teoria s'exposaran els conceptes i resultats fonamentals de la matèria. Les sessions de problemes estaran destinades al coneixement de diversos exemples i aplicacions dels resultats fonamentals, així com a desenvolupar els hàbits de càlcul associats. A més, està previst realitzar quatre sessions de laboratori en les quals es representaran diverses corbes i superfícies, i s'implementaran els càlculs dels invariants corresponents.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Aquesta assignatura dona una primera introducció als mètodes i resultats de la Geometria Diferencial, centrant-se al voltant de l'estudi de les corbes i les superfícies de l'espai ordinari. Més específicament, es presenten els objectius següents:

- Corbes: conèixer la curvatura i la torsió d'una corba a l'espai, així com les equacions fonamentals del triedre de Frenet.
- Superfícies: hi ha diversos nivells. En primer lloc entendre les superfícies com exemple de varietat diferencial, mitjançant les cartes locals i els canvis de coordenades. El segon objectiu se centra al voltant de la primera forma fonamental i, en última instància, en la noció de varietat riemanniana. Finalment es presenten la curvatura de Gauss i el teorema egregi i, a partir d'aquest, s'elabora la geometria intrínseca de la superfície. En aquest punt volem destacar la connexió a les geometries no euclidianes.
- S'oferirà també una breu introducció a les varietats de dimensió superior.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

200122 - GD - Geometria Diferencial

1. Corbes al pla i l'espai	Dedicació: 16h Grup gran/Teoria: 4h Grup petit/Laboratori: 4h Aprentatge autònom: 8h
Descripció: Corbes parametritzades. Recta tangent. Exemples. Corbes regulars, longitud d'arc. Curvatura, vector normal, vector binormal, torsió, triedre i fórmules de Frenet. Teorema fonamental de la teoria de corbes.	
2. Teoria elemental de superfícies	Dedicació: 20h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 4h Aprentatge autònom: 10h
Descripció: Superfícies regulars, parametritzacions. Funcions diferenciables sobre superfícies, punts crítics. Pla tangent, recta normal. Diferencial d'una aplicació, difeomorfismes. Geometria en el pla tangent: primera forma fonamental. Geometria en la superfície: mesura de longituds, angles i àrees.	
3. Curvatura de Gauss	Dedicació: 20h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 4h Aprentatge autònom: 10h
Descripció: L'aplicació de Gauss. La diferencial de l'aplicació de Gauss i la segona forma fonamental. Curvatura normal: Teorema de Meusnier. Curvatures principals, línies de curvatura: teoremes de Rodrigues i d'Euler. Curvatures de Gauss i mitjana. Classificació dels punts d'una superfície. Direccions i corbes asimptòtiques. Indicatriu de Dupin.	
4. Exemples de superfícies	Dedicació: 12h Grup gran/Teoria: 2h Grup petit/Laboratori: 4h Aprentatge autònom: 6h
Descripció: Fórmules bàsiques per al càlcul de la segona forma fonamental: equacions de Weingarten. Superfícies planes. Superfícies reglades. Quàdriques. Superfícies de revolució. Superfícies mínimes.	

200122 - GD - Geometria Diferencial

<p>5. Equacions fonamentals de les superfícies</p>	<p>Dedicació: 12h Grup gran/Teoria: 4h Grup petit/Laboratori: 2h Aprentatge autònom: 6h</p>
<p>Descripció: Isometries, isometries locals. Símbols de Christoffel. Fórmula de Gauss i Teorema Egregi. Equacions de compatibilitat de Codazzi-Mainardi. Teorema de Bonnet.</p>	
<p>6. Geometria sobre les superfícies</p>	<p>Dedicació: 20h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 4h Aprentatge autònom: 10h</p>
<p>Descripció: Derivada covariant, transport paral·lel. Curvatura geodèsica, geodèsiques, fórmula de Liouville. Aplicació exponencial, propietat minimal de les geodèsiques. Fórmula de l'excés/defecte per a la suma dels angles d'un triangle. El Teorema de Gauss-Bonnet i aplicacions.</p>	
<p>7. Alguns resultats globals</p>	<p>Dedicació: 16h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 2h Aprentatge autònom: 8h</p>
<p>Descripció: Superfícies de curvatura constant: el teorema de Minding. Superfícies completes. Superfícies completes de curvatura constant: l'esfera, el pla i els cilindres, i el teorema de Hilbert. Mètriques i superfícies: el tor pla i les superfícies hiperbòliques de curvatura -1. Geodèsiques en superfícies completes: el teorema de Hopf-Rinow.</p>	
<p>8. Introducció a les varietats diferencials</p>	<p>Dedicació: 14h Grup gran/Teoria: 5h Grup petit/Laboratori: 2h Aprentatge autònom: 7h</p>
<p>Descripció: Varietats diferencials, funcions diferenciables. Espai tangent, diferencial d'una funció. Valors regulars i subvarietats. Exemples.</p>	

200122 - GD - Geometria Diferencial

Sistema de qualificació

La qualificació de l'assignatura s'obtindrà a partir de:

EP : Examen Parcial
PL : Pràctiques de laboratori
EF : Examen Final

segons la ponderació següent:

Nota Final = $\max(\text{EF}, 0.3 \text{ EP} + 0.1 \text{ PL} + 0.6 \text{ EF})$.

Normes de realització de les activitats

Els examens (EF i EP) contindran preguntes teòriques i pràctiques.

Només es permetrà portar un formulari.

Bibliografia

Bàsica:

- Bär, C.. *Elementary differential geometry*. New York: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0521721493.
- Carmo, Manfredo Perdigão do. *Differential geometry of curves and surfaces*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1976. ISBN 0132125897.
- Montiel, S. ; Ros, A.. *Curves and surfaces*. Providence: American Mathematical Society, 2005.
- O'Neill, B.. *Elementary differential geometry*. Academic Press - Elsevier, 2007.
- Oprea, J.. *Differential Geometry and its applications*. Upper Saddle River, N.J: Prentice Hall, 2007.

Complementària:

- Callahan, J.. *The geometry of spacetime: an introduction to special and general relativity*. New York: Springer Verlag, 2000. ISBN 0387986413.
- Cordero, Luís A.; Fernández, M.; Gray, A. *Geometría diferencial de curvas y superficies con Mathematica*. Buenos Aires [etc.]: Addison-Wesley Iberoamericana, 1995. ISBN 0201653648.
- Spivak, M.. *A comprehensive introduction to differential geometry. Vols. 2/3*. 3rd ed. Houston: Publish or Perish, 1999. ISBN 0914098705.
- Weeks, J.R.. *The shape of space*. 2nd. New York: Marcel Dekker Inc., 2002. ISBN 0824707095.

Altres recursos:

- * Mathematics Stackexchange: <http://math.stackexchange.com/> (Tag: Differential Geometry).
- * 3D-XplorMath, de Richard Palais: <http://vmm.math.uci.edu/3D-XplorMath/>
- * Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

200131 - TP - Teoria de la Probabilitat

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 743 - MA IV - Departament de Matemàtica Aplicada IV
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: PEDRO FRANCISCO DELICADO USEROS

Altres:
PEDRO FRANCISCO DELICADO USEROS - A, B
ORIOL SERRA ALBO - A, B

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
5. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
6. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
7. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
8. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
9. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
10. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
11. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200131 - TP - Teoria de la Probabilitat

Metodologies docents

Classes de teoria, problemes i pràctiques. Es donarà èmfasi al treball de l'estudiant durant el curs a través d'entregues de problemes, realització de pràctiques i lectures.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'assignatura té dos objectius principals: (1) presentar la teoria de la probabilitat com un corpus de coneixement ric, atractiu i útil a moltes altres branques de la ciència en general (i de la matemàtica en particular) a l'hora de modelitzar matemàticament situacions que involucren incertesa o aleatorietat, i (2) oferir els coneixements probabilístics necessaris per a assignatures posteriors del Grau en Matemàtiques.

Pel que fa a objectius concrets de l'assignatura, al llarg del curs els estudiants hauran d'assolir els següents coneixements, habilitats i destreses:

- * Conèixer la definició de probabilitat i les seves propietats.
- * Conèixer els models bàsics de probabilitat discrets i continus.
- * Fer servir el concepte de variable aleatòria per a formalitzar i resoldre problemes de càlcul de probabilitats.
- * Conèixer els moments de variables aleatòries i els resultats fonamentals que hi estan relacionats.
- * Conèixer els resultats de convergència de variables aleatòries i saber aplicar-los, amb especial èmfasi en el teorema del límit central i la llei dels grans nombres.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

Espais de probabilitat i variables aleatòries.	Dedicació: 23h 30m Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 2h Aprenentatge autònom: 15h 30m
Descripció: - Fenòmens aleatoris, resultats i esdeveniments. - Probabilitat. - Probabilitat condicionada. - Independència. - Espais producte. - Variables aleatòries i les seves distribucions. - Vectors aleatoris. Independència de variables aleatòries.	

200131 - TP - Teoria de la Probabilitat

<p>Distribucions de probabilitat discretes.</p>	<p>Dedicació: 36h Grup gran/Teoria: 7h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 22h 30m</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Funció de probabilitat. - Independència. - Esperança i moments. - Models de variables aleatòries discretes. - Distribució conjunta. Covariància i correlació. Independència. - Distribucions condicionades i esperança condicionada. - Sumes de variables aleatòries. 	
<p>Distribucions de probabilitat contínues.</p>	<p>Dedicació: 48h Grup gran/Teoria: 12h Grup mitjà/Pràctiques: 8h Aprentatge autònom: 28h</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Funció de densitat. - Esperança i moments. - Models de variables aleatòries contínues. - Distribucions conjunta i marginals. Independència. Distribucions condicionades. - Funcions de variables aleatòries. - Normal multivariant i distribucions associades. 	
<p>Funcions generadores i les seves aplicacions.</p>	<p>Dedicació: 36h Grup gran/Teoria: 7h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 22h 30m</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Funció generadora de probabilitat. - Aplicacions: passeig aleatori i processos de ramificació. - Funció generadora de moments i funció característica. - Teoremes d'inversió i de continuïtat. 	

200131 - TP - Teoria de la Probabilitat

Convergències de variables aleatòries.	Dedicació: 36h Grup gran/Teoria: 7h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 22h 30m
Descripció: <ul style="list-style-type: none"> - Successions de variables aleatòries. - Tipus de convergències i les seves relacions. - Lleis dels grans nombres. - Teorema del límit central.	

Sistema de qualificació

Lliurament setmanal de problemes/activitats (10%), examen quadrimestral (30%) i examen final (60%). La nota de l'examen final prevaldrà si es superior a la ponderada al curs.

200131 - TP - Teoria de la Probabilitat

Bibliografia

Bàsica:

Grimmett, G.R.; Stirzaker, D.R.. *Probability and random processes*. 3a ed. Oxford [etc.]: Oxford University Press, 2001. ISBN 9780198572220.

Sanz, Marta. *Probabilitats*. Barcelona: Edicions de la universitat de Barcelona, 1999. ISBN 8483380919.

Pitman, Jim. *Probability*. New York [etc.]: Springer, cop, 1993. ISBN 0387979743.

Complementària:

Julià de Ferran, Olga ... [et al.]. *Probabilitats: problemes i més problemes*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2005. ISBN 8447529061.

Feller, W. *An introduction to probability theory and its applications (Vol. 1,2)*. New York: John Wiley & Sons, 1968. ISBN 0471257117.

Grinstead, Charles M.; Snell, L.J. *Introduction to probability*. American Mathematical Society, 2006.

Chung, Kai Lai. *A course in probability theory*. New York: Academic Press, 1974. ISBN 012174650X.

Cuadras, C. M. (Carlos María). *Problemas de probabilidades y estadística. Vol 1: Probabilidad*. Barcelona: EUB, 2000. ISBN 8483120313.

Tabak, J.. *Probability and statistics: the science of uncertainty*. New York: Facts On File, 2004. ISBN 0816049564.

Altres recursos:

Enllaç web

Grinstead, Charles M.; Snell, Laurie J. Introduction to Probability

http://www.dartmouth.edu/~chance/teaching_aids/books_articles/probability_book/book.html

The Probability Web (Teaching resources)

<http://www.mathcs.carleton.edu/probweb/probweb.html>

Chance

<http://www.dartmouth.edu/~chance/>

The R Project for Statistical Computing

R is a free software environment for statistical computing and graphics.

<http://www.r-project.org/>

Mat2: Materials Matemàtics

<http://www.mat.uab.es/matmat/Cast/index.html>

Revista electrònica de divulgació matemàtica editada pel Departament de Matemàtiques de la Universitat Autònoma de Barcelona. Inclou articles molt interessants sobre temes de probabilitat.

200132 - EST - Estadística

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 715 - EIO - Departament d'Estadística i Investigació Operativa
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JAN GRAFFELMAN

Altres:

JAN GRAFFELMAN - A, B
NÚRIA PORTA BLEDA - A, B
JOSEP ANTON SÁNCHEZ ESPIGARES - A, B

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
5. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
6. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
7. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
8. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
9. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
10. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
11. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200132 - EST - Estadística

Metodologies docents

Pel que fa la docència presencial, el curs té 5 hores de classes per setmana, de les quals 3 es dediquen a classes de teoria, i 2 a problemes o pràctiques.

Classes de teoria:

Les classes de teoria son principalment classes magistrals del professor de teoria. Es desenvolupen demostracions a la pissarra, i es resumeixen conceptes importants amb transparències. Es presenten exemples detallats, amb especial èmfasi en l'aplicació de l'estadística a problemes reals. Es fa servir del campus virtual Atenea per difondre material emprat a classe.

Classes de problemes:

El professor de problemes presenta amb antelació l'enunciat dels exercicis que els estudiants han de resoldre. A classe, el professor (o un dels estudiants) exposa i comenta la solució dels exercicis. Els estudiants lliuren exercicis que puntuen. El professor de problemes corregeix exercicis que puntuen. Alguns dels exercicis que puntuen es resolen en horari de classe. Es fa servir del campus virtual Atenea per difondre material emprat a classe.

Classes de laboratori:

El professor de laboratori presenta amb antelació l'enunciat amb el qüestionari de la pràctica via la pàgina web de l'assignatura. Els estudiants arriben a classe amb el qüestionari imprès, descarreguen les dades per la pràctica de la web, i resolen el qüestionari a classe en grups de 2 amb el programa R. Hi haurà sis pràctiques de laboratori. El professor de laboratori atén els dubtes dels estudiants durant al sessió. Al final de la classe el professor de pràctiques recull els qüestionaris.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'estudiant que ha cursat Estadística:

1. És capaç de realitzar i interpretar estadística descriptiva bàsica amb un programari estadístic.
2. És capaç de fer inferència estadística amb un programari estadístic i correctament interpretar els resultats obtinguts.
3. Pot formular la diferència entre les dues escoles en l'estadística, la freqüentista i la bayesiana.
4. És capaç d'obtenir analíticament estimadors de moments, estimadors de màxima versemblança i estimadors bayesians per a paràmetres de les lleis més conegudes.
5. És capaç de comparar diferents estimadors i triar l'estimador òptim segons algun criteri d'optimalitat (biaix, error quadràtic mig).
6. És capaç de dissenyar un test òptim per determinats contrastos de hipòtesi sobre paràmetres de distribucions, aplicant el criteri de Neyman-Pearson i la raó de la versemblança generalitzada.
7. És capaç de formular la diferència entre tests paramètrics i no paramètrics.
8. És capaç de aplicar els tests paramètrics clàssics (test Z de la normal, t de student amb mostres independents i dades aparellades, F per igualtat de variàncies) a conjunts de dades i interpretar correctament els resultats.
9. És capaç de aplicar els tests no-paramètrics més habituals (Chi-quadrat per independència, prova de signes) a conjunts de dades i interpretar correctament els resultats.
10. És capaç de llegir i entendre la inferència i l'estadística descriptiva realitzat en un article científic publicat.

200132 - EST - Estadística

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

1. INTRODUCCIÓ

Descripció:

- 1.1. Estadística descriptiva univariant, bivariant i multivariant.
- 1.2. Població i mostra.
- 1.3. Cas pràctic: una base de dades gegantesca. Com extreure informació?

2. ESTIMACIÓ PUNTUAL

Descripció:

- 2.1. Mètode dels moments.
- 2.2. Mètode de màxima versemblança.
- 2.3. Inferència freqüentista versus inferència bayesiana.
- 2.4. Estimació Bayesiana.
- 2.5. Cas pràctic: quina és la velocitat de la llum?

3. AVALUACIÓ D'ESTIMADORS

Descripció:

- 3.1. Propietats d'estimadors: biaix, variància, error quadràtic mig, suficiència, consistència, eficiència.
- 3.2. Teorema de Cramér-Rao. Informació de Fisher.
- 3.3. Teorema de Rao-Blackwell.

4. PROVES D'HIPÒTESI

Descripció:

- 4.1. Ingredients bàsics de la prova d'hipòtesi. Hipòtesi nul·la i alternativa.
- 4.2. Error tipus 1 i 2, potència.
- 4.3. Relació amb intervals de confiança.
- 4.4. Criteri de Neyman-Pearson.
- 4.5. Prova de la raó de la versemblança.
- 4.6. Test del score i test de Wald.
- 4.7. Cas pràctic: l'eficàcia d'un somnífer.

200132 - EST - Estadística

5. ESTIMACIÓ PER INTERVAL.

Descripció:

- 5.1. Intervals de confiança
- 5.2. Inversió d'un contrast d'hipòtesi.
- 5.3. Quantitats pivotals.
- 5.4. Intervals bayesians.
- 5.5. Cas pràctic: estimar la probabilitat d'un neonat femení.

6. INTRODUCCIÓ A L'ESTADÍSTICA NO PARAMÈTRICA.

Descripció:

- 6.1. Estadística paramètrica versus estadística no paramètrica.
- 6.2. Prova de chi quadrat per independència i per homogeneïtat.
- 6.3. Prova de signes.
- 6.4. Prova de rangs signats.
- 6.5. Cas pràctic: la relació entre ADN i risc de càncer de colon.

7. EL MODEL LINEAL.

Descripció:

- 7.1. Regressió lineal simple.
- 7.2. Supòsits del model lineal. Estimació per mínims quadrats.
- 7.3. Bondat d'ajust i coeficient de determinació. Coeficient de correlació.
- 7.4. Predicció.
- 7.5. Anàlisi de residus.
- 7.6. Cas pràctic: sous de homes i dones. Hi ha discriminació?

Sistema de qualificació

L'avaluació recull els elements: examen final, examen parcial, lliurament de pràctiques de laboratori, lliurament d'exercicis i exercicis d'autoavaluació. L'examen final i l'examen parcial consten de preguntes obertes de teoria i problemes d'inferència a resoldre. Les pràctiques de laboratori són 6 qüestionaris que els estudiants han de omplir en grups de 2. Els exercicis corresponen a 6 enunciats de problemes que els estudiants han de lliurar de manera individual, aproximadament un lliurament de problemes cada 2 setmanes. Els exercicis d'autoavaluació son exercicis amb ordinador dins l'entorn d'E-status. Es publica un conjunt d'exercicis d'inferència estadística dins aquest entorn, i un subconjunt d'aquest forma part de l'avaluació. Es calcula la nota de avaluació continuada (NAC) com a:

$$NAC = 0.5 * N_{Final} + 0.2 * N_{Parcial} + 0.1 * N_{Laboratori} + 0.1 * N_{Exercicis} + 0.1 * N_{E-status}$$

L'examen parcial només es té en compte si no pitjora la nota final del curs. La nota de fi de curs (NF) és el màxim de la nota NAC i la nota de l'examen final: $NF = \max(NAC, N_{Final})$

200132 - EST - Estadística

Bibliografia

Bàsica:

Casella, G., & Berger, R.L.. *Statistical inference*. 2nd ed. Pacific Grove: Duxbury, Pacific Groove, CA, USA., 2002. ISBN 0534243126.

De Groot, M.H. & Schervish, M.J.. *Probability and statistics*. 3rd ed.. Boston: Addison-Wesley, 2002. ISBN 0201524880.

Moore, D.S.. *Estadística aplicada básica*. 2a ed.. Barcelona: Antoni Bosch, 2005. ISBN 8495348047.

Complementària:

Dalgaard, P.. *Introductory statistics with R*. 2nd ed.. New York: Springer, 2008. ISBN 9780387790534.

Peck, R...[et al.]. *Statistics: a guide to the unknown*. 4th ed. Duxbury Resource Center, 2005.

Bartoszynski, R. & Niewiadomska-Bugaj, M.. *Probability and statistical inference*. 2nd ed. New York: John Wiley & Sons, 2005.

Wasserman, L.. *All of statistics: a concise course in statistical inference*. Pittsburgh: Springer, 2010. ISBN 9781441923226.

200141 - EDOS - Equacions Diferencials Ordinàries

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català, Castellà

Professorat

Responsable: RAFAEL RAMIREZ ROS
Altres: JOAQUIM PUIG SADURNI - A, B
RAFAEL RAMIREZ ROS - A, B

Horari d'atenció

Horari: A convenir per e-mail.

Capacitats prèvies

Àlgebra lineal i multilinear, càlcul diferencial e integral, topologia, física, informàtica i variable complexa.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
5. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
6. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
7. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
8. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
9. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.

200141 - EDOS - Equacions Diferencials Ordinàries

10. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
11. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

L'assignatura consta de 3 hores a la setmana de classes expositives (classes magistrals) i 2 hores a la setmana de resolució de problemes.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Un cop finalitzada la assignatura, l'estudiant ha de ser capaç de: 1) Aplicar correctament els teoremes fonamentals sobre EDOs; 2) Resoldre diverses EDOs simples (lineals de primer ordre, separables, Bernoulli, Ricatti, lineals a coeficients constants, etc.); 3) Dibuixar el croquis de sistemes de EDOs lineals a coeficients constants 2D i 3D; 4) Determinar l'estabilitat dels sistemes de EDOs lineals a coeficients periòdics; i 5) Determinar l'estabilitat d'algunes solucions simples de sistemes d'EDO no lineals.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

Teoremes fonamentals	Dedicació: 60h Grup gran/Teoria: 18h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprenentatge autònom: 36h
Descripció: Motivació de l'assignatura. Interpretació geomètrica d'una EDO: camps de vectors. Problemes de valor inicial (PVI). Teoremes d'existència i unicitat. Solucions maximals. Regularitat respecte condicions inicials i paràmetres.	

200141 - EDOS - Equacions Diferencials Ordinàries

Mètodes particulars de resolució	<p>Dedicació: 25h</p> <p>Grup gran/Teoria: 0h Grup mitjà/Pràctiques: 10h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció: EDOs lineals de primer ordre. EDOs separables i factor integrant. Canvis de variable. EDOs homogènies, de Bernoulli, de Ricatti, de Lagrange i de Clairaut.</p>	
Equacions y sistemes lineals	<p>Dedicació: 50h</p> <p>Grup gran/Teoria: 10h Grup mitjà/Pràctiques: 10h Aprentatge autònom: 30h</p>
<p>Descripció: Sistemes homogenis: matrius fonamentals i matriu principal. Sistemes no homogenis: fórmula de variació de paràmetres. Fórmula de Liouville: evolució del volum per un flux no lineal. Sistemes lineals a coeficients periòdics: teorema de Floquet. EDOs lineals: reducció d'ordre, polinomi característic, oscil.lacions, coeficients indeterminats, variació de paràmetres, etc.</p>	
Introducció a la teoria qualitativa	<p>Dedicació: 27h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 11h Grup mitjà/Pràctiques: 0h Aprentatge autònom: 16h 30m</p>
<p>Descripció: Classificació dels sistemes d'EDOs lineals a coeficients constants 2D i 3D. Estabilitat dels sistemes d'EDOs lineals a coeficients periòdics. Estabilitat d'algunes solucions simples de sistemes no lineals.</p>	
Repàs	<p>Dedicació: 25h</p> <p>Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció: Aquest repàs està pensat per resoldre la discrepància entre les 75 classes presencials que preveu la normativa i les (aproximadament) 65 classes presencials que realment es fan.</p>	

200141 - EDOS - Equacions Diferencials Ordinàries

Sistema de qualificació

Un treball optatiu en grup (T), un examen parcial no eliminatori (P) i un examen final (F). La nota final és
$$N = \min(10, 0.1 \cdot T + \max(F, 0.3 \cdot P + 0.7 \cdot F))$$
.

Normes de realització de les activitats

En tots els exàmens es pot dur un formulari manuscrit en un full de mida DIN A4, excepte a la part de teoria.

Bibliografia

Bàsica:

Meiss, J.D. *Differential Dynamical Systems* [en línia]. 2007. Philadelphia: Society for Industrial & Applied Mathematics, 2007. Disponible a: <<http://www.ec-securehost.com/SIAM/MM14.html>>. ISBN 9780898716351.

Tenenbaum, Morris ; Pollard, Harry. *Ordinary differential equations : an elementary textbook for students of mathematics, engineering, and the sciences*. New York: Dover Publications, 1985. ISBN 0486649407.

Teschl, Gerald. *Ordinary Differential Equations and Dynamical Systems* [en línia]. Providence: Amer. Math. Soc., 2011. Disponible a: <<http://www.mat.univie.ac.at/~gerald/ftp/book-ode/>>.

Sotomayor, Jorge. *Lições de equações diferenciais ordinárias*. Rio de Janeiro: Instituto de Matemática Pura e Aplicada (IMPA), 1979. ISBN 9216050624.

Arnol'd, V. I. (Vladimir Igorevich), 1937-. *Ordinary Differential Equations*. Cambridge (Massachusetts): The Mit Press, 1973. ISBN 0262010372.

Braun, Martin. *Differential Equations and their Applications*. 4a ed. Springer-Verlag, 1993. ISBN 0387978941.

200142 - EDPS - Equacions en Derivades Parcials

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: XAVIER CABRE VILAGUT

Altres:

XAVIER CABRE VILAGUT - A, B
JAIME HARO CASES - A, B
JOAQUIM SERRA MONTOLÍ - A, B

Capacitats prèvies

Les obtingudes a les assignatures ja realitzades al Grau.

Requisits

Els obtinguts a les assignatures ja realitzades al Grau.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
5. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
6. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
7. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
8. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
9. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.

200142 - EDPS - Equacions en Derivades Parcials

10. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
11. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Classes de teoria amb l'exposició de conceptes nous i repàs d'altres ja estudiats en assignatures prèvies. Consistiran en exposicions per part del professor dels enunciats, demostracions i exemples. En les classes de problemes: resolució de problemes d'una col·lecció proposada prèviament a l'alumne. Entre els objectius de l'assignatura tindrà un bon pes la resolució de problemes, alguns d'ells fomentant i prioritzant la intuïció i la creativitat de l'alumne.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- Conèixer i saber calcular amb els mètodes de separació de variables i sèries de Fourier i amb el mètode de solucions fonamentals.
- Conèixer tant els principis del màxim i les seves conseqüències com els mètodes de càlcul integral (energia, principi de Dirichlet) i conseqüències.
- Conèixer la relació entre el Laplacà i l'equació de la calor amb els camins aleatoris, el Laplacà discret, les densitats de probabilitat i la gaussiana. Aquí el caràcter abstracte i conceptual serà prioritari.
- Conèixer i saber calcular amb el mètode de les característiques.
- L'assignatura ha de servir per repassar i refermar bastants conceptes de Càlcul i d'Anàlisi Matemàtica apresos per l'estudiant en assignatures anteriors. Degut al gran nombre d'eines que usa la teoria d'EDPs també es repassaran conceptes apresos a altres assignatures obligatòries: variable complexa, EDOs, Probabilitat, Numèric.
- El curs ha de servir també per a motivar i preparar cursos posteriors, optatius o de postgrau, com l'Anàlisi Funcional, Ampliacions d'EDPs, Matemàtica Financera i Numèric per EDPs.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

200142 - EDPS - Equacions en Derivades Parcial

<p>Introducció</p>	<p>Dedicació: 29h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 8h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 15h 30m</p>
<p>Descripció:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fórmula d'integració per parts; l'equació de la calor a partir de principis físics i del teorema de la divergència; condicions de contorn i inicials; problemes ben plantejats. 2. Exemples d'EDPs importants i del que modelitzen. L'equació lineal del transport. 	
<p>L'equació de difusió o de la calor</p>	<p>Dedicació: 48h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 10h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 8h Aprentatge autònom: 30h</p>
<p>Descripció:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. L'equació de difusió en dominis acotats (solució per separació de variables i sèries de Fourier; mètode d'energia i unicitat; principi del màxim i unicitat). 4. L'equació de difusió a R^n (solució fonamental; delta de Dirac; convolució; teorema d'existència i unicitat; regularitat; equacions no homogènies i principi de Duhamel). 5. L'equació de difusió a partir del passeig aleatori (passeig aleatori i propagació d'errors; relació entre les funcions calòriques i les densitats de probabilitat i la distribució gaussiana). 	
<p>Les equacions de Laplace i de Poisson</p>	<p>Dedicació: 48h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 10h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 8h Aprentatge autònom: 30h</p>
<p>Descripció:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Propietats de les funcions harmòniques (exemples; separació de variables i l'equació de Poisson a la bola; propietat de la mitjana, principi del màxim i unicitat; principis de Harnack i Liouville; relació entre les funcions harmòniques, els camins aleatoris, el Laplacà discret i les probabilitats de sortida). 7. Solució fonamental i funció de Green (potencial newtonià; funcions de Green; mètode de reflexions: funció de Green al semi-espai i a la bola). 8. El principi de minimització de Dirichlet i el mètode d'energia. 	

200142 - EDPS - Equacions en Derivades Parcials

Equacions de primer ordre	Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 15h
Descripció: 9. L'equació lineal del transport (ones viatgeres, característiques, estabilitat). 10. Equacions de primer ordre quasilineals (exemples: dinàmica del transit, equació de Burgers; mètode de les característiques; problema de Riemann, xocs i condició d'entropia).	
L'equació d'ones	Dedicació: 36h Grup gran/Teoria: 7h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 22h 30m
Descripció: 11. Tipus d'ones. Dispersió. Equació de la corda vibrant (derivació; energia; separació de variables). 12. L'equació d'ones a $\mathbb{R}$ (fórmula de d'Alembert; solució fonamental; equacions no homogènies; domini de dependència i domini d'influència; propagació i reflexions d'ones). Classificació de les EDPs lineals de segon ordre: varietats característiques i forma canònica. 13. L'equació d'ones a $\mathbb{R}^3$ i $\mathbb{R}^2$ (fórmules de Kirchoff i de Poisson; principi de Huygens).	

Sistema de qualificació

Hi haurà primer la nota d'un examen parcial (CP). Hi haurà també la nota de l'examen final (F). La nota final de l'assignatura serà el màxim entre F i $(0,3 \cdot CP + 0,7 \cdot F)$.

Normes de realització de les activitats

A les proves no es podrà tenir material docent ni notes de classe ni formularis. L'examen parcial no eliminarà matèria del final.

Bibliografia

Bàsica:

Salsa, Sandro. *Partial differential equations in action: from modelling to theory*. Milan: Springer, 2008. ISBN 9788847007512.

Peral, Ireneo. *Primer curso de ecuaciones en derivadas parciales*. Argentina: Addison-Wesley, 1995. ISBN 0201653575.

Complementària:

Pinchover, Yehuda ; Rubinstein, Jacob. *An introduction to partial differential equations*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. ISBN 978052161323X.

Strauss, W.A.. *Partial differential equations: an introduction*. New York: Wiley, 2008.

200151 - ALN - Àlgebra Lineal Numèrica

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 727 - MA III - Departament de Matemàtica Aplicada III
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: SONIA FERNANDEZ MENDEZ

Altres:
SONIA FERNANDEZ MENDEZ - A, B
NURIA PARES MARINE - A, B
SERGIO ZLOTNIK - A, B

Capacitats prèvies

Àlgebra lineal
Nocions de programació

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions

200151 - ALN - Àlgebra Lineal Numèrica

o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

- L'activitat docent s'articula en cinc hores setmanals, de les quals tres es realitzen en aula convencional, i dues es realitzen en aules informàtiques en grups desdoblats.
- Les classes en aula convencional se centren en els desenvolupaments i presentacions més teòriques, encara que sempre motivats per les aplicacions. També es fan les correccions dels problemes i exercicis proposats.
- Les classes en aula informàtica se centren en la codificació i utilització dels mètodes numèrics, i en la il·lustració de l'aplicació de les tècniques numèriques en l'enginyeria computacional. També es realitza el seguiment de l'evolució dels treballs pràctics proposats.
- Tota la informació referent a la organització i seguiment de l'assignatura, i tot el material docent es penjarà a la intranet docent.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'assignatura té dos objectius principals: (1) donar una idea global del paper dels mètodes numèrics en la resolució de problemes habituals a les matemàtiques, la física i l'enginyeria, (2) proporcionar una sòlida base en la resolució numèrica dels problemes d'àlgebra lineal.

L'alumne ha d'adquirir capacitats per:

- Conèixer i entendre el concepte de modelització numèrica en el context de la física i l'enginyeria
- Conèixer i entendre les possibilitats, i les limitacions, dels mètodes numèrics per a la resolució de problemes de la matemàtica, la física i l'enginyeria
- Entendre la necessitat d'assegurar la qualitat del resultat d'interès, i ser capaç de controlar l'error en la solució numèrica
- Conèixer i entendre les tècniques numèriques bàsiques per a resolució de sistemes d'equacions lineals i problemes d'autovalor.
- Seleccionar i utilitzar un mètode numèric apropiat per a la resolució d'un problema concret, identificant-ne els avantatges i inconvenients
- Codificar mètodes numèrics de forma eficient en un llenguatge de programació (Matlab o C++)
- Analitzar críticament els resultats obtinguts (precisió en el resultat d'interès, adequació del mètode numèric i del model matemàtic, interpretació dels resultats)
- Presentar els resultats de forma clara i concisa, ja sigui oralment o per escrit

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h	Grup gran/Teoria:	30h	16.04%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	45h	24.06%
	Activitats dirigides:	7h 30m	4.01%
	Aprenentatge autònom:	104h 30m	55.88%

200151 - ALN - Àlgebra Lineal Numèrica

Continguts

Introducció a la programació en Matlab

Descripció:

- Operacions aritmètiques i lògiques bàsiques, manipulació de vectors i matrius, operacions component a component, controladors de flux, eines per a la depuració de codi
- Eines per al dibuix de corbes i superfícies

Errors

Descripció:

- Aritmètica exacta i aritmètica finita
- Error de truncament, error d'arrodoniment i error inherent
- Error absolut i error relatiu. Xifres significatives correctes
- Propagació d'errors. Condicionament d'un problema
- Desastres deguts a errors de càlcul
- Exemples d'aplicació: control de qualitat del resultat d'interès; determinació de la precisió necessària en mesures experimentals

Sistemes d'equacions lineals: mètodes directes

Descripció:

- Conceptes bàsics (simetria, definició positiva, ortogonalitat)
- Sistemes amb solució immediata (matrius diagonals D i triangulars L, U)
- Mètodes d'eliminació gaussiana, aplicació al càlcul del determinant
- Mètodes de factorització: LU, Cholesky (LLT), versions generalitzades (LDU, LDLT)
- Esquemes d'emmagatzematge de matrius, emplenat i algorismes de renumeració
- Condicionament d'un sistema lineal d'equacions. Número de condició d'una matriu
- Mètodes d'ortogonalització (QR), sistemes sobredeterminats
- Classificació general dels mètodes directes
- Exemples d'aplicació: xarxes (circuitos elèctrics, de canonades,...); resolució numèrica d'equacions en derivades parcials (distribució de temperatures, càlcul estàtic de sistemes mecànics,...)

Sistemes d'equacions lineals: mètodes iteratius

Descripció:

- Mètodes iteratius estacionaris
- Mètode dels gradients conjugats
- Convergència d'un mètode iteratiu
- Introducció al preconditionament
- Descomposició en Valors Singulars

200151 - ALN - Àlgebra Lineal Numèrica

Càlcul de vectors i valors propis

Descripció:

- Conceptes bàsics (problema estàndard i generalitzat, deflació, translació i quocient de Rayleigh)
- Mètodes de la potència (directa i inversa)
- Condicionament del problema de valors propis
- Exemples d'aplicació: modes propis i freqüències pròpies, ressonància en mecànica i acústica, càrrega crítica de vinclament, equació de Schrödinger en mecànica quàntica, valor propi dominant d'un graf i centralitat...

Sistema de qualificació

L'assignatura s'avalua mitjançant proves individuals (PI) i treballs pràctics en grup (TP).

PROVES INDIVIDUALS

- Examen parcial (EP)
- Prova pràctica de programació (PPP)
- Examen final (EF)

La nota PI és una mitjana aritmètica ponderada de les proves individuals:

$$PI = \max(0.15 EP + 0.15 PPP + 0.7 EF, 0.85 EF + 0.15 PPP)$$

TREBALLS PRÀCTICS

Els treballs pràctics (TP1 i TP2) es realitzaran en equips de tres persones. Per ser avaluat, és indispensable la presentació de tots dos treballs pràctics en la data indicada. Tots els membres de l'equip són responsables de la totalitat del informe, i n'han de conèixer tots els aspectes. Les preguntes als exàmens relatives als treballs pràctics podran ser considerades com una prova de validació dels treballs.

La nota TP és una mitjana aritmètica dels treballs pràctics:

$$TP = 0.5 TP1 + 0.5 TP2$$

NOTA FINAL

La qualificació final de l'assignatura (NF) és una mitjana geomètrica ponderada de les proves individuals (PI) i els treballs pràctics (TP):

$$NF = PI^{(3/4)} TP^{(1/4)}$$

200151 - ALN - Àlgebra Lineal Numèrica

Bibliografia

Bàsica:

Mathews, J.H.; Fink, K.D. *Métodos numéricos con MATLAB*. 3ª ed. Prentice Hall, 2000. ISBN 8483221810.

Higham, N.J. *Accuracy and stability of numerical algorithms*. 2nd ed. Society for Industrial and Applied Mathematics, 2002. ISBN 0898715210.

Golub, G.H.; Van Loan, C.F. *Matrix Computations*. 3rd ed. The Johns Hopkins University Press, 1996. ISBN 080185413X.

Trefethen, L.N.; Bau, D. *Numerical linear algebra*. SIAM, 1997. ISBN 0898713617.

Stewart, G.W. *Matrix algorithms. Vol. 1: Basic decompositions*. SIAM, 1998. ISBN 0898714141.

Complementària:

Quarteroni, A.; Saleri, F. *Scientific computing with MATLAB*. 2nd ed. Springer-Verlag, 2003. ISBN 354032612X.

Demmel, J.W. *Applied numerical linear algebra*. SIAM, 1997. ISBN 0898713897.

Kincaid, D.; Cheney, W. *Análisis numérico : las matemáticas del cálculo científico*. Addison-Wesley Iberoamericana, 1994. ISBN 0201601303.

Stoer, J.; Bulirsch, R. *Introduction to numerical analysis*. Springer-Verlag, 1980. ISBN 038797878X.

Altres recursos:

Enllaç web

www.netlib.org/templates/templates.pdf

Arxiu pdf del llibre "Templates for the Solution of Linear Systems: Building Blocks for Iterative Methods"

200152 - PM - Programació Matemàtica

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 715 - EIO - Departament d'Estadística i Investigació Operativa
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JORDI CASTRO PÉREZ

Altres:

JORDI CASTRO PÉREZ - A, B
FRANCISCO JAVIER HEREDIA CERVERA - A, B
MARÍA PAZ LINARES HERREROS - A, B

Capacitats prèvies

Àlgebra lineal, Càlcul en una variable, Càlcul Diferencial, Àlgebra Lineal Numèrica.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

200152 - PM - Programació Matemàtica

11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Les classes de teoria seran essencialment exposicions del professor, incloent exemples detallats. A les classes de problemes hi haurà uns problemes resolts pel professor i d'altres, proposats prèviament, que exposaran els estudiants. Es faran algunes sessions de laboratori per introduir als estudiants en el software de Programació Matemàtica disponible a la facultat.

Com a complement de les sessions de problemes, i per facilitar l'aprenentatge autònom, es proposaran uns exercicis pràctics. La realització d'aquests exercicis és optativa.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Introduir a l'estudiant en els fonaments i les aplicacions de la Programació Matemàtica.

- Que l'estudiant adquireixi una panoràmica dels models de la Programació Matemàtica i de les seves aplicacions.
- Que l'estudiant conegui la metodologia de construcció dels models de la Programació Matemàtica i llur paper en els processos de presa de decisions quantitatives.
- Que l'estudiant conegui les àrees bàsiques de la Programació Matemàtica, com ara la programació lineal i entera, els problemes de fluxos en xarxes, i la programació no lineal.
- Que l'estudiant conegui els fonaments teòrics de les classes de models considerades.
- Que l'estudiant conegui els principals procediments algorísmics per a resolució de les classes de models considerades.
- Que l'estudiant pugui aplicar de forma pràctica dels algorismes estudiats mitjançant el software de Programació Matemàtica disponible a la Facultat.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

200152 - PM - Programació Matemàtica

<p>Introducció.</p>	<p>Dedicació: 23h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 4h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprentatge autònom: 16h</p>
<p>Descripció: La Programació Matemàtica. Metodologia de construcció de models de Programació Matemàtica. El paper dels models en els processos de presa de decisions quantitatives. Principals classes de models de Programació Matemàtica: lineals, enters, fluxos en xarxes, no lineals, estocàstics, etc.</p>	
<p>Programació lineal.</p>	<p>Dedicació: 47h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 13h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 6h Grup petit/Laboratori: 3h Aprentatge autònom: 25h</p>
<p>Descripció: Propietats geomètriques dels problemes de Programació Lineal. L'algorisme del simplex primal: desenvolupament i propietats. Teoria de dualitat en programació lineal: definició i propietats del problema dual, teoremes de dualitat. Aplicació dels teoremes de dualitat a problemes de flux màxim: teorema del flux màxim - tall mínim. Algorisme del simplex dual: desenvolupament i propietats. Anàlisi de sensibilitat.</p>	
<p>Programació lineal entera</p>	<p>Dedicació: 18h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 8h 30m</p>
<p>Descripció: Propietats dels models de programació entera. Formulacions fortes i ideals. Algorismes de programació entera: branch and bound, plans de tall, branch and cut. Unimodularitat.</p>	
<p>Programació no lineal sense restriccions</p>	<p>Dedicació: 28h 30m</p> <p>Grup gran/Teoria: 7h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 5h Aprentatge autònom: 16h</p>
<p>Descripció: Models d'optimització no lineal. Convexitat. Existència i caracteritzacions de les solucions de problemes d'optimització sense restriccions: condicions de primer i segon ordre. Convergència: condicions d'Armijo i Goldstein. El mètode del gradient. El mètode de Newton.</p>	

200152 - PM - Programació Matemàtica

<p>Programació no lineal amb restriccions</p>	<p>Dedicació: 34h 30m Grup gran/Teoria: 11h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 7h Aprentatge autònom: 16h</p>
<p>Descripció: Problemes de Programació no Lineal amb restriccions. Convexitat. La funció Lagrangiana. Condicions d'optimalitat necessàries de primer ordre: condicions de Karush-Kuhn-Tucker. Condicions suficients. Sensibilitat. Mètode del gradient reduït.</p>	

Sistema de qualificació

Hi haurà un examen parcial de la primera part de l'assignatura i un examen final.

Si la qualificació del examen parcial és superior a 6, i l'estudiant així ho desitja, l'examen parcial serà eliminadori i la nota de l'examen final serà la corresponent només a la segon part de l'assignatura. En aquest cas la nota serà:

Nota= 70% nota examen final + 30% nota examen parcial

Altrament, la nota final serà,

Nota=Max{nota examen final, 70% nota examen final + 30% nota examen parcial}.

En cas de realització i entrega dels exercicis, i si la qualificació indicada al paràgraf anterior és superior o igual a 5, la nota final es podrà incrementar en fins a un punt.

Bibliografia

200153 - CN - Càlcul Numèric

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: MERCEDES OLLE TORNER

Altres:
JOSE TOMAS LAZARO OCHOA - A
MERCEDES OLLE TORNER - A

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
5. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
6. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
7. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
8. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
9. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
10. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
11. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200153 - CN - Càlcul Numèric

Metodologies docents

Classes de teoria (3h per setmana): presentació i anàlisi dels continguts.
Classes de problemes/pràctiques (2h per setmana): es faran exercicis d'una llista i es tutoritzaran pràctiques que els estudiants portaran a terme a l'aula de pc.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Donar una formació i visió de l'abast dels mètodes numèrics existents sobre derivació i integració numèrica, aproximació, càlcul de zeros de funcions i sistemes no lineals i una introducció als mètodes numèrics per resoldre equacions diferencials.

Mitjançant sessions de resolució de problemes i de pràctiques, es preten, d'una banda, que els estudiants assimilïn els continguts explicats a teoria, i d'altra, que assoleixin un cert grau d'eficiència en programació aplicada (en llenguatge C/C++ o Octave/Matlab) suficient per implementar els diferents mètodes explicats o que apareixen a la bibliografia.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

1. Mètodes iteratius per a sistemes lineals. Precondicionadors.	Dedicació: 21h Grup gran/Teoria: 5h Grup petit/Laboratori: 4h Aprenentatge autònom: 12h
Descripció: Mètodes iteratius de Jacobi, Gauss-Seidel i sobrellaxació. Convergència.	

200153 - CN - Càlcul Numèric

<p>2. Aproximació.</p>	<p>Dedicació: 38h Grup gran/Teoria: 12h Grup petit/Laboratori: 7h Aprentatge autònom: 19h</p>
<p>Descripció: Introducció: problema general d'aproximació funcional. Aproximació per mínims quadrats. Interpretació geomètrica. Resolució de les equacions normals. Cas d'aproximació polinomial: polinomis ortogonals. Aproximació de Fourier.</p>	
<p>3. Integració numèrica.</p>	<p>Dedicació: 35h Grup gran/Teoria: 9h Grup petit/Laboratori: 6h Aprentatge autònom: 20h</p>
<p>Descripció: Derivació i integració numèriques. Fòrmules de Newton-Cotes. Error. Regles compostes. Fórmula d'Euler-McLaurin. Integració gaussiana. Extrapolació.</p>	
<p>4. Resolució d'equacions no lineals.</p>	<p>Dedicació: 33h Grup gran/Teoria: 8h Grup petit/Laboratori: 5h Aprentatge autònom: 20h</p>
<p>Descripció: Plantejament dels mètodes iteratius. Mètode de la bisecció, Newton, secant i iteració simple. Criteris de convergència, ordre i eficiència. Acceleració de la convergència.</p>	
<p>5. Resolució de sistemes no lineals.</p>	<p>Dedicació: 27h Grup gran/Teoria: 4h Grup petit/Laboratori: 3h Aprentatge autònom: 20h</p>
<p>Descripció: Mètode d'iteració simple. Mètode de Newton. Criteris de convergència.</p>	

200153 - CN - Càlcul Numèric

6. Introducció a la resolució d'equacions diferencials ordinàries.	Dedicació: 33h 30m Grup gran/Teoria: 7h Grup petit/Laboratori: 5h Aprentatge autònom: 21h 30m
Descripció: Mètode d'Euler. Mètodes d'un pas: Runge-Kutta i Taylor. Control de pas.	

Sistema de qualificació

Hi haurà una nota d'avaluació continuada (AC) basada en les pràctiques, un examen parcial eliminatori a meitat de quadrimestre i l'examen final que constarà d'una part teòrica i una de problemes.

La nota final NF serà el resultat d'aplicar la fórmula

$$NF = 0.25AC + 0.75E$$

on E serà la nota resultant dels examens.

Bibliografia

Bàsica:

Aubanell, Anton; Benseny, Antoni; Delshams, Amadeu. *Eines bàsiques de càlcul numèric*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 1991. ISBN 8479292318.

Bonet Reves, Carles...[et al.]. *Càlcul numèric*. Barcelona: Edicions UPC, 1994.

Stoer, Josef; Bulirsch, R. *Introduction to numerical analysis*. 3a ed. New York [etc.]: Springer, cop, 2002. ISBN 038795452X.

Grau Sánchez, Miquel; Noguera Batlle, Miquel. *Càlcul numèric*. Barcelona: Edicions UPC, 1993. ISBN 8476532563.

Complementària:

Ortega, James M.; Poole, William G., Jr. *An Introduction to numerical methods for differential equations*. Marshfield, Mass: Pitman, cop, 1981. ISBN 0273016377.

Quarteroni, Alfio; Saleri, Fausto. *Scientific Computing with MATLAB and Octave*. Berlin, Heidelberg: Springer-Verlag, 2006. ISBN 9783540326120.

Isaacson, Eugene; Keller, Herbert Bishop. *Analysis of numerical methods*. New York: Dover, cop, 1994. ISBN 0486680290.

Henrici, P.. *Elementos de análisis numérico*. México: Trillas, 1972. ISBN 9682402131.

Press, W.H. ... [et al.]. *Numerical recipes: the art of scientific computing*. Cambridge [etc.]: Cambridge University, 1986.

Mathews, John H.; Fink, Kurtis D. *Métodos numéricos con MATLAB*. Madrid [etc.]: Prentice Hall, 2008. ISBN 8483221810.

200161 - MD - Matemàtica Discreta

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 726 - MA II - Departament de Matemàtica Aplicada II
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: ANNA DE MIER VINUÉ

Altres:

JOSEP MARIA BRUNAT BLAY - A, B
MONTSERRAT MAURESO SÁNCHEZ - A, B
ANNA DE MIER VINUÉ - A, B

Capacitats prèvies

Per a cursar aquesta assignatura cal que l'estudiant hagi assimilat els continguts de les assignatures del primer quadrimestre del grau en Matemàtiques.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions

200161 - MD - Matemàtica Discreta

o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Les classes de teoria seran bàsicament classes de pissarra magistrals.

Les classes de problemes consistiran principalment en la resolució a la pissarra, de manera interactiva entre professor i alumnes, de problemes proposats amb antel·lació.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu principal de l'assignatura és familiaritzar l'estudiant amb les estructures bàsiques de la matemàtica discreta, la seva manipulació i la seva interrelació. Més concretament:

- Saber aplicar les tècniques bàsiques d'enumeració i conèixer algunes famílies destacades de nombres combinatoris.
- Saber les diverses formes en què es pot presentar la solució d'un problema enumeratiu (fórmula tancada, estimació asimptòtica, successió recurrent, funció generadora) i disposar de les eines adients per a tractar cadascuna.
- Familiaritzar-se amb la probabilitat discreta i utilitzar-la en demostracions d'existència no constructiva.
- Conèixer els grafs com a model abstracte de relacions binàries i conèixer les propietats bàsiques que poden tenir, saber caracteritzar-les i relacionar-les amb altres propietats.
- Saber modelar i resoldre problemes en àmbits diversos usant tècniques de teoria de grafs.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h	Grup gran/Teoria:	45h	24.06%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.04%
	Activitats dirigides:	7h 30m	4.01%
	Aprenentatge autònom:	104h 30m	55.88%

Continguts

200161 - MD - Matemàtica Discreta

<p>1. Combinatòria</p>	<p>Dedicació: 73h Grup gran/Teoria: 16h Grup mitjà/Pràctiques: 11h Aprentatge autònom: 46h</p>
<p>Descripció:</p> <p>1.1 Combinatòria enumerativa. Principis enumeratius. Seleccions amb i sense repetició. Propietats dels nombres binomials. Nombres multinomials. El Principi d'Inclusió i Exclusió. Particions de conjunts i d'enters. Nombres de Catalan.</p> <p>1.2 Estimació asimptòtica. Estimació de sumes i productes, nombres harmònics, factorials. Comparació asimptòtica de funcions.</p> <p>1.3 Successions recurrents i funcions generadores. Resolució de recurrències per inducció i per expansió. Successions, sèries formals de potències i funcions generadores. Recurrències lineals amb coeficients constants. Funció generadora de particions d'enters.</p>	
<p>2. Probabilitat discreta</p>	<p>Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció:</p> <p>Espais de probabilitat discrets. Independència i probabilitat condicionada. Variables aleatòries. Esperança i variància. Desigualtats de Markov i Txebyshev. Introducció al mètode probabilístic.</p>	

200161 - MD - Matemàtica Discreta

3. Teoria de grafs	Dedicació: 63h Grup gran/Teoria: 15h Grup mitjà/Pràctiques: 10h Aprentatge autònom: 38h
<p>Descripció:</p> <p>3.1 Introducció. Recorreguts. Definicions bàsiques. Isomorfisme de grafs. Recorreguts. Grafs connexos. Distància. Conjunts de tall. k-connectivitat. Desigualtats de Whitney.</p> <p>3.2 Arbres. Definició i caracterització d'arbres. Arbres generadors. Nombre d'arbres generadors.</p> <p>3.3 Grafs eulerians i hamiltonians. Circuits i grafs eulerians. Caracterització dels grafs eulerians. Cicles i grafs hamiltonians. Teoremes de suficiència.</p> <p>3.4 Planaritat, coloració i emparellaments Grafs planaris. Fórmula d'Euler. Lema dels encreuaments. Coloració de grafs. Nombre cromàtic. Emparellaments. Emparellaments en grafs bipartits.</p>	

Sistema de qualificació

L'avaluació es basarà en un examen parcial eliminadori P i un examen final F. La nota final de l'assignatura serà $0.4P+0.6F$.

Hi haurà la possibilitat de renunciar a la qualificació del parcial fent un examen de tota la matèria el dia de l'examen final.

200161 - MD - Matemàtica Discreta

Bibliografia

Bàsica:

- Biggs, Norman L. *Matemàtica discreta*. Barcelona: Vicens-Vives, 1994. ISBN 8431633115.
- Comellas Padró, Francesc [et al.]. *Matemàtica discreta*. Barcelona: Edicions UPC, 2001. ISBN 8483014564.
- Durrett, Rick. *Elementary probability for applications*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. ISBN 9780521867566.
- Matousek, J.; Nešetřil, J. *Invitación a la matemática discreta*. Barcelona: Reverté, 2008. ISBN 9788429151800.
- West, Douglas Brent. *Introduction to graph theory*. 2nd ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 2001. ISBN 0130144002.

Complementària:

- Chartrand, G.; Lesniak-Foster, L. *Graphs & digraphs*. 4th ed. London: Chapman & Hall/CRC, 2005. ISBN 1584883901.
- Aigner, M.; Ziegler, G. M. *El libro de las demostraciones*. Tres Cantos: Nivola, 2005. ISBN 8495599953.
- Brunat, Josep M. *Combinatòria i teoria de grafs*. 3a ed. Barcelona: Edicions UPC, 1997. ISBN 8483012162.
- Diestel, Reinhard. *Graph theory*. 3rd ed. Berlin: Springer, 2005. ISBN 3540261826.
- Gimbert, Joan [et al.]. *Apropament a la teoria de grafs i als seus algorismes*. Lleida: Edicions de la Universitat de Lleida, 1998. ISBN 8489727651.
- Graham, Ronald L.; Knuth, D. E.; Patashnik, O. *Concrete mathematics: : a foundation for computer science*. 2nd ed. Reading, MA: Addison-Wesley, 1994. ISBN 0201558025.
- Lovász, L.; Pelikán, J. and Vesztergombi, K. *Discrete mathematics: elementary and beyond*. New York: Springer, 2003. ISBN 0387955844.
- Mitzenmacher, M.; Upfal, E. *Probability and computing: randomized algorithms and probabilistic analysis*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. ISBN 0521835402.
- Loehr, Nicholas A. *Bijjective combinatorics*. Boca Raton, FL: Chapman & Hall, 2011. ISBN 9781439848845.

200162 - ALGO - Algorísmia

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 723 - LSI - Departament de Llenguatges i Sistemes Informàtics
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: SALVADOR ROURA FERRET

Altres:

JORDI PETIT SILVESTRE - A, B
ENRIC RODRIGUEZ CARBONELL - A, B
SALVADOR ROURA FERRET - A, B

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
2. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
3. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

4. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
5. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
6. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
8. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
9. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
10. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
11. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200162 - ALGO - Algorísmia

Metodologies docents

Hi haurà classes de teoria i classes de laboratori.

A les classes de teoria es presentaran i es desenvoluparan els continguts de l'assignatura. En particular, es mostraran els algorismes i estructures de dades i la seva implementació, i es proposaran i resoldran problemes relacionats. Per això es disposarà d'una extensa col·lecció d'exercicis.

A les classes de laboratori es demanarà que els alumnes escriguin programes que resolguin problemes de tipus algorísmic, fent servir els coneixements vistos a les classes de teoria. Per poder comprovar la correctesa dels programes escrits, els alumnes disposaran d'accés a un sistema de correcció automàtica dels programes demanats.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu d'aquesta assignatura és doble. Per una banda, l'alumne ha d'aprendre alguns dels algorismes més importants, juntament amb els esquemes algorísmics bàsics per a la resolució de problemes diversos, així com les tècniques per calcular l'eficiència de les solucions trobades. Aquests coneixements li haurien de permetre tractar amb una gran quantitat de problemes que sorgeixen en un context matemàtic. A tall d'exemple, ser capaç de generar de forma exhaustiva objectes combinatoris, o enumerar aquests objectes eficientment, o resoldre els problemes més coneguts sobre grafes.

El segon objectiu d'aquesta assignatura és que l'alumne sigui capaç de fer servir un llenguatge de programació actual (en el nostre cas, C++ juntament amb la biblioteca estàndard STL) per implementar aquests algorismes de manera correcta, eficient i elegant. Amb aquest objectiu en ment, els professors mostraran a classe de teoria o laboratori com programar els algorismes que es vegin durant el curs, i exigiran a classe de laboratori que els alumnes siguin capaços de fer el mateix.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

200162 - ALGO - Algorísmia

COST DELS ALGORISMES

Descripció:
Notació asimptòtica. Anàlisi del cost dels algorismes iteratius i recursius. Recurrències.

ESQUEMES ALGORÍSMICS

Descripció:
Força bruta. Divideix-i-venceràs. Algorismes voraços. Programació dinàmica.

ÚS D'ESTRUCTURES DE DADES BÀSIQUES

Descripció:
Piles i cues. Cues de prioritats. Conjunts i diccionaris.

IMPLEMENTACIÓ D'ESTRUCTURES DE DADES BÀSIQUES

Descripció:
Heaps. Taules de dispersió. Arbres de cerca balancejats. MF-sets.

ALGORISMES SOBRE GRAFS

Descripció:
Representació. Recorreguts en amplada i profunditat, connectivitat. Camins òptims. Arbres generadors mínims.

200162 - ALGO - Algorísmia

Sistema de qualificació

La qualificació es calcularà com $2T/5 + 2L/5 + P/5$, on T és la nota de teoria, L és la nota de laboratori, i P és la nota de pràctiques. Les tres notes s'obtenen de forma independent.

Per calcular la nota de teoria, es faran dos exàmens de tipus convencional sobre paper, on es comprovarà els coneixements de l'assignatura i la capacitat de resoldre problemes relacionats. Es farà un examen parcial i un examen final. Siguin PT i FT les notes respectives. Llavors $T = \text{Màxim}(PT/2 + FT/2, FT)$.

Els dos exàmens de laboratori es faran davant ordinador, i es demanarà que els alumnes programin la solució a diversos problemes algorísmics. Es valorarà principalment que el programa proposat sigui correcte, eficient, clar, i que faci servir els esquemes algorísmics i les estructures de dades adients. Sigui PL la nota de l'examen parcial de laboratori, i FL la nota de l'examen final de laboratori. Llavors $L = \text{Màxim}(PL/2 + FL/2, FL)$.

Adicionalment, hi haurà una nota de pràctiques, la qual es calcularà fent la mitjana de les notes de les pràctiques avaluades durant el curs.

200162 - ALGO - Algorísmia

Bibliografia

Bàsica:

- Cormen T.H. [et al.]. *Introduction to algorithms*. 3rd ed. Cambridge: MIT Press, 2009. ISBN 9780262033848.
- Dasgupta S.; Papadimitriou C.; Vazirani U. *Algorithms*. Boston: Mc Graw Hill Higher Education, 2006. ISBN 9780073523408.
- Josuttis, Nicolai M. *The C++ standard library : a tutorial and handbook*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1999. ISBN 0201379260.
- Sedgewick R. *Bundle of algorithms in C++, parts 1-5: fundamentals, data structures, sorting, searching, and graph algorithms*. 3rd ed. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 2002. ISBN 9780201726848.
- Skiena, Steven S. *The Algorithm design manual*. 2nd ed. London: Springer, 2008. ISBN 9781848000698.

Complementària:

- Knuth, Donald E. *The Art of computer programming. Vol. 1*. 3rd ed. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1998. ISBN 0201896834.
- Knuth, Donald E. *The Art of computer programming. Vol. 3*. 2nd ed. Reading (Mass.): Addison-Wesley, 1998. ISBN 0201038218.
- Meyers, Scott. *Effective C++ : 55 specific ways to improve your programs and designs*. 3rd ed. Upper Saddle River, NJ: Addison-Wesley, 2005. ISBN 0321334876.
- Meyers, Scott. *More effective C++ : 35 new ways to improve your programs and designs*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1996. ISBN 020163371X.
- Skiena S.S.; Revilla M. *Programming challenges : the programming contest training manual*. New York: Springer, 2003. ISBN 0387001638.
- Stroustrup, Bjarne. *Programming : principles and practice using C++*. Upper Saddle River, NJ: Addison-Wesley, 2009. ISBN 9780321543721.
- Weiss, Mark Allen. *Data structures and algorithm analysis in C++*. 3rd ed. Upper Saddle River: Pearson Education, 2006. ISBN 0321375319.

200171 - MMF - Models Matemàtics de la Física

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 743 - MA IV - Departament de Matemàtica Aplicada IV
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 7,5 Idiomes docència: Català, Castellà

Professorat

Responsable: NARCISO ROMAN ROY
Altres: CARLES BATLLE ARNAU - A
NARCISO ROMAN ROY - A

Capacitats prèvies

L'assignatura "Models Matemàtics de la Física" és la segona de continguts generals de física i la primera del bloc de matèria "Modelització" del Grau de Matemàtiques de la FME. Aquesta assignatura ha de partir dels coneixements de l'assignatura de Física del Q4 i ampliar-los amb les formulacions teòriques pròpies de la física matemàtica clàssica, emprant les eines matemàtiques, bàsicament de càlcul multivariable, que l'estudiant ja coneix en aquest punt. L'assignatura ha de servir també de base per poder discutir sistemes reals tant a "Models matemàtics de la tecnologia" com a diverses assignatures de les matèries optatives "Sistemes dinàmics i anàlisi" i "Mètodes numèrics i enginyeria".

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

1. CE-1. Proposar, analitzar, validar i interpretar models de situacions reals senzilles, mitjançant les eines matemàtiques més adients als objectius que es vol aconseguir.
2. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
3. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

5. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
6. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
7. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
8. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
9. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics

200171 - MMF - Models Matemàtics de la Física

adquirits.

10. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.

11. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.

12. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

13. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

14. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.

15. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

16. TREBALL EN EQUIP: Ser capaç de treballar com a membre d'un equip, ja sigui com un membre més, o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, tot assumint compromisos considerant els recursos disponibles.

17. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

18. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

El curs ha estat dissenyat per a ocupar un total de 65 hores lectives (13 setmanes), distribuïdes en 39 hores en sessions de teoria i 26 hores de sessions pràctiques (problemes). Tant en les classes teòriques com, sobretot, en les pràctiques, es tractarà de fer participar a l'alumnat del desenvolupament de les mateixes, convidant als estudiants a resoldre els problemes proposats i, fins i tot, a desenvolupar algun apartat teòric.

A les classes de problemes, a part dels exercicis proposats per a ser discutits en classe, es proposaran altres als alumnes perquè els desenvolupen pel seu compte. Una part d'aquests problemes seran obligatoris, i la resta es podran lliurar voluntàriament. Aquests exercicis serien discutits en les hores de tutoria o, excepcionalment, a classe.

Un altre dels hàbits que es pretén inculcar als estudiants en aquesta assignatura és acostumar a l'ús de bibliografia en anglès.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu genèric de l'assignatura és l'estudiant interioritzi que les matemàtiques són el llenguatge real de la Física, que aquesta no és una col·lecció de trucs de difícil justificació i que, partint d'uns postulats determinats, és possible deduir resultats de forma rigorosa, de manera que, si els resultats fan prediccions contradictòries amb l'experiment, cal canviar els postulats.

L'objectiu central és la familiarització amb les idees bàsiques de quatre camps de la física clàssica i de les seves formulacions matemàtiques. L'estudiant obtindrà les eines conceptuals per endinsar-se de manera autònoma en aquests camps i per interactuar amb físics i enginyers.

La part de mecànica gira la voltant de les equacions d'Euler-Lagrange i de Hamilton i dels principis de simetria i la seva relació amb les lleis de conservació. El bloc d'electromagnetisme presenta les equacions de Maxwell en forma integral i diferencial, i es discuteix la seva invariància Lorentz per lligar-ho amb la relativitat especial. La part de termodinàmica presenta els conceptes bàsics de sistema, calor, treball i temperatura, la primera llei i l'equivalència de les diverses formulacions de la segona llei, discutint-se les seves implicacions en termes de l'entropia. Finalment, el bloc de medis continus, a banda d'introduir el concepte de balanç de diverses quantitats i la derivada material, es centra en la mecànica

200171 - MMF - Models Matemàtics de la Física

de fluids, culminant en l'equació de Navier-Stokes i algunes de les seves aproximacions.

Els objectius més detallats són:

- Entendre la formulació Lagrangiana i Hamiltoniana de la mecànica.
- Utilitzar el càlcul de variacions per familiaritzar-se amb els principis variacionals de la mecànica.
- Aplicar les formulacions Lagrangiana i Hamiltoniana a problemes mecànics complexos.
- Descriure l'electromagnetisme amb les equacions de Maxwell, en forma integral i diferencial.
- Obtenir les equacions d'ona de l'electromagnetisme.
- Descriure les transformacions de Lorentz.
- Entendre la invariància Lorentz de les equacions de Maxwell.
- Aplicar les equacions de la relativitat especial per a problemes cinemàtics senzills.
- Adquirir idees bàsiques sobre relativitat general.
- Descriure la primera i segona lleis de la termodinàmica, i entendre l'equivalència de les diverses formulacions de la segona llei.
- Descriure els conceptes d'energia interna i entropia, i l'obtenció dels diversos potencials termodinàmics, així com la seva utilització.
- Aplicar les lleis de la termodinàmica a problemes senzills.
- Entendre les formulacions Euleriana i Lagrangiana de la mecànica de fluids.
- Entendre la formulació de les diverses lleis de conservació de la mecànica de fluids, en forma diferencial i integral.
- Entendre l'aplicació de l'equació de Navier-Stokes i de les seves aproximacions.
- Aplicar les equacions de la mecànica de fluids a sistemes i problemes concrets.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 187h 30m	Grup gran/Teoria:	45h	24.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	16.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	112h 30m	60.00%

Continguts

200171 - MMF - Models Matemàtics de la Física

<p>MECÀNICA CLÀSSICA</p>	<p>Dedicació: 15h Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 6h</p>
<p>Descripció:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.-Fonaments de la mecànica: Sistemes dinàmics. Principis fonamentals. Principi d'invariància de Galileu. 2.-Conceptes preliminars: Sistemes dinàmics: espais de configuracions i d'estats. Lligams; coordenades y velocitats generalitzades. 3.-Càlcul de variacions: Tres problemes basics del càlcul de variacions. Principi variacional de Hamilton. Equacions d' Euler-Lagrange. Algunes aplicacions. 4.-Formalisme lagrangia: Sistemes lagrangians. Lagrangianes mecàniques i sistemes conservatius. Constants del moviment, simetries i teorema de Noether. 5.-Formalisme hamiltonià: Transformació de Legendre. Moments generalitzats. Funció hamiltoniana i equacions de Hamilton. Principi variacional de Hamilton-Jacobi. Sistemes hamiltonians. Parèntesi de Poisson. Constants del moviment i lleis de conservació. Transformacions canòniques. 6.-Exemples i aplicacions: Estudi dels oscil·ladors harmònics i altres sistemes físics. 	
<p>CAMP ELECTROMAGNÈTIC i RELATIVITAT ESPECIAL</p>	<p>Dedicació: 17h Grup gran/Teoria: 10h Grup mitjà/Pràctiques: 7h</p>
<p>Descripció:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.-Electromagnetisme: Equacions de Maxwell. Equacions de Maxwell en el buit: Forma diferencial clàssica. Equacions de Maxwell en forma integral: lleis fonamentals de l'electromagnetisme. Potencials electromagnètics. Equació de les ones electromagnètiques. Forma covariant de les equacions de Maxwell: quadripotencials i tensor electromagnètic. Formulació variacional de les equacions de Maxwell. 2.-Fonaments de la Relativitat Especial: La mecànica clàssica pre-relativista i les equacions de Maxwell. Postulats de la relativitat especial. Espai-temps i mètrica de Minkowski . Transformacions de Lorentz i Poincaré. Cinemàtica relativista: adició de velocitats. Dinàmica relativista. Invariància relativista de les equacions de Maxwell. 3.-Idees bàsiques sobre Relativitat General: Principi d'equivalència. Estructura geomètrica de l'espai-temps. Equacions d'Einstein. 	
<p>TERMODINÀMICA</p>	<p>Dedicació: 17h Grup gran/Teoria: 10h Grup mitjà/Pràctiques: 7h</p>
<p>Descripció:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.-Sistemes termodinàmics i primer principi: Sistemes termodinàmics. Estats i transformacions. Treball. El primer principi de la termodinàmica. Transformacions adiabàtiques. Cicle de Carnot. 2.-Segon principi i entropia: Enunciats del segon principi. La temperatura termodinàmica. Màquines tèrmiques. Entropia. Entropia dels sistemes (p,V,T). 3.-Potencials termodinàmics: La superfície fonamental. La transformada de Legendre. Els potencials termodinàmics. Les relacions de Maxwell. Les equacions de Gibbs-Helmholtz. Les curvatures de la superfície fonamental. 	

200171 - MMF - Models Matemàtics de la Física

<p>LES EQUACIONS DE LA MECÀNICA DE FLUIDS</p>	<p>Dedicació: 15h Grup gran/Teoria: 9h Grup mitjà/Pràctiques: 6h</p>
<p>Descripció:</p> <p>1.-Les equacions d'Euler: Balanç de massa. Balanç de quantitat de moviment. Teorema del transport. Fluxos incompressibles. Balanç d'energia. Flux isentròpic. Línies de corrent i fluxos estacionaris. El teorema de Bernoulli.</p> <p>2.-Rotació i vorticitat: Circulació d'un flux. Teorema de circulació de Kelvin. Estructura local d'un camp a R3. Tensor de deformació. Funció de corrent.</p> <p>3.-Les equacions de Navier-Stokes: Tensor d'esforç. Viscositat. Fluids Newtonians. Les equacions de Navier-Stokes. Nombre de Reynolds. Teorema de descomposició de Helmholtz-Hodge. Energia dissipada per un flux viscos.</p>	

Sistema de qualificació

En acabar les dues primeres parts de l'assignatura es realitzarà un primer examen parcial que, en principi, seria eliminatori i tindria un pes del 45% en la nota final de l'assignatura.

En finalitzar el curs, l'alumne podrà triar entre realitzar un segon examen parcial sobre les dues parts restants, amb un pes del 45% sobre la nota final, o realitzar un examen final sobre la totalitat del temari, el valor del qual seria, en aquest cas, el 90% de la nota final.

El 10% restant s'obtindrà de la qualificació dels problemes que els alumnes hagin lliurat durant el curs.

200171 - MMF - Models Matemàtics de la Física

Bibliografia

Bàsica:

- Jackson, J.D. *Classical electrodynamics*. 3rd ed. New York: John Wiley & Sons, 1999. ISBN 047143132X.
- Helrich, Carl S. *Modern thermodynamics with statistical mechanics*. Berlin Heidelberg: Springer-Verlag, 2009. ISBN 9783540854173.
- Kundu, Pijush K.; Ira M. Cohen. *Fluid mechanics*. 4th ed. San Diego: Elsevier Academic Press, 2008. ISBN 9780123737359.
- Chorin, A., Marsden J.E.. *A mathematical introduction to fluid mechanics*. 3rd ed. New York: Springer-Verlag, 1992. ISBN B10834722.
- Saletan, E.J., Cromer, A.H.. *Theoretical mechanics*. New York: John Wiley & Sons, 1971.

Complementària:

- Feynman, Richard P.. *The Feynman lectures on physics*. New York: Basic Books, cop. 2010. ISBN 9780465023820.
- Landau, L.D.; Lifshitz, E.M. *The classical theory of fields*. 4th rev. English ed. Publicación Oxford [etc.]: Publicación Oxford [etc.] : Elsevier Butterworth-Heinemann, cop.2010. ISBN 9780750627689.
- González, Oscar. ; Stuart, Andrew M. *A first course in continuum mechanics*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. ISBN 9780521886802.
- Goldstein, Herbert ; Safko, Joh ; Poole, Charles P. *Classical mechanics*. 3rd ed. San Francisco [etc.]: Addison-Wesley, cop. 2002. ISBN 0201657023.
- Fermi, Enrico. *Thermodynamics*. New York: Dover, 1956. ISBN 048660361X.
- Smith, James H. *Introduction to special relativity*. Dover, 2012. ISBN 9780486688954.

200172 - MMT - Models Matemàtics de la Tecnologia

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix:
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Obligatòria)
LLICENCIATURA DE MATEMÀTIQUES (Pla 1992). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 9 Idiomes docència: Anglès

Professorat

Responsable: JUAN DE LA CRUZ DE SOLÀ-MORALES RUBIÓ

Altres:

TIMOTHY MYERS - A
JORDI SALUDES CLOSA - A
JUAN DE LA CRUZ DE SOLÀ-MORALES RUBIÓ - A

Capacitats prèvies

Càlcul en una i diverses variables, Àlgebra lineal, Geometria, Equacions diferencials ordinàries i en derivades parcials, Mètodes Numèrics, Física, Models matemàtics de la Física.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

5. CE-1. Proposar, analitzar, validar i interpretar models de situacions reals senzilles, mitjançant les eines matemàtiques més adients als objectius que es vol aconseguir.
6. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
7. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
8. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.

Genèriques:

1. CB-1. Demostrar posseir i comprendre coneixements de l'àrea de les Matemàtiques, construïts a partir de la base de l'educació secundària general i a un nivell que, tot recolzant-se en llibres de text avançats, inclogui també alguns aspectes que impliquin coneixements provinents de l'avantguarda de l'estudi de les Matemàtiques i de les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia.
2. CB-2. Saber aplicar d'una forma professional els coneixements matemàtics al seu treball i posseir les capacitats que, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions a la ciència i a la tecnologia, s'acostumen a demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes.
3. CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, a l'àrea de les Matemàtiques i en les seves aplicacions, per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
4. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
9. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
10. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.

200172 - MMT - Models Matemàtics de la Tecnologia

11. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
12. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
13. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.
14. EMPRENEDORIA I INNOVACIÓ: Conèixer i comprendre l'organització d'una empresa i les ciències que regeixen la seva activitat; capacitat per comprendre les regles laborals i les relacions entre la planificació, les estratègies industrials i comercials, la qualitat i el benefici.
15. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.
16. COMUNICACIÓ EFICAC ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.
17. TREBALL EN EQUIP: Ser capaç de treballar com a membre d'un equip, ja sigui com un membre més, o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, tot assumint compromisos considerant els recursos disponibles.
18. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.
19. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

El curs combina sessions de laboratori amb sessions de seminari. En les dues activitats la participació dels estudiants ha de ser intensa. En les sessions de laboratori, els estudiants es divideixen en grups de 4-6 persones i estudien un problema diferent cada grup. Els problemes són problemes realistes del món de la tecnologia. Sobre aquest problema s'han de fer presentacions parcials durant el curs, una presentació final i una memòria escrita. En les sessions de seminari es fan presentacions, per part d'estudiants i de manera individual, de textos relacionats amb la modelització matemàtica. També s'aprofiten algunes sessions de seminari per a convidar visitants externs, focalitzant en particular en experiències d'empreneduria en el camp tecnològic.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Capacitats a adquirir:

- Els estudiants han de ser capaços de reconèixer les possibilitats de la modelització matemàtica en situacions reals generades per la tecnologia
- Han de poder plantejar i resoldre un cas senzill, treballant en grup
- Han de desenvolupar les seves capacitats de treball en equip i de comunicació
- Han de conèixer mètodes bàsics de modelització matemàtica aplicada a situacions reals
- Han de conèixer les possibilitats d'empreneduria que s'ofereixen en aquest tema

200172 - MMT - Models Matemàtics de la Tecnologia

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 225h	Grup gran/Teoria:	31h 30m	14.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	31h 30m	14.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprentatge autònom:	162h	72.00%

Continguts

Laboratori de Modelització	Dedicació: 130h Grup petit/Laboratori: 31h 30m Aprentatge autònom: 98h 30m
<p>Descripció:</p> <p>En les sessions de laboratori, els estudiants es divideixen en grups de 4-6 persones i estudien un problema diferent cada grup. El problemes son problemes realistes del món de la tecnologia. Sobre aquest problema s'han de fer presentacions parcials durant el curs, una presentació final i una memòria escrita.</p>	
Seminari	Dedicació: 95h Grup gran/Teoria: 31h 30m Aprentatge autònom: 63h 30m
<p>Descripció:</p> <p>En les sessions de seminari es fan presentacions, per part d'estudiants i de manera individual, de textos relacionats amb la modelització matemàtica. També s'aprofiten algunes sessions de seminari per a convidar visitants externs, focalitzant en particular en experiències d'empreneduria en el camp tecnològic.</p>	

Sistema de qualificació

Un 70% de la nota prové de l'assistència i participació en el seminari i el laboratori, i també dels resultats obtinguts. L'altre 30% s'obtindrà d'un examen escrit sobre els temes de modelització que s'hagin exposat en el seminari.

200172 - MMT - Models Matemàtics de la Tecnologia

Bibliografia

Bàsica:

Howison, Sam. *Practical applied mathematics : modelling, analysis, approximation*. New York: Cambridge University Press, 2005. ISBN 0521603692.

Fowler, A.C. *Mathematical models in the applied sciences*. New York: Cambridge University Press, 1997. ISBN 0521467039.

Friedman, A.; Litman, W. *Industrial mathematics : a course in solving real-world problems*. Philadelphia: SIAM, 1994. ISBN 0898713242.

Mathematical modeling: case studies from industry. New York: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-65007-0.

Taylor, A. B. *Mathematical models in applied mechanics*. Oxford: The Clarendon Press, 2001. ISBN 0198515596.

200201 - TG - Teoria de Galois

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 726 - MA II - Departament de Matemàtica Aplicada II
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JOAN CARLES LARIO LOYO

Altres:

JORDI GUARDIA RUBIES - A
XAVIER GUITART MORALES - A
JOAN CARLES LARIO LOYO - A
JORDI QUER BOSOR - A
ANA RIO DOVAL - A
MARIA MONTSERRAT VELA DEL OLMO - A

Horari d'atenció

Horari: A convenir per a atenció personalitzada i també disponibilitat per a consultes a través del correu electrònic.

Capacitats prèvies

Habilitat en la resolució d'equacions polinòmiques i en el maneig de permutacions del grup simètric. Coneixements d'aspectes bàsics de la teoria d'anells de polinomis i de la teoria de grups.

Requisits

Haver cursat alguna assignatura d'àlgebra abstracta o d'estructures algebraiques.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.

200201 - TG - Teoria de Galois

7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.
11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.
12. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Exposició del temes del programa per part del professorat; resolució d'exercicis, elaboració de pràctiques i recerques per ampliar coneixements per part dels estudiants.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Capacitats a adquirir:

- La solució d'equacions polinòmiques sobre un cos, incloent les relacions entre les arrels, mètodes de resolució i la ubicació de les arrels.
- L'estructura de les extensions de cossos finites i algebraiques i els seus automorfismes.
- Temes clàssics com la quadratura del cercle, la duplicació del cub, nombres construïbles i els polígons construïbles.
- Aplicacions de la teoria de Galois a la Teoria de Nombres, a l'estudi d'equacions diferencials i geometria algebraica.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

200201 - TG - Teoria de Galois

<p>Polinomis i arrels. Funcions simètriques. Resultants. Resolvents.</p>	<p>Dedicació: 30h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 6h Aprentatge autònom: 18h</p>
<p>Grups i reticles de subgrups. Torres normals abelianes. Teorema de Jordan-Holder. Grups resolubles.</p>	<p>Dedicació: 30h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 6h Aprentatge autònom: 18h</p>
<p>Extensions algebraiques. Extensions finites, separables. Clausures normals.</p>	<p>Dedicació: 30h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 6h Aprentatge autònom: 18h</p>
<p>Automorfismes. Teorema fonamental de la Teoria de Galois.</p>	<p>Dedicació: 30h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 6h Aprentatge autònom: 18h</p>
<p>Aplicacions i aspectes computacionals.</p>	<p>Dedicació: 30h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 6h Aprentatge autònom: 18h</p>

Sistema de qualificació

Dues qualificacions: una provinent del treball personal o en grup durant el curs, i una altra provinent d'un examen final.

200201 - TG - Teoria de Galois

Bibliografia

Bàsica:

- Artin, Emil. *Galois theory*. Publicación Mineola, Nueva York: Dover Publications, 1998. ISBN 0486623424.
- Escofier, Jean-Pierre. *Galois theory*. New York: Springer-Verlag, 2001. ISBN 0387987657.
- Fraleigh, John B. *A First course in abstract algebra*. 6th ed. Reading, Mass. [etc.]: Addison-Wesley, 1999. ISBN 0201474360.

Complementària:

- T. W. Hungerford. "A Counterexample in Galois Theory". *American mathematical monthly*. V. 97, núm. 1 (1990), p. 54-57.
- Lang, Serge. *Algebra*. 3rd ed. Reading, Mass: Addison Wesley, 1993. ISBN 0201555409.
- Rudolf Lidl, Harald Niederreiter ; foreword by P. M. Cohn. *Finite fields*. 2nd ed. Cambridge [etc.]: Cambridge University Press, 1997. ISBN 0521392314.
- Rotman, Joseph J.. *Galois theory*. New York [etc.]: Springer-Verlag, 1998. ISBN 0387973052.
- Stewart, Ian. *Galois theory*. 3rd ed. London [etc.]: Chapman and Hall, 2004. ISBN 1584883936.

200202 - TOPA - Topologia Algebraica

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
726 - MA II - Departament de Matemàtica Aplicada II
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JOSEP ELGUETA MONTO
Altres: JOSEP ELGUETA MONTO - A
AGUSTIN ROIG MARTI - A

Capacitats prèvies

- * Conèixer els continguts de l'assignatura de Topologia.
- * Conèixer les nocions bàsiques de geometria afí vistes a l'assignatura de Geometria afí i euclidiana.
- * Tenir alguns coneixements sobre grups vistos a l'assignatura d'Estructures algebraiques.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.
11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els

200202 - TOPA - Topologia Algebraica

resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.

12. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Del total d'hores lectives, la meitat es dedicaran a la presentació per part del professor dels continguts del temari de l'assignatura a la pissarra i l'altra meitat es destinaran a la discussió i resolució de problemes relacionats amb aquests continguts.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- * Mostrar a l'estudiant la interrelació entre diferents àrees de la matemàtica i, en particular, mostrar-li amb exemples concrets que es poden resoldre problemes topològics utilitzant eines algebraiques,
- * Introduir les teories homològiques més simples (homologia simplicial i singular) i saber-les calcular en casos simples.
- * Mostrar algunes aplicacions geomètriques de l'homologia singular.
- * Introduir el grup fonamental com a eina important per a estudiar els espais topològics, mostrant-ne la relació amb el primer grup d'homologia.
- * Introduir la noció d'espai recobridor i conèixer-ne els fets bàsics.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

1. Preliminars algebraics	Dedicació: 9h Grup gran/Teoria: 1h 30m Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprenentatge autònom: 4h 30m
Descripció: Presentació de grups per generadors i relacions. Algorisme de classificació dels grups abelians finitament generats. Successions exactes de grups abelians. Complexos de grups abelians. Morfismes de complexos. Homologia d'un complex i functorialitat. Homotopia entre morfismes de complexos. Complexos homotòpicament equivalents. Successions exactes de complexos. Successió exacta llarga d'homologia.	

200202 - TOPA - Topologia Algebraica

<p>2. Homologia simplicial</p>	<p>Dedicació: 15h</p> <p>Grup gran/Teoria: 4h Grup mitjà/Pràctiques: 3h 30m Aprentatge autònom: 7h 30m</p>
<p>Descripció: Complexos simplicials. Homologia d'un complex simplicial ordenat. Teorema d'estructura i nombres de Betti. Homologia d'un graf. Políedres i espais triangulables. Homologia simplicial d'un espai triangulable. H_0 i connexió. Homologia simplicial d'una superfície compacta. Aplicacions simplicials i functorialitat.</p>	
<p>3. Homologia singular</p>	<p>Dedicació: 32h</p> <p>Grup gran/Teoria: 8h Grup mitjà/Pràctiques: 8h Aprentatge autònom: 16h</p>
<p>Descripció: Complex de cadenes singulars i homologia singular d'un espai topològic. Functorialitat. H_0 i arc-connexió. Operador prisma i invariància homotòpica. Subcomplexos i teorema de les cadenes petites. Successió exacta de Mayer-Vietoris. Homologia singular de les esferes. Teorema del punt fix de Brouwer n-dimensional. Homologia singular relativa. Successió exacta llarga d'un parell topològic. Teorema d'excisió. Equivalència entre l'homologia simplicial i la singular per espais triangulables. Axiomes d'Eilenberg-Steenrod.</p>	
<p>4. Aplicacions de l'homologia</p>	<p>Dedicació: 22h</p> <p>Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 5h Aprentatge autònom: 11h</p>
<p>Descripció: Homologia local d'una varietat. Teorema d'invariància de la dimensió. Varietats amb vora i invariància de la vora. Homologia singular reduïda. Teorema de no separació de Jordan-Brouwer. Grau d'una aplicació contínua entre esferes. Teorema del grau de Hopf. Teorema de Borsuk-Ulam n-dimensional. Adjunció de cel·les i efecte sobre l'homologia. Homologia singular dels espais projectius.</p>	

200202 - TOPA - Topologia Algebraica

5. Grup fonamental i espais recobridors	Dedicació: 32h Grup gran/Teoria: 8h Grup mitjà/Pràctiques: 8h Apreneatge autònom: 16h
Descripció: Grup fonamental d'un espai topològic puntejat. Independència del punt base. Functorialitat. Invariància homotòpica. Teorema de Hurewicz. Grup fonamental de les esferes. Grup fonamental d'un producte. Teorema de Seifert-Van Kampen. Grup fonamental d'un graf. Grup fonamental d'una superfície compacta. Espai recobridor d'un espai topològic. Espais recobridors de S^1 i de $S^1 \vee S^1$. Grup fonamental d'un espai recobridor. Recobridor universal i problema de la classificació.	

Sistema de qualificació

La nota final de l'assignatura serà la que resulti d'aplicar la fórmula següent:

$$N = \max \{ E, 0.4 \cdot AC + 0.6 \cdot E \}$$

on E serà la nota obtinguda per l'estudiant en un examen global que es farà al final del quadrimestre i AC serà el promig de les notes d'un seguit de problemes resolts que l'estudiant haurà d'entregar per escrit al llarg del quadrimestre,

Bibliografia

Bàsica:

- Croom, Fred H. *Basic concepts of algebraic topology*. New York: Springer-Verlag, 1978. ISBN 0387902880.
- Hatcher, Allen. *Algebraic topology*. Cambridge ; New York: Cambridge University Press, 2002. ISBN 0521795400.
- Massey, William S. *A basic course in algebraic topology*. New York: Springer-Verlag, 1991. ISBN 038797430X.
- Navarro, V.; Pascual, P. *Topologia algebraica*. Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona, 1999. ISBN 8483381230.
- Vick, James W. *Homology theory. An introduction to algebraic topology*. 2nd. ed. New York [etc.]: Springer-Verlag, cop. 1994. ISBN 0387941266.

Complementària:

- Greenberg, Marvin J.; Harper, J. *Algebraic topology*. Redwood City [etc.]: Addison-Wesley, 1981. ISBN 0805335579.
- Maunder, Charles Richard Francis. *Algebraic topology*. Mineola: Dover Publications, 1996. ISBN 0486691314.

200203 - VD - Varietats Diferenciables

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 743 - MA IV - Departament de Matemàtica Aplicada IV
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: MIGUEL CARLOS MUÑOZ LECANDA

Altres:

FRANCESC XAVIER GRACIA SABATE - A
MIGUEL CARLOS MUÑOZ LECANDA - A
MIGUEL ANDRES RODRIGUEZ OLMOS - A
NARCISO ROMAN ROY - A

Capacitats prèvies

Totes les adquirides en les assignatures d'Àlgebra Lineal, Càlcul en una variable, Càlcul Diferencial, Càlcul Integral, Topologia, Geometria Diferencial i Equacions Diferencials Ordinaries.

Requisits

Tenir aprovades les assignatures indicades en l'apartat de capacitats prèvies.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

200203 - VD - Varietats Diferenciables

10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.

12. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

En les classes teòriques es presentaran i desenvoluparan els continguts del curs. La majoria dels temes seran presentats pels professors, però pot haver algunes sessions especialment seleccionades dedicades a presentacions fetes pels estudiants.

Hi haurà una llista de problemes que estaran dissenyats per ajudar els estudiants a aprofundir i madurar el seu domini dels conceptes i tècniques presentats en classe teòrica. Alguns problemes es resoldran a la classe i altres es deixaran com a treball a lliurar i seran avaluables. Alguns dels problemes resolts a classe seran presentats pels estudiants.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Els objectius principals del curs són els següents:

- Entendre i dominar els conceptes bàsics de la geometria diferencial: varietat diferenciable, aplicació diferenciable, espais tangent i cotangent, aplicació tangent, subvarietats, camps vectorials i 1-formes diferencials, camps tensorials, etc.
- Realitzar càlculs bàsics amb els objectes esmentats, tant en coordenades com de forma intrínseca.
- Entendre la interpretació geomètrica dels objectes estudiats i relacionar-los amb els estudiats prèviament en les assignatures de Càlcul diferencial, Càlcul integral, Àlgebra lineal i multilineal, Geometria diferencial i Equacions diferencials així com amb les que es desenvolupin en paral·lel com la Topologia o la Geometria algebraica.

A més, al final del curs, els estudiants haurien de:

- Ser capaços de buscar bibliografia adequada, i d'entendre la literatura científica sobre el tema.
- Ser capaços d'aplicar els conceptes estudiats en altres àrees com la mecànica teòrica, la teoria de control, la física matemàtica o la geometria dels sistemes dinàmics.
- Ser conscients de l'àmplia gamma de camps i problemes als que els resultats de la geometria diferencial es poden aplicar.
- Ser capaços d'entrar en un grup de recerca sobre aquest tipus de temes i les seves aplicacions.

200203 - VD - Varietats Diferenciables

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

- Temes bàsics.	Dedicació: 48h Grup gran/Teoria: 24h Grup mitjà/Pràctiques: 24h
<p>Descripció:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 - Varietats diferenciables. Fibrat tangent. Camps vectorials i fluxos. Derivada de Lie. Subvarietats i aplicacions diferenciables. 2 - Introducció als grups de Lie i àlgebres de Lie. Grups de Lie clàssics i les seves àlgebres. 3 - Distribucions i foliacions. Teorema de Frobenius. Aplicacions. 4 - Geometria de Riemann. Connexió de Levi-Civita. Derivació covariant. Geodèsiques i aplicació exponencial. Curvatura. Teorema de Hopf-Rinov. 5 - Fibrat cotangent. Formes diferencials. Camps tensorials. Introducció a la cohomologia de de Rham. Sistemes de Pfaff. 	
- Temes complementaris.	Dedicació: 12h Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 6h
<p>Descripció:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 - Varietats amb vora, integració i teorema de Stokes. 2 - Accions de grups de Lie i espais homogenis. Espais simètrics. 3 - Introducció als fibrats vectorials i connexions. 	

Sistema de qualificació

L'avaluació del treball realitzat pels estudiants inclourà un examen final, així com presentacions a classe i problemes resolts que s'hagin lliurat.

En el cas d'un grup petit, l'examen escrit pot ser substituït pel treball personal i exposicions orals. En particular, les presentacions de les parts dels diferents temes o problemes resolts, així com la investigació científica o bibliogràfica realitzada es tindran en compte com a possibles activitats complementàries a l'examen.

200203 - VD - Varietats Diferenciables

Bibliografia

Bàsica:

R. Abraham, J. Marsden, T. Ratiu. *Manifolds, tensor analysis, and applications*. New York [etc.]: Springer-Verlag, 1988. ISBN 0387967907.

Conlon, Lawrence. *Differentiable manifolds*. 2nd ed. Boston: Birkhauser, 2003. ISBN 0817641343.

Carmo, Manfredo Perdigão do. *Riemannian Geometry*. Boston: Birkhäuser, 1992. ISBN 0817634908.

Lee, John M., 1950-. *Introduction to Smooth Manifolds*. New York: Springer, cop. 2003. ISBN 0387954953.

Lee, John M., 1950-. *Riemannian manifolds: an introduction to curvature*. New York: Springer, 1997. ISBN 038798271X.

Tu, Loring W. *An introduction to manifolds*. New York: Universitext, Springer, 2008. ISBN 9780387480985.

Complementària:

Aubin, Thierry. *A course in differential geometry*. Providence, RI: American Mathematical Society, 2001. ISBN 082182709X (CART.).

Boothby, William Munger. *An introduction to differentiable manifolds and riemannian geometry*. San Diego: Academic Press, 1986. ISBN 012116053X.

Wasserman, Robert H. *Tensors and manifolds with applications to physics*. Oxford: Oxford University Press, 2004. ISBN 0198510594.

200204 - GA - Geometria Algebraica

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català, Castellà

Professorat

Responsable: MIGUEL ANGEL BARJA YAÑEZ

Altres:
MARIA ALBERICH CARRAMIÑANA - A
MIGUEL ANGEL BARJA YAÑEZ - A
JESUS FERNANDEZ SANCHEZ - A

Requisits

Haver cursat les següents assignatures obligatòries de la carrera:

Àlgebra Lineal
Geometria Afi i Euclidiana
Àlgebra Multilineal i Geometria
Topologia
Funcions de Variable Complexa
Estructures Algebraiques
Geometria Diferencial

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat

200204 - GA - Geometria Algebraica

observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.

10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.

12. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

La docència de l'assignatura es divideix entre classes teòriques (dues per setmana) on s'exposaran els continguts de la matèria, i classes de problemes (també dues per setmana) on es resoldran problemes relacionats, bàsicament presentats pels estudiants, a partir d'una llista prèvia.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Entendre bé tots els conceptes que apareixen a la programació, saber resoldre problemes relacionats i entendre textos de nivell adequat referents als continguts de l'assignatura o de les seves extensions naturals

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

Corbes algebraiques planes	Dedicació: 37h 30m Grup gran/Teoria: 7h 30m Grup petit/Laboratori: 7h 30m Aprenentatge autònom: 22h 30m
<p>Descripció: Conjunts algebraics afins i projectius. El Nullstellensatz de Hilbert. Corbes algebraiques. Punts llisos i singulars. Con tangents. Teoria d'intersecció de corbes planes. Resultant i multiplicitat d'intersecció. El Teorema de Bézout. Fórmules de Plücker. Transformacions de Cremona. Teorema $Af+Bg$ de Noether. L'estructura de grup de la cúbica llisa.</p>	

200204 - GA - Geometria Algebraica

Singularitats de corbes planes	Dedicació: 37h 30m Grup gran/Teoria: 7h 30m Grup petit/Laboratori: 7h 30m Aprenentatge autònom: 22h 30m
Descripció: Branques d'una corba en un punt. Sèries de potències fraccionàries. Sèries de Puisseux i factorització. Parametrització de branques i multiplicitats d'intersecció.	
Superfícies de Riemann	Dedicació: 37h 30m Grup gran/Teoria: 7h 30m Grup petit/Laboratori: 7h 30m Aprenentatge autònom: 22h 30m
Descripció: Superfícies de Riemann. Morfismes entre superfícies de Riemann. Grau i ramificació. Formes diferencials. Interpretació topològica del gènere. Interpretació analítica del gènere. Desingularització de corbes planes: la superfície de Riemann associada a una corba plana. Fórmula de Riemann-Hurwitz. Corbes hiperel·líptiques.	
El Teorema de Riemann-Roch	Dedicació: 37h 30m Grup gran/Teoria: 7h 30m Grup petit/Laboratori: 7h 30m Aprenentatge autònom: 22h 30m
Descripció: Sèries lineals i divisors. Divisors associats a una funció i a una diferencial. La sèrie lineal canònica: grau i dimensió. El Teorema de Riemann-Roch. Aplicacions del teorema de Riemann-Roch: corbes el·líptiques, altres corbes de gèneres baixos, la immersió canònica, punts de Weierstrass, jacobiana d'una corba.	

Sistema de qualificació

L'avaluació de l'assignatura es basarà en la feina desenvolupada per l'alumne a la classe de Problemes i la realització de treballs durant el curs i la presentació final d'un treball més elaborat. L'alumne pot decidir prescindir de l'avaluació continuada i sol·licitar la realització d'un examen final.

200204 - GA - Geometria Algebraica

Bibliografia

Bàsica:

- Casas Alvero, Eduardo. *Singularities of plane curves*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000. ISBN 0521789591.
- Fulton, William, 1939-. *Curvas algebraicas*. Barcelona, etc: Reverté, 1971. ISBN B10488923.
- Griffiths, Phillip A. *Introduction to algebraic curves*. 1989. Providence (R.I.): American Mathematical Society, ISBN 0821845306.
- Kirwan, Frances Clare. *Complex algebraic curves*. Cambridge [etc.]: Cambridge University Press, 1992. ISBN 0521423538.
- Gibson, Christopher G.. *Elementary geometry of algebraic curves : an undergraduate introduction*. Cambridge [etc.]: Cambridge University Press, 1998. ISBN 0521646413.

Complementària:

- Miranda, Rick. *Algebraic curves and Riemann surfaces*. [Providence]: American Mathematical Society, 1995. ISBN 0821802682.
- Seidenberg, A. *Elements of the theory of algebraic curves*. Reading, Mass: Addison-Wesley, 1968.

200211 - AF - Anàlisi Funcional

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix:
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: MARIA DEL MAR GONZALEZ NOGUERAS

Altres:
MARIA DEL MAR GONZALEZ NOGUERAS - A
XAVIER ROS OTON - A
JOAQUIM SERRA MONTOLÍ - A

Requisits

Anàlisi real.
Equacions diferencials (EDO i EDP).
Topologia.
Àlgebra.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

8. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.
9. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
10. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
11. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
12. CE-1. Proposar, analitzar, validar i interpretar models de situacions reals senzilles, mitjançant les eines matemàtiques més adients als objectius que es vol aconseguir.

Genèriques:

1. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
2. COMUNICACIÓ EFICAC ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.
3. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.
4. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
5. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
6. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.

200211 - AF - Anàlisi Funcional

7. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
13. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
14. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.

Metodologies docents

Teoria: les classes consistiran en exposicions per part del professor de les definicions, els enunciats, les demostracions i els exemples. Es farà èmfasi a explicar la relació entre conceptes i objectes aparentment diferents per a l'estudiant.

Problemes: resolució de problemes d'una col·lecció proposada prèviament a l'alumne. Resolució d'alguns problemes pels alumnes.

Treball final de curs: Els alumnes presentaran treballs sobre temes de la teoria de l'assignatura, ampliacions o aplicacions seves. El tema serà de lliure elecció i els professors proposaran llibres i articles de recerca adients pels alumnes interessats.

Entre els objectius de l'assignatura, tindrà més pes la resolució de problemes i la capacitat de relacionar-los amb altres àrees de les matemàtiques que la simple adquisició de coneixements teòrics.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

El primer objectiu és que un estudiant compregui els resultats bàsics de l'anàlisi funcional: espais de Banach i de Hilbert, operadors lineals i fitats, teorema de la projecció i conseqüències, dualitat, espectre i operadors compactes.

Però, també es pretén que l'estudiant pugui utilitzar aquestes eines per a la resolució d'EDP's. Així, s'introdueixen els conceptes d'espais de Sobolev i solucions febles. L'objectiu principal és que un estudiant pugui plantejar-se, davant un problema donat, quin tipus de solucions pot tenir aquest problema i quines eines pot utilitzar per demostrar la seva existència, unicitat i regularitat.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

200211 - AF - Anàlisi Funcional

Espais normats	Dedicació: 30h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 6h Aprenentatge autònom: 18h
Descripció: - Propietats - Espais de Banach - Exemples - Operadors lineals i norma - Resultats bàsics sobre operadors lineals i fitats (aplicació oberta, gráfica tancada, acotació uniforme)	
Espais de Hilbert	Dedicació: 30h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 6h Aprenentatge autònom: 18h
Descripció: - Producte escalar - Teorema de la projecció - Teoremes de representació: Riesz-Frechet, Lax-Milgram - Adjunts en espais de Hilbert - Bases ortonormals	
Dualitat	Dedicació: 15h Grup gran/Teoria: 3h Grup petit/Laboratori: 3h Aprenentatge autònom: 9h
Descripció: - Teorema de Hahn-Banach - Dualitat	

200211 - AF - Anàlisi Funcional

<p>Operadors compactes</p>	<p>Dedicació: 30h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 6h Aprentatge autònom: 18h</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Propietats - Espectre - Alternativa de Fredholm - Operadors compactes i autoadjunts 	
<p>Aplicacions a les EDPs</p>	<p>Dedicació: 45h Grup gran/Teoria: 9h Grup petit/Laboratori: 9h Aprentatge autònom: 27h</p>
<p>Descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivació; problemes de contorn en dimensió 1. - Espais de Sobolev - Solucions febles/fortes - Problemes d'existència/unicitat i regularitat - Ecuacions de Laplace i de la calor - Introducció a les ecuacions no lineals 	

Sistema de qualificació

Els alumnes faran un examen parcial, que suposarà un 35% de la nota. En comptes d'un examen final, els estudiants podran optar a fer un treball final sobre un tema triat per ells mateixos, que suposarà un 50% de la nota. El 15% restant s'evalua a partir de les entregues i exposicions de problemes realitzats durant el curs.

Bibliografia

Bàsica:

Salsa, Sandro. *Partial differential equations in action: from modelling to theory*. Milan [etc.]: Springer, 2008. ISBN 9788847007512.

Brézis, H. (Haim). *Análisis funcional: teoría y aplicaciones*. Madrid: Alianza, 1984. ISBN 8420680885.

Rudin, Walter. *Functional analysis*. 2nd ed. New York, [NY] [etc.]: McGraw-Hill, cop. 1991. ISBN 0070542368.

Complementària:

Hirsh, F. ; Lacombe, G. *Elements of functional analysis*. New York [etc.]: Springer, cop. 1999. ISBN 0387985247.

Evans, Lawrence C. *Partial differential equations*. Providence, Rhode Island: American Mathematical Society, cop. 1998. ISBN 0821807722.

200212 - TCL - Teoria de Control

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 743 - MA IV - Departament de Matemàtica Aplicada IV
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: ENRIC FOSSAS COLET

Altres:
ENRIC FOSSAS COLET - A
JAIME FRANCH BULLICH - A

Capacitats prèvies

Àlgebra lineal, càlcul elemental en una i diverses variables, sistemes d'equacions diferencials lineals.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.
13. CE-1. Proposar, analitzar, validar i interpretar models de situacions reals senzilles, mitjançant les eines matemàtiques més adients als objectius que es vol aconseguir.
14. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200212 - TCL - Teoria de Control

11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.

12. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Es distingeixen classes de teoria i classes de problemes.

- A teoria, a partir d'un nombre mínim de conceptes bàsics es presentarà la teoria de sistemes lineals. Naturalment es recorrerà als exemples tant per a motivar com per a il·lustrar els resultats teòrics.

- A problemes, els estudiants posaran en pràctica els resultats de teoria havent de recórrer eventualment a coneixements que se'ls suposa.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

1. Identificar un sistema de control i distingir entre les variables d'estat, les entrades i les sortides.
2. Aplicar a sistemes de control els resultats d'existència i unicitat d'equacions diferencials.
3. Calcular les matrius de controlabilitat i observabilitat i decidir la controlabilitat i observabilitat d'un sistema.
4. Calcular les diferents formes canòniques i usar-les en el disseny de controladors.
5. Calcular funcions i matrius de transferència i utilitzar-les per al disseny de controladors.
6. Entendre i usar els mètodes freqüencials per trobar les respostes a diferents entrades.
7. Interpretar els diagrames de Bode i de Nyquist.
8. Dissenyar controladors PID.
9. Entendre la interpretació algebraica dels sistemes lineals dins la teoria de mòduls i usar-la per estudiar les principals propietats d'un sistema de control lineal.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

Introducció a la teoria de control lineal	Dedicació: 2h Grup gran/Teoria: 2h
Descripció: Terminologia, exemples. Models de sistemes mecànics, elèctrics, etc.	

200212 - TCL - Teoria de Control

Controlabilitat i Observabilitat.	Dedicació: 6h Grup gran/Teoria: 6h
Descripció: Propietats dels sistemes de control lineal i autònoms. Models entrada-sortida vs. models en espai d'estat. Formes canòniques de controlabilitat i observabilitat per a sistemes SISO. Exemples.	
Anàlisi temporal	Dedicació: 6h Grup gran/Teoria: 6h
Descripció: Diagrames de blocs, àlgebra de blocs, transformada de Laplace, funció de transferència, respostes elementals (impuls, graó, rampa). Precisió, error en estat estacionari i tipus.	
Anàlisi freqüencial	
Descripció: Resposta freqüencial de sistemes SISO. La funció de transferència isòcrona, la corba de Nyquist, els diagrames de Bode (guany i fase). Incertesa en el model	
Estabilitat	Dedicació: 10h Grup gran/Teoria: 10h
Descripció: Estabilitat interna, estabilitat entrada-sortida. Criteri de Routh-Hurwicz. Interpretació en termes de normes. Anàlisi en el domini freqüencial. Criteri de Cauchy, criteri simplificat de Bode. Marges de guany i de fase.	
Diseny de controladors	Dedicació: 10h Grup gran/Teoria: 10h
Descripció: Sistemes en llaç tancat. Disseny algebraic, disseny en el domini freqüencial.	

200212 - TCL - Teoria de Control

Robustesa	Dedicació: 7h Grup gran/Teoria: 7h
Descripció: Limitacions de disseny pel què fa a la regulació. Especificacions de disseny en els dominis temporal i freqüencial. Robustesa.	
Control òptim, control H-infinit	Dedicació: 7h Grup gran/Teoria: 7h
Descripció: Una introducció al control òptim i al control H-infinit.	

Sistema de qualificació

- Els estudiants hauran de lliurar exercicis periòdicament.
- Presentació i defensa d'un treball a triar entre una llista proposada pel professorat o a iniciativa de l'estudiant/a i acceptada pel professorat.

Bibliografia

Bàsica:

Lewis, Andrew. *A Mathematical approach to classical control* [en línia]. Preprint. [Consulta: 24/05/2012]. Disponible a: <http://www.mast.queensu.ca/~andrew/teaching/math332/notes.shtml>.

Kailath, Thomas. *Linear systems*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1980. ISBN 0135369614.

200213 - SD - Sistemes Dinàmics

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: IMMACULADA CONCEPCION BALDOMA BARRACA

Altres:

IMMACULADA CONCEPCION BALDOMA BARRACA - A
PABLO MARTIN DE LA TORRE - A

Capacitats prèvies

Coneixements bàsics sobre la teoria d'equacions diferencials ordinàries (desenvolupats a l'assignatura de Equacions Diferencials).

Coneixements bàsics sobre la resolució numèrica d'equacions diferencials ordinàries (desenvolupats a l'assignatura de Càlcul Numèric).

Curiositat per les matèries pluridisciplinàries.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.
13. CE-1. Proposar, analitzar, validar i interpretar models de situacions reals senzilles, mitjançant les eines matemàtiques més adients als objectius que es vol aconseguir.
14. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.

200213 - SD - Sistemes Dinàmics

8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstractre les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.
11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.
12. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

L'assignatura consta de dues hores setmanals de classes teòriques i dues de classes de problemes.

A les classes de teoria s'introduiran els conceptes bàsics dels Sistemes Dinàmics detallats en el temari que s'exposa a la secció Continguts.

Les classes de problemes seran participatives. S'assignarà a cada estudiant una llista de problemes que haurà de resoldre, exposar davant dels companys i entregar per escrit per a la seva avaluació.

Es programaran visites a la sala d'ordinadors on s'usaran paquets de simulació per a Sistemes Dinàmics per a il·lustrar conceptes i fenòmens introduïts a les classes "de pissarra": estudi de l'aplicació quadràtica, varietats invariants i les seves interseccions, fenòmens caòtics, atractors estranys, etc.

Per afavorir l'aprenentatge autònom de l'estudiant, se li assignarà, atenent les seves preferències, un treball d'iniciació a la recerca que pot tenir caràcter teòric, numèric o mixte.

El treball s'haurà d'exposar, davant de la resta d'estudiants, en unes sessions extraordinàries, una o dues, en funció del nombre d'estudiants, al final de curs.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Aquesta assignatura està dissenyada tenint en compte els continguts de les assignatures d'Equacions Diferencials Ordinàries i Càlcul Numèric, ambdues obligatòries del primer semestre del tercer curs del grau.

Es pretèn que l'estudiant, un cop feta l'assignatura, hagi adquirit la capacitat d'estudiar sistemàticament el comportament qualitatiu de les solucions d'un sistema dinàmic, tant si ve modelat per una equació diferencial com per una aplicació. A tal efecte, es dotarà a l'estudiant de les eines descrites als Continguts. S'introduirà també l'exemple de les equacions que governen alguns problemes de mecànica celest.

Un segon objectiu, que es portarà a terme majoritàriament en els treballs de recerca, serà l'obtenció d'informació quantitativa del sistema.

200213 - SD - Sistemes Dinàmics

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

- Dinàmica Caòtica	Dedicació: 15h Grup gran/Teoria: 4h Grup mitjà/Pràctiques: 2h Aprentatge autònom: 9h
- El problema de dos cossos	Dedicació: 15h Grup gran/Teoria: 2h Grup mitjà/Pràctiques: 4h Aprentatge autònom: 9h
- Objectes invariants de fluxos i difeomorfismes	Dedicació: 65h Grup gran/Teoria: 13h Grup mitjà/Pràctiques: 13h Aprentatge autònom: 39h
- Sistemes lineals	Dedicació: 15h Grup gran/Teoria: 3h Grup mitjà/Pràctiques: 3h Aprentatge autònom: 9h
- Dinàmica Global	Dedicació: 40h Grup gran/Teoria: 8h Grup mitjà/Pràctiques: 8h Aprentatge autònom: 24h

200213 - SD - Sistemes Dinàmics

Sistema de qualificació

Es farà un examen final per a avaluar els coneixements adquirits a les classes teòriques. Aquest examen serà un 30% de la nota final.

S'avaluarà l'exposició oral i la resolució escrita dels problemes assignats. Aquesta nota correspondrà a un 30% de la nota final.

S'avaluarà la realització del treball, la memòria escrita i la seva exposició oral. També s'avaluarà la participació en l'exposició de treballs de la resta d'estudiants. Aquesta part contribuirà en un 40% a la nota final.

Normes de realització de les activitats

Els problemes assignats es realitzaran individualment. El treball es podrà realitzar en grups d'un màxim de dues persones.

Bibliografia

Bàsica:

Devaney, Robert L.. *An Introduction to chaotic dynamical systems*. 2nd. ed. Reading, MA [etc.]: Addison-Wesley, 1989. ISBN 0201130467.

Sotomayor Tello, Jorge Manuel. *Lições de equações diferenciais ordinárias*. Rio de Janeiro: Instituto de Matemática Pura e Aplicada (IMPA), 1979. ISBN 9216050624.

Arrowsmith, D.K. ; Place, C.M. *An Introduction to dynamical systems*. Cambridge [England]: Cambridge University Press, 1990. ISBN 0521303621.

Guckenheimer, J. ; Holmes, P. *Nonlinear oscillations, dynamical systems, and bifurcations of vector fields*. New York, NY [etc.]: Springer-Verlag, 1983. ISBN 0387908196.

Pollard, Harry. *Mathematical introduction to celestial mechanichs*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1966.

Meyer, Kenneth R. (Kenneth Ray) ; Hall, G.R. ; Offin, D. *Introduction to Hamiltonian dynamical systems and the n-body problem*. New York [etc.]: Springer-Verlag, 2009. ISBN 9780387097237.

200221 - MNEDOS - Mètodes Numèrics per a EDO

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix:
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JAUME SOLER VILLANUEVA
Altres: GUILLERMO GONZÁLEZ CASADO - A
JAUME SOLER VILLANUEVA - A

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-1. Proposar, analitzar, validar i interpretar models de situacions reals senzilles, mitjançant les eines matemàtiques més adients als objectius que es vol aconseguir.
4. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
5. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
6. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
7. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
8. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
9. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
10. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
11. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.
13. EMPRENEDORIA I INNOVACIÓ: Conèixer i comprendre l'organització d'una empresa i les ciències que regeixen la seva activitat; capacitat per comprendre les regles laborals i les relacions entre la planificació, les estratègies industrials i comercials, la qualitat i el benefici.
14. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials

200221 - MNEDOS - Mètodes Numèrics per a EDO

típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

15. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.

16. TREBALL EN EQUIP: Ser capaç de treballar com a membre d'un equip, ja sigui com un membre més, o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, tot assumint compromisos considerant els recursos disponibles.

17. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Els estudiants disposaran d'un guió complet amb tots els continguts (conceptes, definicions, teoremes, demostracions i exemples) de l'assignatura, referits a la bibliografia bàsica. Els professors faran classes expositives deixant alguns detalls tècnics que s'hauran de preparar els estudiants per després exposar-los a classe. Aquestes exposicions formen part del procés d'avaluació. En la mesura del possible s'intentarà que la participació dels estudiants es vagi incrementant al llarg del curs.

Els estudiants també hauran de realitzar obligatòriament, en grups de dues persones, una pràctica que consisteix en la implementació en llenguatge C, Fortran o Matlab de la resolució numèrica d'un sistema d'EDOs plantejat a partir d'un problema real de física o d'enginyeria. Exemples d'aquests problemes podrien ser l'estudi de la dinàmica de vehicles automòbils, de circuits elèctrics no lineals, qüestions d'astrodinàmica o de mecànica celest o també models de la biologia matemàtica.

En aquest treball caldrà fer una mínima anàlisi del problema, escriure el codi necessari, planificar i dur a terme les exploracions numèriques corresponents i escriure un informe d'aproximadament 25 pàgines. Al final del curs cada grup farà una presentació oral del treball. Aquest treball representa una part important de l'avaluació de l'estudiant, de manera que caldrà començar-lo a l'inici del curs. Els professors tutoritzaran la realització del treball des del començament i ajudaran als estudiants a planificar-lo.

Distribució horària: tres hores setmanals de classe expositiva o resolució de problemes per part dels professors i dels estudiants i una hora setmanal de seminari o resolució de qüestions pràctiques en aula informàtica.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- 1) Entendre els conceptes bàsics d'error de discretització i d'estabilitat lineal i llur relació amb la convergència d'un mètode. Saber deduir l'ordre de l'error de discretització dels mètodes estudiats. Conèixer els mètodes habituals d'estimació de l'error local.
- 2) Saber implementar la resolució numèrica d'un sistema d'EDOs amb un codi C, Fortran o Matlab, amb estimació de l'error local i ajust automàtic del pas.
- 3) Saber decidir si un problema és o no "stiff" i quin és el mètode més adient per a resoldre'l.
- 4) Saber analitzar un problema real que requereixi la resolució numèrica d'un sistema d'EDOs, identificar les preguntes que cal respondre, planificar les exploracions numèriques i presentar els resultats en un informe.

200221 - MNEDOS - Mètodes Numèrics per a EDO

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

1. Nocions bàsiques. Problemes de valor inicial i de valor a la frontera. Discretització del problema. Exemples.	Dedicació: 9h Grup gran/Teoria: 3h Activitats dirigides: 1h Aprenentatge autònom: 5h
2. Equacions en diferències finites. Convergència i consistència d'un mètode d'integració, condicions necessàries i suficients. Estabilitat. Control de l'error de discretització.	Dedicació: 16h Grup gran/Teoria: 7h Activitats dirigides: 2h Aprenentatge autònom: 7h
3. Mètodes lineals multipàs. Error local i ordre de convergència. Teoria lineal de l'estabilitat. Mètodes implícits i mètodes predictor-corrector.	Dedicació: 17h Grup gran/Teoria: 7h Activitats dirigides: 3h Aprenentatge autònom: 7h
4. Mètodes Runge-Kutta. Condicions d'ordre. Mètodes "embedded" i control de l'error. Estabilitat lineal.	Dedicació: 17h Grup gran/Teoria: 7h Activitats dirigides: 3h Aprenentatge autònom: 7h
5. Introducció als problemes "stiff". Exemples. Mètodes implícits.	Dedicació: 17h Grup gran/Teoria: 7h Activitats dirigides: 3h Aprenentatge autònom: 7h

200221 - MNEDOS - Mètodes Numèrics per a EDO

6. Introducció als problemes de valor a la frontera. Mètode de "shooting" i mètodes variacionals.	Dedicació: 17h Grup gran/Teoria: 7h Activitats dirigides: 3h Aprentatge autònom: 7h
7. Treball pràctic. Estudi d'un cas real.	Dedicació: 50h Activitats dirigides: 10h Aprentatge autònom: 40h

Sistema de qualificació

La qualificació final de l'estudiant és la suma de tres notes:

- a) treball pràctic i la seva presentació oral: fins a 5 punts,
- b) exposicions fetes a classe: fins a 2.5 punts,
- c) examen escrit sobre qüestions bàsiques dels continguts: fins a 2.5 punts.

Normes de realització de les activitats

Són obligatòries l'assistència a un mínim de classes i fer un parell d'exposicions a classe al llarg del curs. També és obligatòria la realització del treball pràctic i la seva presentació oral per part dels dos membres del grup.

Bibliografia

Bàsica:

- Lambert, J.D. *Numerical methods for ordinary differential systems : the initial value problem*. Chichester [etc.]: John Wiley, cop. 1991. ISBN 0471929905.
- Stoer, J.; Bulirsch, R. *Introduction to Numerical Analysis*. 3rd ed. New York [etc.]: Springer, cop. 2002. ISBN 038795452X.
- Grau, M.; Noguera, M.. *Càlcul Numèric*. Barcelona: Edicions UPC, 1993. ISBN 8476532563.

Complementària:

- García Merayo, Félix. *Fortran 90 Lenguaje de programación*. Madrid: Paraninfo, 1999. ISBN 8428325278.
- Kernighan, B.W.; Ritchie, D.M. *The C programming language*. 2nd ed. New Jersey: Prentice Hall, 1988.
- Isaacson, E.; Keller, H.B. *Analysis of numerical methods*. New York: Dover, 1994. ISBN 0486680290.
- Ortega, James M. *Numerical analysis : a second course*. Publicación Philadelphia: Society for Industrial and Applied Mathematics, cop. 1990. ISBN 0898712505.
- Butcher, J.. *The Numerical analysis of ordinary differential equations : runge-kutta and general linear methods*. Chichester [etc.]: John Wiley & Sons, 1987. ISBN 0471910465.

200222 - MNEDPS - Mètodes Numèrics per a Edps

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix:
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: SONIA FERNANDEZ MENDEZ

Altres:
MARCO DISCACCIATI - A
SONIA FERNANDEZ MENDEZ - A

Capacitats prèvies

Nocions bàsiques de mètodes numèrics, equacions en derivades parcials i càlcul.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-1. Proposar, analitzar, validar i interpretar models de situacions reals senzilles, mitjançant les eines matemàtiques més adients als objectius que es vol aconseguir.
4. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
5. CE-3. Utilitzar aplicacions informàtiques d'anàlisi estadístic, càlcul numèric i simbòlic, visualització gràfica, optimització o d'altres, per a experimentar en Matemàtiques i resoldre problemes.
6. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
7. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
8. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
9. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
10. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
11. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
12. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200222 - MNEDPS - Mètodes Numèrics per a Edps

13. EMPRENEDORIA I INNOVACIÓ: Conèixer i comprendre l'organització d'una empresa i les ciències que regeixen la seva activitat; capacitat per comprendre les regles laborals i les relacions entre la planificació, les estratègies industrials i comercials, la qualitat i el benefici.

14. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

15. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.

16. TREBALL EN EQUIP: Ser capaç de treballar com a membre d'un equip, ja sigui com un membre més, o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, tot assumint compromisos considerant els recursos disponibles.

17. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

A més de la presentació, desenvolupament i anàlisi teòrica dels mètodes numèrics, es realitzaran exercicis i càlculs pràctics en aula informàtica que permetin veure diverses aplicacions, i valorar la potència i limitacions dels mètodes.

Les classes s'impartiran en català i castellà.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu d'aquesta assignatura és proporcionar una base teòrica i pràctica sòlida en mètodes numèrics per a la resolució d'Equacions en Derivades Parcial (EDPs), insistint en el tractament dels problemes de segon ordre més freqüents en ciències aplicades i enginyeria.

Capacitats a adquirir:

- Familiarització amb el Mètodes de les Diferències Finites i el Mètode dels Elements Finites
- Coneixement dels fonaments per a l'anàlisi d'esquemes numèrics formulats com a equacions en diferències
- Visió general dels aspectes computacionals més importants que apareixen en la resolució numèrica de problemes descrits mitjançant EDPs
- Coneixement de les propietats i limitacions dels mètodes
- Capacitat per interpretar resultats i controlar la qualitat de la solució
- Experiència en l'ús de codis prototipus i comercials

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

200222 - MNEDPS - Mètodes Numèrics per a Edps

<p>Introducció i conceptes generals</p>	<p>Dedicació: 3h Grup gran/Teoria: 3h</p>
<p>Descripció: Problemes en l'enginyeria i ciències aplicades que habitualment es resolen amb mètodes numèrics per a la resolució d'Equacions en Derivades Parcial (EDPs). EDPs lineals de 2n ordre: classificació de les equacions, interpretació física, aspectes fonamentals per a la seva resolució numèrica, condicions de contorn.</p>	
<p>Solució numèrica d'equacions parabòliques i el·líptiques amb el MDF</p>	<p>Dedicació: 15h Grup gran/Teoria: 9h Grup petit/Laboratori: 6h</p>
<p>Descripció: Operadors en diferències. Discretització de l'equació parabòlica unidimensional amb el Mètode de les Diferències Finites (MDF). Sistemes d'equacions en diferències. Anàlisi de convergència, estabilitat i consistència. Problemes multidimensionals i aplicacions. Discretització de problemes multidimensionals amb el MDF i limitacions en front al Mètode dels Elements Finites (MEF).</p>	
<p>Solució numèrica d'equacions parabòliques i el·líptiques amb el MEF</p>	<p>Dedicació: 24h Grup gran/Teoria: 10h Grup petit/Laboratori: 14h</p>
<p>Descripció: Forma forta, mètode dels residus ponderats i forma feble per a equacions el·líptiques. Tractament de les condicions de contorn. Interpolació en elements finits: malla i splines. Integració numèrica. Element de referència i transformació isoparamètrica. Tipus d'elements més emprats. Implementació eficient d'un codi d'elements finits. Propietats de convergència. Integració temporal en problemes transitoris.</p>	
<p>Problemes amb operadors espacials de primer ordre: convecció</p>	<p>Dedicació: 8h Grup gran/Teoria: 4h Grup petit/Laboratori: 4h</p>
<p>Descripció: Equacions hiperbòliques de primer ordre: integració temporal i estabilitat. L'equació de convecció-difusió: oscil·lacions, anàlisi i nombre de Péclet, introducció a les tècniques d'estabilització consistents per al MEF</p>	

200222 - MNEDPS - Mètodes Numèrics per a Edps

Control de la qualitat de la solució	Dedicació: 8h Grup gran/Teoria: 2h Grup petit/Laboratori: 6h
Descripció: Necessitat de garantir la qualitat de la solució. Conceptes de verificació i validació. Conceptes bàsics d'estima de l'error, estima orientada a quantitats d'interès, remallat i adaptativitat.	
Tendències en la resolució numèrica d'EDPs	Dedicació: 2h Grup gran/Teoria: 2h
Descripció: Vista general de les tendències en l'àmbit de la resolució numèrica d'EDPs: mètodes de Galerkin Discontinu, eXtended Finite Elements, tècniques de models reduïts, etc.	

Sistema de qualificació

Exàmens, treballs pràctics i exercicis.

200222 - MNEDPS - Mètodes Numèrics per a Edps

Bibliografia

Bàsica:

- Donea, J.; Huerta, A. *Finite element methods for flow problems*. Chichester: John Wiley & Sons, 2003. ISBN 0471496669.
- Elman, H.; Silvester, D.; Wathen A. *Finite elements and fast iterative solvers : with applications in incompressible fluid dynamics*. Oxford: Oxford University Press, 2005. ISBN 019852868X.
- Hoffman, Joe D. *Numerical methods for engineers and scientists*. New York [etc.]: Marcel Dekker, 2001. ISBN 0824704436.
- Quarteroni, Alfio. *Numerical models for differential problems*. Milano: Springer-Verlag Milan, 2009. ISBN 9788847010710.
- Zienkiewicz, O.C. ; Taylor, R.L. *The finite element method*. 5th ed. Oxford, [etc.]: Butterworth Heinemann, 2000. ISBN 0750650494.

Complementària:

- Ames, William F. *Numerical methods for partial differential equations*. 3th ed. Boston [etc.]: Academic Press, 1992. ISBN 012056761X.
- Ainsworth, M. ; Oden, J.T. *Posteriori error estimation in finite element*. New York [etc.]: John Wiley & sons, 2000. ISBN 047129411X.
- Evans, G.; Blackledge, J.; Yardley, P. *Numerical methods for partial differential equations*. London [etc.]: Springer-Verlag, 1999. ISBN 354076125X.
- Johnson, Claes. *Numerical solution of partial differential equations by the finite element method*. Mineola, NY: Dover Publications, 1990. ISBN 9780486469003.
- Hughes, Thomas J. R. *The finite element method: linear static and dynamic finite element analysis*. Mineola, New York: Dover Publications, 1987. ISBN 0486411818.

200223 - MF - Matemàtica Financera

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 725 - MA I - Departament de Matemàtica Aplicada I
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JOSEP JOAQUIM MASDEMONT SOLER

Altres:

JOSEP JOAQUIM MASDEMONT SOLER - A
FRANCESC D'ASSIS PLANAS VILANOVA - A

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.
11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.
12. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200223 - MF - Matemàtica Financera

Metodologies docents

Sessions teòriques i sessions de resolució de problemes.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

El propòsit del curs és el donar una introducció dels mètodes matemàtics per la valoració de productes financers moderns. En una primera part es descriuen els productes financers bàsics i la seva valoració mitjançant arbitratge. En una segona part donem els fonaments matemàtics dels processos discrets i finalment concluïm amb processos continus i una introducció del model de Black-Scholes.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

Productes Financers i Arbitratge

Descripció:

Introducció als futurs i a les opcions financeres. El concepte d'arbitratge i el seu ús. Cobertura amb futurs i opcions. Preus forward i de futurs. Futurs sobre tipus d'interés. Swaps. Propietats dels preus d'opcions sobre accions.

Models Discrets

Descripció:

El model d'arbre binomial. La probabilitat risc neutral. Formalisme matemàtic per a mercats discrets. Informació, mesurabilitat i filtracions. Estratègies de Cartera i estratègies autofinançades. Esperança condicional. Teorema de Kolmogorov. Martingales.

Models Continus

Descripció:

Passeig aleatori i obertura cap a mercats continus. Moviment Brownià. Càlcul i integral d'Itô. Equacions diferencials estocàstiques. Teoremes de canvi de mesura. Estratègies contínues autofinançades. El model de Black-Scholes i la seva fórmula.

200223 - MF - Matemàtica Financera

Sistema de qualificació

Es farà una prova parcial, que no eliminarà matèria per a l'examen final. La nota de l'assignatura es calcularà mitjançant la fórmula $\max(0.4 \times (\text{nota parcial}) + 0.6 \times (\text{nota final}), \text{nota final})$.

Bibliografia

Bàsica:

- Baxter, M.; Rennie, A. *Financial calculus : an introduction to derivative pricing*. Cambridge [etc.]: Cambridge University Press, 1996. ISBN 0521552893.
- Dotham, N.. *Prices in financial markets*. New York (N.Y.) [etc.]: Oxford University Press, 1990. ISBN 0195053125.
- Hull, John C. *Options, futures and other derivatives*. 8th ed. Prentice Hall, 2011. ISBN 978-0132777421.
- Wilmott, Paul. *Paul Wilmott introduces quantitative finance*. Chichester [etc.]: John Wiley & Sons, 2001.
- Lamberton, D; Lapeyre, B. *Introduction to stochastic calculus applied to finance*. 2a. London [etc.]: Chapman and Hall, 2007. ISBN 978-1584886266.

Complementària:

- Ikeda, N; Watanabe, S. *Stochastic differential equations and diffusion processes*. 2nd ed. Amsterdam ; New York: North Holland, 1989. ISBN 0444873783.
- Rogers, L.C.G.; Williams, D. *Diffusions, Markov processes, and martingales*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, cop. 2000. ISBN 0521775949.
- Wilmott, P.; Howison, S.; Dewynne, J. *The Mathematics of financial derivatives : a student introduction*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995.
- Williams, David. *Probability with martingales*. Cambridge [etc.]: Cambridge University Press, 2000. ISBN 0521406056.

200231 - AIC - Algorísmia i Complexitat

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 723 - LSI - Departament de Llenguatges i Sistemes Informàtics
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JOSE DIAZ CORT
Altres: JOSE DIAZ CORT - A

Capacitats prèvies

Maduresa en temes matemàtics, en particular anàlisi, àlgebra i probabilitat

Requisits

Les assignatures, de probabilitat (o equivalent) i algorísmia (o equivalent)

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.
11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes

200231 - AIC - Algorísmia i Complexitat

de la pròpia especialitat.

12. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Teoria: 2.5 hores per setmana

Problemes: 1.5 hores per setmana

Pràctiques: No

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Capacitats a adquirir:

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

Introducció

Descripció:

Notació asimptòtica, complexitat d'algorismes. Mètodes probabilístics a l'algorísmia.

Grafs

Recurrències

200231 - AIC - Algorísmia i Complexitat

Dividir i vèncer

Descripció:

Quick-select, Multilicacio de matrius, La FFT, Multiplicacio de polinomis

Aritmètica modular i primalitat

Algorismes voraços

Programació dinàmica

Programació Lineal

Descripció:

Dualitat, Max-flow min cut, Jocs bipersonals

Complexitat

Heuristiques i aproximació

Sistema de qualificació

Nota final: dos exàmens parcials, cadascun dels quals amb un pes de 25 punts; un examen final amb un pes de 40 punts; resolució de problemes i participació, 10 punts. La puntuació definitiva és la suma de les anteriors, dividida entre 10.

Normes de realització de les activitats

2 exàmens parcials de 2 hores sense apunts i un final.

200231 - AIC - Algorísmia i Complexitat

Bibliografia

Bàsica:

Moore, Cristopher ; Mertens, Stephan. *The Nature of computation*. New York: Oxford University Press, cop. 2011. ISBN 9780199233212.

Dasgupta, Sanjoy ; Papadimitriou, Christos ; Vazirani, Umesh. *Algorithms*. Boston: Mc Graw Hill Higher Educacion, 2008. ISBN 9780073523408.

Kleinberg, Jon ; Tardos, Éva. *Algorithm Design*. Boston: Pearson/Addison Wesley, cop. 2006. ISBN 0321295358.

200232 - CITG - Combinàtoria i Teoria de Grafs

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 726 - MA II - Departament de Matemàtica Aplicada II
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: MARCOS NOY SERRANO

Altres:
SIMEON MICHAEL BALL - A
MARCOS NOY SERRANO - A

Requisits

Haver cursat l'assignatura de matemàtica discreta.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.
11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.
12. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

200232 - CITG - Combinàtoria i Teoria de Grafs

Metodologies docents

Hi haurà classes de teoria i de problemes. Es donarà èmfasi al treball de l'estudiant durant el curs a través de la resolució de problemes.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu principal és completar la formació de l'estudiant en matemàtica discreta. Per això s'han triat temes considerats fonamentals i que il·lustren les diverses tècniques combinatòries i de teoria de grafs modernes. Aquesta assignatura és una bona preparació per cursar assignatures més especialitzades de matemàtica discreta a estudis de màster.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

1. El mètode simbòlic	Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 5h Grup petit/Laboratori: 5h Aprenentatge autònom: 15h
2. Enumeració amb simetries	Dedicació: 15h Grup gran/Teoria: 3h Grup petit/Laboratori: 3h Aprenentatge autònom: 9h
3. Geometries finites	Dedicació: 30h Grup gran/Teoria: 6h Grup petit/Laboratori: 6h Aprenentatge autònom: 18h

200232 - CITG - Combinàtoria i Teoria de Grafes

4. Connectivitat de grafes	Dedicació: 20h Grup gran/Teoria: 4h Grup petit/Laboratori: 4h Aprenentatge autònom: 12h
5. Aparellaments	Dedicació: 20h Grup gran/Teoria: 4h Grup petit/Laboratori: 4h Aprenentatge autònom: 12h
6. Coloracions	Dedicació: 20h Grup gran/Teoria: 4h Grup petit/Laboratori: 4h Aprenentatge autònom: 12h
7. Teoria extremal de grafes	Dedicació: 20h Grup gran/Teoria: 4h Grup petit/Laboratori: 4h Aprenentatge autònom: 12h
Descripció: Descripció: Grafes complets: teorema de Turán. Teorema d'Erdos-Stone. Grafes bipartits complets. Cicles parells.	

Sistema de qualificació

Hi haurà un examen parcial a mig quadrimestre sobre els temes 1, 2 i 3.

Hi haurà un examen final sobre els temes 4, 5, 6 i 7, amb possibilitat de recuperar la primera part.

La nota serà el màxim entre (Parcial + Final)/ 2 i Final.

200232 - CITG - Combinàtoria i Teoria de Grafes

Bibliografia

Bàsica:

Flajolet, Philippe ; Sedgewick, Robert. *Analytic combinatorics [Rekurs electrònic]* [en línia]. Cambridge: Cambridge University Press, 2009 [Consulta: 01/06/2012]. Disponible a:
<<http://site.ebrary.com/lib/upcatalunya/docDetail.action?docID=10277515>>. ISBN 9780521898065.

Cameron, Peter J. (Peter Jephson). *Combinatorics : topics, techniques, algorithms*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994.

West, Douglas Brent. *Introduction to graph theory*. 2nd ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, cop. 2001. ISBN 0130144002.

Diestel, Reinhard. *Graph theory*. 3rd ed. Berlin [etc.]: Springer, 2005. ISBN 3540261826.

Complementària:

Bollobás, Béla. *Extremal graph theory*. Mineola, N.Y: Dover Publications, cop. 2004. ISBN 0486435962.

Bondy, J. A. ; Murty U.S.R. *Graph theory*. New York: Springer, 2008. ISBN 9781846289699.

Lint, Jacobus Hendricus van ; Wilson R.M. *A Course in combinatorics*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0521803403.

Lovász, László. *Combinatorial problems and exercises*. 2nd ed. Providence: AMS Chelsea Publishing, 2007. ISBN 9780821842621.

Wilson, Robin J.. *Introduction to graph theory*. 5th ed. Harlow: Prentice-Hall, 2010.

200241 - HM - Història de la Matemàtica

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix:
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: MARIA ROSA MASSA ESTEVE

Altres:
MONICA BLANCO ABELLAN - A
MARIA ROSA MASSA ESTEVE - A

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.
11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.
12. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200241 - HM - Història de la Matemàtica

Metodologies docents

S'intenta treballar sempre que sigui possible amb fonts històriques primàries o secundàries especialitzades. El curs es situa dins la línia d'investigació històrica que intenta entendre els processos de formació dels conceptes matemàtics en el seu propi context, en termes de coneixement matemàtic i de les intencions amb què es treballava més que en termes del que succeirà després.

Els temes es desenvolupen generalment amb una part d'exposició i debat del tema de la sessió i l'altra d'explicació i introducció del tema següent. L'exposició, a vegades, la fa algun alumne seguint un guió previ de qüestions sobre el tema; en els comentaris posteriors s'intenta clarificar els dubtes i problemes que hagin pogut sorgir en les lectures. Es presenten els grans períodes de la història (se'n consideren sis) i la resta de les sessions s'estructuren en base a presentacions monogràfiques, unes, a càrrec dels estudiants, la resta, a càrrec del professor. La major part de les activitats estan relacionades amb algun text matemàtic de l'època tractada. Una part molt important de l'assignatura és el treball d'investigació que han de lliurar per escrit i defensar oralment a la sessió final. Aquest treball, a partir d'un autor o un text triat pels alumnes, els permet practicar determinats procediments i aprendre conceptes matemàtics des d'un altre vessant.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu de l'assignatura és explorar el passat de les matemàtiques mostrant com han sorgit i com s'han desenvolupat al llarg del temps els conceptes, teoremes, mètodes i axiomàtiques que avui trobem exposats en els textos sota una concepció pragmàtica, lògica i didàctica que moltes vegades no coincideix amb l'ordre històric en què van ser inventats o descoberts. A través de l'assignatura els alumnes han d'elaborar una visió de conjunt sobre el desenvolupament de les matemàtiques. Aquest objectiu general es desglossa en quatre objectius particulars, que es corresponen amb diferents facetes d'aquest desenvolupament:

1. Conèixer les fonts en què es basa el coneixement de les matemàtiques del passat. Això implica llegir i interpretar una selecció de textos clàssics de les matemàtiques, i aprendre a localitzar i utilitzar la literatura històrica.
2. Reconèixer els canvis més significatius en la disciplina Matemàtiques, els que han afectat la seva estructura i classificació, els seus mètodes, els seus conceptes fonamentals i la seva relació amb d'altres ciències.
3. Posar de manifest les relacions socioculturals de les matemàtiques (amb la política, la religió, la filosofia, o la cultura, entre d'altres àmbits).
4. Aconseguir que els alumnes reflexionin sobre el desenvolupament del pensament matemàtic i les transformacions de la filosofia natural.

Capacitats a adquirir:

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

200241 - HM - Història de la Matemàtica

<p>-La matemàtica a l'Antiguitat</p>	<p>Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 5h Grup petit/Laboratori: 5h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció: Les tauletes cuneïformes. Els papirs egipcis. El paper Rhind. Els Pitagòrics. Els Elements d'Euclides (300 aC.). La mesura de l'univers a Aristarc de Samos (ca. 310-230 aC.). L'Aritmètica de Diofant d'Alexandria (250-350).</p>	
<p>-De la ciència àrab al Renaixement</p>	<p>Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 5h Grup petit/Laboratori: 5h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció: Mohamed Ben Musa al-Khwarizmi (850 dC.). Els inicis de la trigonometria plana. Càlcul i mercaderies a la matemàtica medieval. Geometria i art. Leon Battista Alberti (1404-1472) i Leonardo da Vinci (1452-1519). La resolució de les equacions polinòmiques de tercer i quart grau a Girolamo Cardano(1501-1576) i Rafael Bombelli (1526-1572).</p>	
<p>-El naixement de la Matemàtica Moderna</p>	<p>Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 5h Grup petit/Laboratori: 5h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció: François Viète (1540-1603 i l'Art Analític. El llenguatge simbòlic i els primers cursos matemàtics. Pierre Hérigone (1580-1643). L'algebrització de les matemàtiques. René Descartes (1596-1650) i la geometria analítica. El triangle aritmètic de Blaise Pascal (1623-1662). Primers desenvolupaments trigonomètrics. El naixement dels logaritmes.</p>	
<p>-L'anticipació del càlcul</p>	<p>Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 5h Grup petit/Laboratori: 5h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció: Quadratures d'Arquimedes (ca. 250 aC.). La teoria dels indivisibles de Cavalieri (1635). Mètodes per a les tangents: Fermat (1629) i Descartes (1637).</p>	

200241 - HM - Història de la Matemàtica

<p>-Desenvolupament conceptual del càlcul en el segle XVIII</p>	<p>Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 5h Grup petit/Laboratori: 5h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció: El càlcul de Newton i Leibniz. Gregory i l'expansió del binomi (1670). El mètode de l'increment de Taylor (1715). L'escola de Kerala: arrels no occidentals del desenvolupament en sèrie. Primeres definicions de funció: Johan Bernoulli (1718) i Leonhard Euler(1748,1755). Euler i les funcions logarítmiques i circulars (1748).</p>	
<p>-Aritmetització i formulació rigorosa del càlcul</p>	<p>Dedicació: 25h Grup gran/Teoria: 5h Grup petit/Laboratori: 5h Aprentatge autònom: 15h</p>
<p>Descripció: Definicions de límit a D'Alembert (1765) i Cauchy (1821). Definicions de continuïtat: Euler (1748), Bolzano (1817), Cauchy (1821). El teorema del valor mig. Les funcions derivades de Lagrange (1797) i Cauchy (1823). El teorema fonamental del càlcul i la integració de Riemann (1854).</p>	

Sistema de qualificació

La nota final s'obté, amb les activitats fetes a classe i amb el treball de final de curs, desglossada tal com s'explica a continuació.

50 % a partir de les pràctiques escrites o orals de cada setmana. Cada setmana els alumnes desenvolupen una activitat. L'activitat consisteix en reproduir una demostració d'algun text, un dossier preparat que han d'omplir (a partir d'algun text) o un resum d'algun text curt amb qüestions preparades. Poden respondre-les per escrit, o oralment; poden completar, revisar o anotar el text a classe, durant la pràctica. Es valora la claredat de les explicacions i el grau de comprensió matemàtica de l'activitat.

50% a partir de la ressenya d'un article, llibre o capítol de llibre o bé de l'anàlisi d'un text o demostració significativa de la història de la matemàtica. A la ressenya, s'exposaran amb claredat les idees principals del text escollit i la seva significació per a la història de la matemàtica. En l'avaluació (presentació escrita i oral) es valorarà la claredat en l'exposició de les idees de l'autor escollit, així com la capacitat per a connectar el text ressenyat amb la història de la matemàtica que haurem anat elaborant. En cas d'analitzar alguna demostració es valorarà també el grau de comprensió matemàtica.

200241 - HM - Història de la Matemàtica

Bibliografia

Bàsica:

Rommevaux, S. [et al.]. *Pluralité de l'algèbre à la renaissance*. Paris: Honoré Champion, 2012. ISBN 9782745323989.

FAUVEL, John; GRAY, Jeremy eds. *The History of mathematics : a reader*. [London]: Macmillan Press, 1987. ISBN 0333427904.

Grattan-Guinness, I.. *The Norton history of the mathematical sciences : the rainbow of mathematics*. New York [etc.]: W. W. Norton & Company, 1998. ISBN 0393046508.

Bensuade Bernadette ... [et al.]. *Historia de las Ciencias*. Madrid: Cátedra, 1991. ISBN 8437609887.

Stedall, Jacqueline A. *Mathematics emerging [Recurs electrònic] : a sourcebook 1540 - 1900* [en línia]. Oxford: Oxford University Press, 2008 [Consulta: 31/05/2012]. Disponible a:

<<http://site.ebrary.com/lib/upcatalunya/docDetail.action?docID=10273010>>. ISBN 9780191527715.

200242 - SEC - Matemàtiques per a l'Ensenyament Secundari

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix: 726 - MA II - Departament de Matemàtica Aplicada II
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: JOSEP MARIA BRUNAT BLAY

Altres:
JOSEP MARIA BRUNAT BLAY - A
JAUME SOLER VILLANUEVA - A

Capacitats prèvies

Una formació matemàtica bàsica, però sòlida.

Requisits

Interès per a tots els aspectes socials, culturals i històrics de la matemàtica, molt particularment, pel seu ensenyament als últims cursos de secundària.

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.

200242 - SEC - Matemàtiques per a l'Ensenyament Secundari

11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.

12. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Les classes consistiran en l'estudi d'alguns temes clàssics de la matemàtica. El desenvolupament de la teoria inclourà la contextualització històrica i tècnica del tema en estudi.

Els problemes proposats als estudiants seran qüestions més simples que formen part, però, del discurs general. La solució d'aquests problemes requeriran sovint tècniques i resultats d'assignatures bàsiques diferents. La solució de cada problema serà encarregada a un estudiant, que l'haurà d'exposar.

Cada setmana es dedicarà una petita estona a comentar llibres, no necessàriament tècnics, relacionats amb les matemàtiques. Hi tenen cabuda, entre d'altres, textos de temàtica pedagògica, d'història, textos que reflexionen sobre el quefer matemàtic i també textos literaris amb un component matemàtic significatiu.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- Fer palesa la unitat essencial de les matemàtiques a través de l'estudi d'alguns problemes clàssics que formen part de la cultura matemàtica general, per la qual cosa tenen, també, un interès intrínsec. Són temes interessants que, pel seu caràcter transversal queden fora dels continguts d'assignatures més especialitzades.

- Fer comprendre, mitjançant exemples històrics reals i rellevants, com els problemes clàssics rarament es resolen en un context tancat en ell mateix, sinó que la influència d'àmbits aparentment llunyans li ha estat decisiva. A més, aquestes solucions sovint han tingut implicacions imprevistes.

- Fer entendre la rellevància de la contextualització tècnica i històrica de qualsevol tema que s'hagi d'explicar, exposar o estudiar.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

200242 - SEC - Matemàtiques per a l'Ensenyament Secundari

<p>Problemes clàssics de les matemàtiques</p>	<p>Dedicació: 120h</p> <p>Grup gran/Teoria: 24h Activitats dirigides: 24h Aprentatge autònom: 72h</p>
<p>Descripció:</p> <p>Consensuadament amb els estudiants s'estudiaran temes escollits de entre els següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombres decimals en base b. - Propietats aritmètiques del triangle de Pascal. - Geometria del triangle. - La fórmula d'Euler i els cinc poliedres regulars. - Nombres construïbles. La duplicació del cub i la trisecció de l'angle. - L'axiomàtica dels nombres naturals. - Solució per radicals de la cúbica i la quàrtica. - El teorema de Cauchy Binet i el nombre d'arbres generadors d'un graf. - Equidescomposicions. Teorema de Bolyai-Gerwien i el tercer problema de Hilbert. - Una corba que omple un quadrat. - Una funció continua arreu i derivable enlloc. - Una funció discontinua a $\mathbb{Q}$ i continua a $\mathbb{I}=\mathbb{R}\setminus\mathbb{Q}$; no existència de funcions discontinues a $\mathbb{I}$ i contínues a $\mathbb{Q}$. - La construcció dels reals per successions fonamentals. - El conjunt de Cantor. - La transcendència de π i de e i la quadratura del cercle. - El teorema de Weddenburn. - Cardinals, l'axioma d'elecció, equivalències de l'axioma d'elecció i aplicacions. 	
<p>Comentaris de textos</p>	<p>Dedicació: 30h</p> <p>Grup gran/Teoria: 6h Grup mitjà/Pràctiques: 6h Aprentatge autònom: 18h</p>
<p>Descripció:</p> <p>Comentaris de textos que giren entorn de les matemàtiques de tipus històric, pedagògic, filosòfic i literari.</p>	

Sistema de qualificació

Avaluació d'exposicions orals i treballs escrits: 25%

Exàmen parcial: 35%

L'examen final té dues alternatives, a escollir per l'alumne.

A) Examen final amb la part del temari no inclosa a l'examen parcial: 40%

B) Examen final amb el temari de tota l'assignatura i renunciant a la nota del parcial: 75%

Normes de realització de les activitats

Els exàmens constaran de problemes i de preguntes de teoria, avaturalment en forma de resum d'un tema llarg.

200242 - SEC - Matemàtiques per a l'Ensenyament Secundari

Bibliografia

Bàsica:

Aigner, M.; Ziegler, G. *El libro de las demostraciones*. Tres Cantos: Nivola, 2005. ISBN 8495599953.

Courant, R.; Robbins, H. *¿Qué son las matemáticas?: conceptos y métodos fundamentales*. México, D.F: Fondo de Cultura Económica, 2002. ISBN 9681667174.

Klein, Felix. *Matemática elemental desde un punto de vista superior : aritmética, álgebra, análisis*. Tres Cantos: Nivola, 2006.

Laczkovich, Miklós. *Conjecture and Proof*. Washington: The Mathematical Association of America, 2001. ISBN 0883857227.

Complementària:

Fuchs, D.; Tabachnikov, S. *Mathematical Omnibus. Thirty Lectures on Classic Mathematics*.. Providence: American Mathematical Society, 2007. ISBN 9780821843161.

Sally, J. D.; Sally, P. J. *Roots to research : a vertical development of mathematical problems*. Providence, R.I: American Mathematical Society, 2007. ISBN 9780821844038.

200243 - LF - Lògica i Fonamentació

Unitat responsable: 200 - FME - Facultat de Matemàtiques i Estadística
Unitat que imparteix:
Curs: 2012
Titulació: GRAU EN MATEMÀTIQUES (Pla 2009). (Unitat docent Optativa)
Crèdits ECTS: 6 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: RAIMON ELGUETA MONTO

Altres:
RAIMON ELGUETA MONTO - A
FRANCESC TIÑENA SALVAÑA - A

Capacitats prèvies

La maduresa matemàtica adquirida durant els dos primers cursos.

Requisits

Cap

Competències de la titulació a les que contribueix l'assignatura

Específiques:

3. CE-2. Resoldre problemes de Matemàtiques, mitjançant habilitats de càlcul bàsic i d'altres, tot planificant-ne la resolució en funció de les eines de què es disposi i de les restriccions de temps i recursos.
4. CE-4. Desenvolupar programes informàtics que resolguin problemes matemàtics, tot fent servir per a cada cas l'entorn computacional escaient.
5. Tenir capacitat per a resoldre problemes d'àmbit acadèmic, tècnic, de les finances o social, mitjançant mètodes matemàtics.

Genèriques:

1. CB-4. Ser capaç de transmetre conclusions, així com els coneixements i fonaments que les sustenten, tant a un públic especialitzat com al que no ho és, de manera clara i sense ambigüitats.
2. Haver desenvolupat les habilitats d'aprenentatge que són necessàries per poder emprendre, amb un grau alt d'autonomia, estudis multidisciplinaris en disciplines científiques en què les Matemàtiques tenen un paper significatiu.
6. CG-1. Comprendre i emprar el llenguatge matemàtic. Adquirir la capacitat d'enunciar propietats en diversos camps de la Matemàtica, de construir argumentacions, d'elaborar càlculs i de transmetre els coneixements matemàtics adquirits.
7. CG-2. Conèixer demostracions rigoroses d'alguns teoremes clàssics en diferents àrees de la Matemàtica.
8. CG-3. Assimilar la definició d'un nou objecte matemàtic en termes d'altres ja coneguts i ser capaç de fer servir aquest objecte en contextos diferents.
9. CG-4. Saber abstraure les propietats estructurals (dels objectes matemàtics, de la realitat observada i d'altres àmbits), distingint-les de les que només són ocasionals. Poder comprovar-les amb demostracions o refutar-les mitjançant contraexemples, així com identificar errors en els raonaments incorrectes.
10. CG-6. Detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per a ampliar aquest coneixement.
11. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA: Comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els

200243 - LF - Lògica i Fonamentació

resultats de l'aprenentatge, de l'elaboració del pensament i de la presa de decisions; participar en debats sobre temes de la pròpia especialitat.

12. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Metodologies docents

Només hi haurà un sol tipus de classes, en les quals s'hi alternaran dues activitats: la presentació dels continguts per part del professor i la resolució de problemes relacionats amb els continguts més tècnics del programa.

Eventualment, durant el curs i en hores no lectives es podran realitzar breus sessions de tutoria, personalitzades o per grups, per a un control del seguiment del curs per part dels estudiants.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Els objectius són quatre:

- * proporcionar a l'estudiant una visió global de les matemàtiques com a disciplina autònoma i alhora part del coneixement científic;
- * estimular la reflexió i el debat sobre quins són els objectius d'estudi de les matemàtiques, quina n'és la naturalesa i quin ha de ser el seu mètode d'estudi;
- * mostrar les dificultats per a l'elaboració d'una fonamentació sòlida de les matemàtiques malgrat la seva particular autonomia, i
- * estimular la reflexió i la visió crítica en l'àmbit de les matemàtiques.

Capacitats a adquirir:

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 150h	Grup gran/Teoria:	30h	20.00%
	Grup mitjà/Pràctiques:	0h	0.00%
	Grup petit/Laboratori:	30h	20.00%
	Activitats dirigides:	0h	0.00%
	Aprenentatge autònom:	90h	60.00%

Continguts

1. Introducció: el problema de la fonamentació de les matemàtiques	Dedicació: 1h Grup gran/Teoria: 1h
--	---------------------------------------

200243 - LF - Lògica i Fonamentació

<p>2. Antecedents: la transformació de les matemàtiques al s. XIX</p>	<p>Dedicació: 21h Grup gran/Teoria: 11h Activitats dirigides: 3h Aprentatge autònom: 7h</p>
<p>Descripció:</p> <p>A. Els objectes matemàtics. Preliminars: els nombres i les magnituds en els grecs. La construcció dels reals. La transformació del concepte d'enter. L'extensió dels nombres finits: nombres transfinitos i teoria de conjunts. El debat ontològic i metodològic: paradoxes sobre l'infinit.</p> <p>B. L'evolució del mètode. Introducció: la certesa del coneixement matemàtic, l'ús d'axiomes i el llenguatge. El mètode axiomàtic: de la matemàtica deductiva grega a la concepció de Hilbert. El sorgiment de la lògica simbòlica: de la sil·lògica als càlculs simbòlics de finals del s. XIX.</p>	
<p>3. El programa de Hilbert: context i desenvolupament</p>	<p>Dedicació: 70h Grup gran/Teoria: 25h Activitats dirigides: 10h Aprentatge autònom: 35h</p>
<p>Descripció:</p> <p>A. La formulació: 1900-1921 Situació al tombant de segle: la crisi de fonaments. Període 1900-1905: la conferència de Hilbert a París, el primer esbós del programa l'any 1905 i les crítiques de Poincaré. Les alternatives: la solució logicista de Russell, la proposta axiomàtica de Zermelo i l'intuicionisme de Brouwer i Weyl. La reacció de Hilbert: el sorgiment de la lògica de primer ordre i la formulació del programa l'any 1921.</p> <p>B. Les aportacions: 1921-1936 La completesa de la lògica: teorema de Gödel, propietat de compacitat i paradoxa de Skolem. El problema de la decisió: la noció d'algorisme i el teorema d'indecidibilitat de la lògica de primer ordre. El fenomen de la incompletesa i la necessitat de reformular el programa de Hilbert. Les proves de consistència: l'extensió dels mètodes finitaris i la prova de la consistència de l'aritmètica de Gentzen.</p>	

200243 - LF - Lògica i Fonamentació

Sistema de qualificació

La nota de curs (N) s'obté a partir de l'avaluació ponderada de dues components:

* l'entrega d'exercicis durant el curs (P), que consistiran en una discussió breu i per escrit d'un tema proposat pel professor o en la solució d'un problema, i

* un examen final (F).

Per tal d'estimular la participació i el treball de l'estudiant durant el curs, la fórmula que s'aplicarà per a obtenir N és $N=0.4P+0.6F$.

Bibliografia

Bàsica:

Enderton, Herbert B. *A mathematical introduction to logic*. 2nd ed. San Diego (Calif.) [etc.]: Harcourt / Academic Press, 2002. ISBN 0122384520.

Fraenkel, Abraham Adolf [et al.]. *Foundations of set theory*. 2nd. revised edition. Amsterdam [etc.]: North-Holland, 1984. ISBN 0720422701.

Katz, Victor J.. *A History of mathematics : an introduction*. 2nd ed., with corrections. Reading,[etc.]: Addison-Wesley, 1998. ISBN 0321016181.

Kneebone, G.T. *Mathematical logic and the foundations of mathematics : an introductory survey*. Mineola: Dover Publications, 2001. ISBN 048617123.

Complementària:

[edited by] William Ewald. *From Kant to Hilbert: a source book in the foundations of mathematics*. Oxford: Clarendon Press, 1996. ISBN 0198532717.

Ferferman, Solomon. *In the light of logic*. New York [etc.]: Oxford University Press, 1998. ISBN 0195080300.

Ferreirós Domínguez, José. *Labyrinth of thought : a history of set theory and its role in modern mathematics*. Basel: Birkhäuser Verlag, 1999. ISBN 3764357495.

Guiquinto, M. *The Search for certainty : a philosophical account of foundations of mathematics*. Oxford: Clarendon Press, 2002. ISBN 019875244X.

Hilbert, D. ; Bernays, P. *Fundamentals des mathématiques*. Paris: L'Harmattan, 2001. ISBN 2747515184.

Stillwell, John. *Roads to infinity : the mathematics of truth and proof*. Natick, Mass: AK Peters, cop. 2010. ISBN 9781568814667.

Harvard University Press. *From Frege to Gödel : a source book in mathematical logic : 1979-1931*. Cambridge, Mass. [etc.]: Harvard Univ. Press, 1981.

Gray, Jeremy. *Plato's ghost [Rekurs electrònic] : the modernist transformation of mathematics* [en línia]. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 2008 [Consulta: 30/05/2012]. Disponible a:
<<http://site.ebrary.com/lib/upcatalunya/docDetail.action?docID=10359260>>. ISBN 9780691136103.

Murawski, Roman. *Recursive functions and metamathematics : problems of completeness and decidability, Gödel's theorems*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, cop. 1999. ISBN 0792359046.